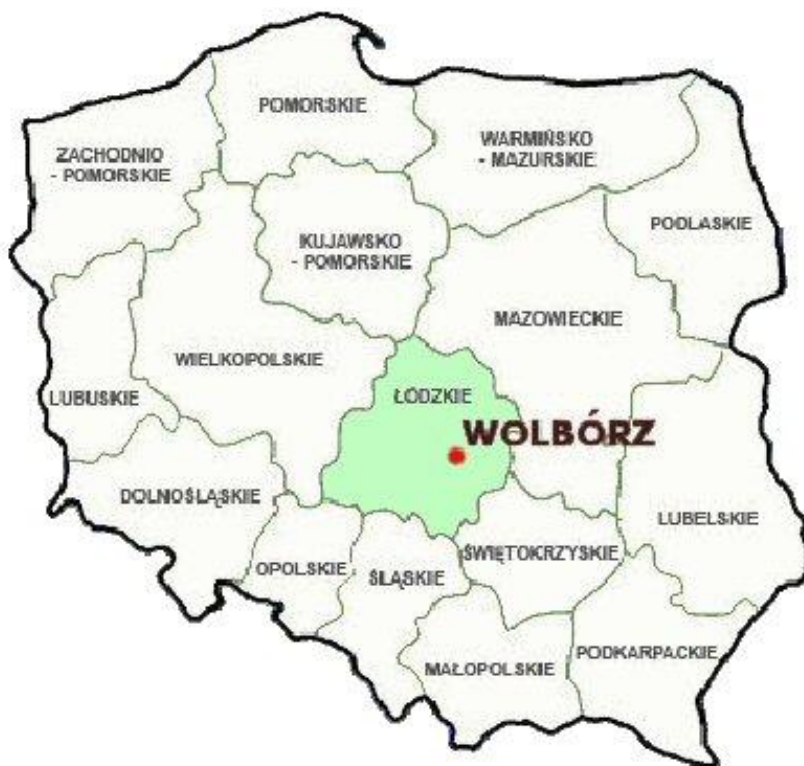




RAPORT O STANIE GMINY WOLBÓRZ ZA 2024 ROK





Szanowni Państwo,

oddaję do Państwa rąk Raport o Stanie Gminy Wolbórz za 2024 rok. To był wyjątkowy rok dla wszystkich, w którym na prezentowane dane statystyczne po raz kolejny miała wpływ wojna w Ukrainie, wzrost cen energii oraz zmiany podatkowe.

W dokumencie prezentujemy statystyki dotyczące demografii, środowiska naturalnego, majątku i finansów gminy, infrastruktury technicznej, komunikacji, mieszkalnictwa, gospodarki miasta, nauki, szkolnictwa i kultury.

Raport adresowany jest do wszystkich zainteresowanych rozwojem Gminy, a szczególnie do inwestorów, którzy poszukują terenów pod inwestycje.

Raport, to także kompendium wiedzy dla Mieszkańców naszej Gminy. Każdy zainteresowany znajdzie w nim informacje o zrealizowanych inwestycjach, o zmianach, jakie zaszły w wyglądzie naszej Małej Ojczyzny oraz o zamierzeniach i kierunkach rozwoju w przyszłości.

Dziękuję wszystkim, którzy w sposób profesjonalny i sprawny przyczynili się do powstania Raportu.

Burmistrz Wolborza



Andrzej Jaros

I. WSTĘP

Z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) wynika obowiązek opracowania i rozpatrywania raportu o stanie gminy.

Art. 28aa. 1. Burmistrz, co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie miejskiej raport o stanie gminy.

2. Raport obejmuje podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady miejskiej i budżetu obywatelskiego.

3. Rada miejska może określić w drodze uchwały szczegółowe wymagania dotyczące raportu.

4. Rada miejska rozpatruje raport, o którym mowa w ust. 1, podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady miejskiej w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium burmistrzowi. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie gminy przeprowadza się debatę.

5. W debacie nad raportem o stanie gminy radni zabierają głos bez ograniczeń czasowych.

6. W debacie nad raportem o stanie gminy mieszkańcy gminy mogą zabierać głos.

7. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos w trybie określonym w ust. 6, składa do przewodniczącego rady pisemne zgłoszenie, poparte podpisami:

1) w gminie do 20 000 mieszkańców, – co najmniej 20 osób;

2) w gminie powyżej 20 000 mieszkańców, – co najmniej 50 osób.

8. Zgłoszenie składa się najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, na który zwołana została sesja, podczas której ma być przedstawiany raport o stanie gminy. Mieszkańcy są dopuszczani do głosu według kolejności otrzymania przez przewodniczącego rady zgłoszenia. Liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi 15, chyba, że rada postanowi o zwiększeniu tej liczby.

9. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie gminy rada miejska przeprowadza głosowanie nad udzieleniem burmistrzowi wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu burmistrzowi wotum zaufania rada miejska podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady miejskiej. Niepodjęcie uchwały o udzieleniu burmistrzowi wotum zaufania jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu burmistrzowi wotum zaufania.

10. W przypadku nieudzielenia burmistrzowi wotum zaufania w dwóch kolejnych latach rada miejska może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania burmistrza. Przepisy art. 28a ust. 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

II. INFORMACJE OGÓLNE

Wolbórz jest gminą miejsko - wiejską położoną we wschodniej części województwa łódzkiego i północno - wschodniej części powiatu piotrkowskiego. Gmina zajmuje obszar 15 166 ha, w tym miasto 1 517,743 ha. Gmina Wolbórz jest jedną z większych obszarowo gmin powiatu piotrkowskiego - stanowi 10,6% jego powierzchni oraz 0,8% powierzchni województwa łódzkiego. Na obszarze Gminy znajdują się 22 sołectwa, w skład, których wchodzi 37 miejscowości i miasto Wolbórz. Gminę zamieszkuje **7 688** mieszkańców.

Gmina Wolbórz położona jest przy trasie S8 relacji Warszawa – Wrocław – Katowice. Miasto Wolbórz leży w odległości około 14 km od Piotrkowa Trybunalskiego i Tomaszowa Mazowieckiego. Większe ośrodki miejskie, tj. Łódź i Warszawa położone są w odległościach odpowiednio około 52 km i około 135 km.



W obrębie gminy znajduje się 11 kilometrów linii brzegowej Zalewu Sulejowskiego, szlaki turystyczne, rezerваты przyrody, co stanowi o potencjale rozwoju rekreacji i wypoczynku, głównie o charakterze weekendowym. Najbardziej

atrakcyjna pod względem krajobrazowym i turystycznym jest południowo – wschodnia część gminy.

W strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy wyróżnia się podstawowe elementy zainwestowania z przewagą funkcji: mieszkaniowych, mieszkaniowo – usługowych (miasto Wolbórz), rolniczych, rekreacyjnych i komunikacyjnych. Gmina Wolbórz pełni funkcję rolniczą, rekreacyjną, administracyjno – usługową (obsługi produkcji żywności, obsługi obszaru gminy i obsługi turystyki). Na terenie miasta Wolborza skoncentrowane są wszelkie funkcje w zakresie administracji oraz wszystkie najważniejsze usługi. W gminie rozwija się również prężnie branża logistyczna. Rynek pracy na terenie Gminy Wolbórz kształtowany jest głównie przez sektor prywatny - ogółem w Gminie zarejestrowanych jest 711 podmiotów gospodarczych. W sektorze prywatnym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Z uwagi na położenie gminy, lasy, Zalew Sulejowski, rezerваты przyrody, zabytki itp. istotnym elementem gospodarki staje się szeroko pojęta turystyka. Na terenie gminy funkcjonują obecnie oraz powstają kolejne gospodarstwa agroturystyczne oferujące oprócz spokoju i wypoczynku swojską regionalną kuchnię. Znaczna część obszaru Gminy Wolbórz, ze względu na walory przyrodniczo – krajobrazowe objęta jest różnymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm).

III. WŁADZE GMINY

Podstawowym celem działalności urzędu jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę techniczną, pomoc społeczną, ochronę środowiska. Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności i pomocy społecznej. Więcej informacji o gminie można znaleźć na stronie www.wolborz.eu.

Burmistrz jest organem wykonawczym gminy. Wykonuje uchwały Rady Miejskiej w Wolborzu i zadania gminy określone przepisami prawa, kieruje bieżącymi sprawami gminy, reprezentuje ją na zewnątrz. Swoje zadania wykonuje przy pomocy urzędu, którego jest kierownikiem. Funkcję burmistrza sprawuje od 2014 r. **Andrzej Jaros**. W skład kierownictwa urzędu wchodzi Zastępca Burmistrza – Dymitr Jędryka, Sekretarz Gminy – Elżbieta Bijoch, Skarbnik Gminy – Izabela Midera.

Rada Miejska w Wolborzu jest organem stanowiącym i kontrolnym. To ona uchwala między innymi: budżet, plan zagospodarowania przestrzennego, wysokość



stawek podatkowych. Radni wybierani są w wyborach powszechnych, ich kadencja jest 5 letnia. Rada obraduje na sesjach zwoływanych przez Przewodniczącego Rady.

Skład Rady Miejskiej w Wolborzu – kadencja 2018-2024

Zbigniew Klewin	Przewodniczący Rady Miejskiej w Wolborzu
Barbara Dziubaltowska	Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Wolborzu
Dariusz Biniek	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Krzysztof Czapla	Przewodniczący Komisji Statutowo-Regulaminowej
Marek Gajda	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Grzegorz Gonciarz	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Danuta Gwóźdź	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Łukasz Jagiełło	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Alina Krakowiak	Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
Jolanta Latocha	Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia
Bogdan Pytel	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Krystian Smejda	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Barbara Sobczak	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Janusz Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu
Paweł Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego

Skład Rady Miejskiej w Wolborzu – kadencja 2024-2029

Zbigniew Klewin	Przewodniczący Rady Miejskiej w Wolborzu
Barbara Dziubaltowska	Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Wolborzu
Arkadiusz Bąbol	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Dorota Bedyniak-Walaszczyk	Radna Rady Miejskiej w Wolborzu
Joanna Biniek	Radna Rady Miejskiej w Wolborzu
Krzysztof Czapla	Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
Marek Gajda	Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia
Bogumiła Jagodzińska	Radna Rady Miejskiej w Wolborzu
Łukasz Jagiełło	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Anita Kiszczak	Radna Rady Miejskiej w Wolborzu
Bogdan Pytel	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu



Bronisław Rożek	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Janusz Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu
Paweł Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego
Gabriel Zaremba	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu

IV. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W WOLBORZU W 2024 ROKU

W 2024 roku Rada Miejska w Wolborzu obradowała i podejmowała uchwały na 14 sesjach. Podjęła 118 uchwał. W sesjach Rady Miejskiej w Wolborzu uczestniczyli: Burmistrz Wolborza, Zastępca Burmistrza, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy oraz inne zaproszone osoby, stosownie do omawianych na posiedzeniach tematów, w tym dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych, gminnych instytucji kultury, prezes spółki komunalnej.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	LXV/599/2024 25.01.2024	w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz dla kandydatów na strażaka ratownika Ochotniczych Straży Pożarnych funkcjonujących na terenie Gminy Wolbórz	Stwierdzona nieważność uchwały – wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi III /SA/Łd 406/24 13.09.2024 r.
2.	LXVI/612/2024 28.02.2024	w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr XLVII/353/2018 w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Wolbórz;	Uchwała wykonana
3.	LXVIII/619/2024 17.04.2024	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wolborzu za okres od stycznia do kwietnia 2024 roku	Uchwała wykonana
4.	I/1/2024 07.05.2024	w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
5.	I/2/2024 07.05.2024	w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
6.	I/3/2024 07.05.2024	w sprawie zatwierdzenia składu osobowego Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana



7.	I/4.2024 07.05.2024	w sprawie zatwierdzenia składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
8.	I/5/2024 07.05.2024	w sprawie zatwierdzenia składu osobowego Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
9.	I/6/2024 07.05.2024	w sprawie zatwierdzenia składu osobowego Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
10.	I/7/2024 07.05.2024	w sprawie zatwierdzenia składu osobowego Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
11.	I/8/2024 07.05.2024	w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
12.	I/9/2024 07.05.2024	w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
13.	I/10/2024 07.05.2024	w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
14.	I/11/2024 07.05.2024	w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
15.	I/12/2024 07.05.2024	w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i porządku Publicznego Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
16.	I/13/2024 07.05.2024	w sprawie powołania doraźnej Komisji Statutowej Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
17.	I/14/2024 07.05.2024	w sprawie zatwierdzenia składu osobowego doraźnej Komisji Statutowej Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
18.	I/15/2024 07.05.2024	w sprawie wyboru Przewodniczącego doraźnej Komisji Statutowej Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana



19.	I/16/2024 07.05.2024	w sprawie powołania zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników	Uchwała wykonana
20.	I/17/2024 07.05.2024	w sprawie zasięgnięcia od komendanta wojewódzkiego Policji informacji o kandydatach na ławników	Uchwała wykonana
21.	II/18/2024 22.05.2024	w sprawie wyboru ławników na kadencję 2024-2027	Uchwała wykonana
22.	II/21/2024 22.05.2024	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wolborzu na okres od czerwca do grudnia 2024 roku	Uchwała wykonana
23.	IV/26/2024 21.06.2024	w sprawie udzielenia Burmistrzowi Wolborza wotum zaufania.	Uchwała wykonana, Rada udzieliła Burmistrzowi wotum zaufania.
24.	IV/31/2024 21.06.2024	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Wolborza	Uchwała wykonana
25.	IV/32/2024 21.06.2024	w sprawie zarządzenia wyborów do organów jednostek pomocniczych - sołectw Gminy Wolbórz	Uchwała wykonana
26.	VI/47/2024 28.08.2024	w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wolbórz na lata 2024-2034	Uchwała unieważniona
27.	VII/58/2024 23.09.2024	w sprawie rozpatrzenia wniosku mieszkańców Wolborza	Uchwała wykonana
28.	VIII/65/2024 25.10.2024	w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz dla kandydatów na strażaka ratownika Ochotniczych Straży Pożarnych funkcjonujących na terenie Gminy Wolbórz	Uchwała wykonana
29.	IX/74/2024 28.11.2024	w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	Uchwała wykonana
30.	IX/75/2024 28.11.2024	w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wolbórz na lata 2024-2034	Uchwała wykonana
31.	IX/76/2024 28.11.2024	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy z operatorem na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej na terenie Gminy Wolbórz	Uchwała wykonana
32.	IX/78/2024 28.11.2024	w sprawie przyjęcia "Rocznego programu współpracy Gminy	Uchwała wykonana



		Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025";	
33.	IX/79/2024 28.11.2024	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej skutków ubocznych szczepionki przeciw HPV	Uchwała wykonana
34.	IX/80/2024 28.11.2024	w sprawie diet i zasad zwrotu kosztów podróży dla radnych Rady Miejskiej w Wolborzu	Uchwała wykonana
35.	IX/81/2024 28.11.2024	w sprawie ustalenia zasad na jakich przysługują diety sołtysom sołectw gminy Wolbórz	Uchwała wykonana
36.	X/86/2024 23.12.2024	w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Wolbórz”	Uchwała wykonana – Tytuł „Zasłużony dla Gminy Wolbórz” otrzymała Pani Danuta Gwóźdź – podczas Koncertu Noworocznego dnia 31.01.2025 r. został wręczony Akt Nadania.
37.	X/87/2024 23.12.2024	w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Wolbórz”	Uchwała wykonana – Tytuł „Zasłużony dla Gminy Wolbórz” otrzymała Pani Jolanta Latocha – podczas Koncertu Noworocznego dnia 31.01.2025 r. został wręczony Akt Nadania.
38.	X/88/2024 23.12.2024	w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Wolbórz”	Uchwała wykonana – Tytuł „Zasłużony dla Gminy Wolbórz” otrzymał Pan Dariusz Łęczycki – podczas Koncertu Noworocznego dnia 31.01.2025 r. został wręczony Akt Nadania.
39.	X/90/2024	w sprawie zmiany uchwały w sprawie szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień	Uchwała wykonana
40.	X/93/2024 23.12.2024	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wolborzu za okres od czerwca do grudnia 2024 roku	Przyjęto sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej za okres od czerwca do grudnia 2024 roku
41.	X/94/2024 23.12.2024	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności komisji stałych Rady Miejskiej w Wolborzu za rok 2024	Przyjęto sprawozdanie z działalności: Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu, Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia. Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w 2024 roku
42.	X/95/2024 23.12.2024	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Rady Miejskiej w Wolborzu za rok 2024	Przyjęto sprawozdanie z działalności Rady Miejskiej w Wolborzu za rok 2024
43.	X/96/2024	w sprawie zatwierdzenia planu	Uchwała w trakcie realizacji

	23.12.2024	pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wolborzu na rok 2025	
44.	X/97/2024 23.12.2024	w sprawie zatwierdzenia planów pracy komisji stałych Rady Miejskiej w Wolborzu na rok 2025	Uchwała w trakcie realizacji. Posiedzenia: Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu, Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia, Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego w 2025 roku odbywają się na podstawie zatwierdzonego planu.
45.	X/98/2024 23.12.2024	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Miejskiej w Wolborzu na rok 2025	Posiedzenia Rady Miejskiej w Wolborzu w 2025 roku odbywają się na podstawie zatwierdzonego planu pracy

EDUKACJA

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	IV/33/2024 21.06.2024	w sprawie określenia wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat w publicznym przedszkolu oraz oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz	Uchwała unieważniona
2.	V/39/2024 30.07.2024	w sprawie określenia wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat w publicznym przedszkolu oraz oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz	Uchwała wykonana
3.	VI/40/2024 28.08.2024	o zmianie uchwały w sprawie regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach i szkołach prowadzonych przez gminę Wolbórz	Uchwała wykonana



POMOC SPOŁECZNA

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	LXV/600/2024 25.01.2024	o zmianie uchwały Nr XV/157/2019 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania	Uchwała wykonana
2.	LXV/601/2024 25.01.2024	w sprawie realizacji Programu Osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” w Gminie Wolbórz na 2024 rok	Uchwała wykonana
3.	LXVIII/620/2024 17.04.2024	w sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej dla Gminy Wolbórz;	Uchwała wykonana
4.	IV/29/2024 21.06.2024	w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wolbórz na lata 2024-2030;	Uchwała w trakcie realizacji
5.	IX/77/2024 28.11.2024	o zmianie w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolbórz na lata 2022-2025	Uchwała wykonana

PODATKI

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	VI/48/2024 28.08.2024	o zmianie uchwały Nr XL/319/2014 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków: rolnego, leśnego, od nieruchomości w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia	Uchwała wykonana
2.	VIII/64/2024 25.10.2024	o zmianie uchwały Nr XL/319/2014 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków:	Uchwała wykonana

		rolnego, leśnego, od nieruchomości w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia	
3.	VIII/70/2024 25.10.2024	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości;	Uchwała wykonana – od dnia 1 stycznia 2025 roku wprowadzono nowe stawki podatku od nieruchomości
4.	VIII/71/2024 25.10.2024	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych;	Uchwała wykonana – od dnia 1 stycznia 2025 roku wprowadzono nowe stawki od środków transportowych

FINANSE

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	LXV/604/2024 25.01.2024	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków	Uchwała wykonana
2.	LXVI/609/2024 28.02.2024	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków na realizację zadania pn. „Wykonanie remontu czterech zabytkowych konfesjonatów w parafii św. Mikołaja Biskupa w Wolborzu” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków	Uchwała wykonana
3.	LXVI/610/2024 28.02.2024	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków na realizację zadania pn. „Wykonanie instalacji SSP w Kościele Parafialnym pw. Świętego Mikołaja Biskupa w Wolborzu” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków	Uchwała wykonana
4.	LXVI/611/2024 28.02.2024	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się	Uchwała wykonana

		w gminnej ewidencji zabytków na realizację zadania pn. „Remont dachu zabytkowej kaplicy cmentarnej św. Anny w Bogusławicach” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków	
5.	LXVII/616/2024 27.03.2024	w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków	Uchwała wykonana – udzielono pomocy finansowej z budżetu Gminy Wolbórz w formie dotacji dla Rzymskokatolickiej Parafii św. Mikołaja Biskupa w Wolborzu w wysokości do 100 000,00 na wykonanie drzwi przeciwpożarowych w Kościele Parafialnym pw. Świętego Mikołaja Biskupa w Wolborzu.
6.	IV/27/2024 21.06.2024	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Wolbórz za rok 2023	Uchwała wykonana, Rada zatwierdziła sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy
7.	IV/28/2025 21.06.2025	w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Wolborza z tytułu wykonania budżetu za rok 2023	Uchwała wykonana
8.	VI/49/2024 28.08.2024	o zmianie uchwały Nr LXVI/609/2024 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 lutego 2024r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków na realizację zadania pn. „Wykonanie remontu czterech zabytkowych konfesjonatów w parafii św. Mikołaja Biskupa w Wolborzu” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków	Uchwała wykonana
9.	VI/50/2024 28.08.2024	o zmianie uchwały Nr LXVI/610/2024 z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków na realizację zadania pn. „Wykonanie instalacji SSP w Kościele Parafialnym pw. Świętego Mikołaja Biskupa w Wolborzu” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków	Uchwała wykonana
10.	VI/50/2024 28.08.2024	o zmianie uchwały Nr LXVI/611/2024 z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru	Uchwała wykonana

		zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków na realizację zadania pn. „Remont dachu zabytkowej kaplicy cmentarnej św. Anny w Bogusławicach” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków	
11.	VII/60/2024 23.09.2024	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Łądek-Zdrój	Uchwała wykonana – udzielono pomocy finansowej Gminie Łądek-Zdrój w wysokości 50 000 zł
12.	VIII/68/2024 25.10.2024	w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Uchwała wykonana

DROGI

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	LXV/602/2024 25.01.2024	w sprawie nadania nazwy ulicy	Uchwała wykonana – ul. Widokowa Wolbórz
2.	LXVI/607/2024 28.02.2024	w sprawie nadania nazwy ulicy	Uchwała wykonana – ul. Topazowa Swolszewice Duże
3.	LXVIII/621/2024 17.04.2024	w sprawie zaliczenia drogi w Adamowie do kategorii dróg publicznych oraz ustalenia jej przebiegu	Uchylona uchwałą nr VI/45/2024 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 sierpnia 2024 r.
4.	II/19/2024 22.05.2024	o zmianie uchwały w sprawie nadania nazwy ulicom	Uchwała wykonana
5.	IV/30/2024 21.06.2024	w sprawie nadania nazwy ulicy	Uchwała wykonana – ul. Miła, Janów
6.	VI/43/2024 28.08.2024	w sprawie nadania nazwy ulicy	Uchwał wykonana – ul. Piekarska, Golesze Duże
7.	VI/45/2024 28.08.2024	w sprawie zaliczenia drogi w Adamowie do kategorii dróg publicznych oraz ustalenia jej przebiegu;	Uchwały wykonana
8.	VII/59/2024 23.09.2024	w sprawie nadania nazwy ulicy	Uchwała wykonana – ul. Oliwkowa, Wolbórz
9.	VIII/63/2024 25.10.2024	w sprawie sprostowania omyłki pisarskiej w uchwale Nr XLIX/366/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 października 2018 r. w sprawie zaliczenia dróg usytuowanych na terenie Wolborza do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia jej przebiegu	Stwierdzona nieważność uchwały przez Wojewodę Łódzkiego
10.	VIII/66/2024 25.10.2024	w sprawie nadania nazwy ulicy	Uchwała unieważniona



GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	LXVI/608/2024 28.02.2024	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości	Uchwała wykonana – działka 651/2 o pow. 0,3006 ha w miejscowości Psary Witowskie podpisano akt notarialny
2.	VI/41/2024 28.08.2024	w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości	Uchwała w trakcie realizacji – podpisano akt notarialny na zbycie nieruchomości Leonów w gm. Wolbórz, oznaczonych numerami działek: 99/15 o pow. 0,1362 ha, 99/21 o pow. 0,1272 ha,
3.	VI/42/2024 28.08.2024	w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości	Uchwała w trakcie realizacji
4.	VI/44/2024 28.08.2024	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy	Uchwała wykonana
5.	VI/46/2024 28.08.2024	w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie nieruchomości do mienia komunalnego gminy w drodze komunalizacji mienia Skarbu Państwa;	Uchwała w trakcie realizacji
6.	VII/54/2024 23.09.2024	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości	Uchwała wykonana – podpisano akt notarialny na nabycie nieruchomości w obrębie ewidencyjnym nr 4 miasta Wolbórz oznaczonej numerem działki 1093/3 o pow. 2,6069 ha
7.	VII/55/2024 23.09.2024	w sprawie zaliczenia drogi stanowiącej ulicę Gadki do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia jej przebiegu	Uchwała wykonana
8.	VII/56/2024 23.09.2024	w sprawie przejęcia od Powiatu Piotrkowskiego zadania publicznego z zakresu zimowego utrzymania dróg powiatowych znajdujących się na terenie Gminy Wolbórz	Uchwała wykonana

GOSPODARKA PRZESTRZENNA

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	LXVII/615/2024 27.03.2024	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie Lubiatów w gminie Wolbórz	Uchwała wykonana
2.	IV/34/2024 21.06.2024	w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Wolbórz	Uchwała w trakcie realizacji

GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	II/20/2024 22.05.2024	w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki takiej opłaty w przypadku nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy	Uchwała w trakcie realizacji
2.	X/89/2024 23.12.2024	w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów	Uchwała wykonana

OCHRONA ŚRODOWISKA

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	LXV/603/2024 25.01.2024	w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wolbórz w 2024 roku”;	Uchwała wykonana
2.	VII/57/2024 23.09.2024	w sprawie przyjęcia "Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wolbórz na lata 2022-2023”;	Uchwała wykonana
3.	VIII/67/2024 25.10.2024	w sprawie zaopiniowania projektu zmian planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Lubiaszów"	Uchwała wykonana
4.	VIII/69/2024 25.10.2024	w sprawie zaopiniowania projektu audytu krajobrazowego województwa łódzkiego;	Uchwała wykonana

V. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY

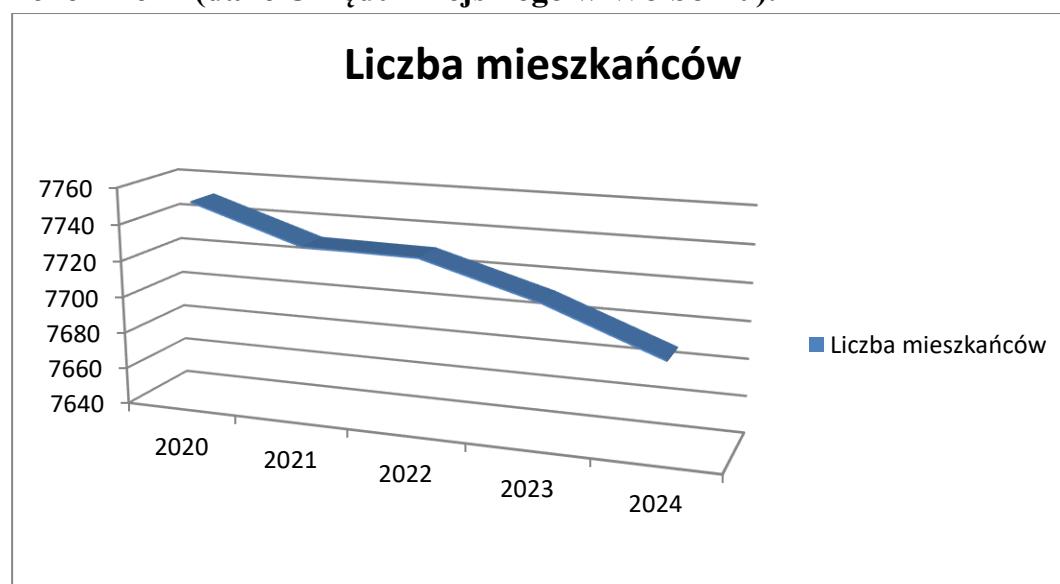
Według ewidencji ludności (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu, stan na koniec 2024 r.), na terenie Gminy Wolbórz zamieszkuje 7 688 osób. Około 29 % mieszkańców zamieszkuje na terenie miasta Wolbórz. Wskaźnik koncentracji ludności w gminie wynosi około 51osób/km². Ludność Gminy Wolbórz stanowi około 8,5 % liczby mieszkańców powiatu piotrkowskiego i około 0,33 % liczby mieszkańców województwa łódzkiego.

Liczba ludności w Gminie Wolbórz w latach 2019 - 2024 (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu).

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba ludności	7 751	7 731	7 730	7 712	7 688
Ludność na 1 km²	51	51	51	51	51
Przyrost naturalny ogółem	-4	-4	-4,8	-2,7	-4,03
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	103	103	103	103,6	104,6

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Wolborzu sporządzono w 2024 roku 48 aktów małżeństwa, co odpowiada 6,2 % małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. Gmina Wolbórz ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -31 osób. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,03 na 1000 mieszkańców gminy Wolbórz. W 2024 roku urodziło się 51 dzieci, w tym 64,7% dziewczynek i 35,3% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,62 i jest większy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2024 roku zarejestrowano 141 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 22 wymeldowania, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Wolbórz 119.

Dynamika zmian liczby ludności w Gminie Wolbórz na przestrzeni lat 2020 – 2024 (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu).



Stopień koncentracji ludności w poszczególnych miejscowościach gminy jest nierównomierny i wynika głównie z wielkości obszaru jednostki osadniczej, jej położenia, rodzaju pełnionej funkcji oraz zagospodarowania terenu. Do największych miejscowości w gminie pod względem zaludnienia należą: Wolbórz, Bogusławice, Golesze Duże, Prosenie, Polichno, Komorniki, Swolszewice Duże.

Liczba ludności w poszczególnych sołectwach (stan na 31.12.2024).

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	Bogusławice	568
2.	Brudaki	79
3.	Golesze Duże	497
4.	Kaleń	137
5.	Komorniki	301
6.	Kuznocin	240
7.	Lubiaszów	408
8.	Lubiatów	227
9.	Młoszów	180
10.	Młynary	164
11.	Polichno	392
12.	Prosenie	452
13.	Psary-Lechawa	113
14.	Psary Stare	151
15.	Psary Witowskie	111
16.	Stanisławów	127
17.	Studzianki	194
18.	Swolszewice Duże	329
19.	Świątniki	128
20.	Wolbórz	2234
21.	Żarnowica Duża	322
22.	Żywocin	334
Razem		7 688

Jednym z najważniejszych czynników rozwojowych gminy jest struktura wiekowa ludności. Populacja gminy charakteryzuje się obecnie mało korzystną strukturą wiekową. Według danych Urzędu Miejskiego w Wolborzu (stan na koniec 2024 r.), przedstawia się ona następująco: 20,16 % ogółu mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym: 58,23 % osoby w wieku produkcyjnym, a 21,61 % osoby w wieku poprodukcyjnym.

Ludność Gminy Wolbórz w 2024 r. według ekonomicznych grup wiekowych (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu).

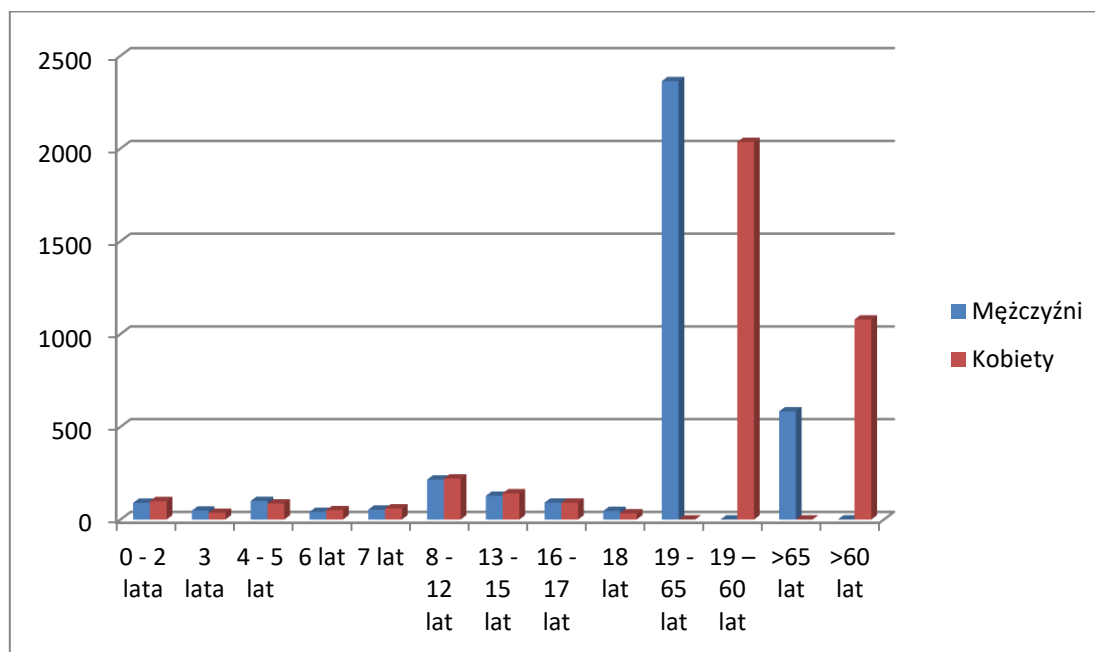
Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0 - 2 lata	90	99	189
3 lata	48	36	84
4 - 5 lat	100	86	186
6 lat	41	50	91
7 lat	53	60	113
8 - 12 lat	215	221	436
13 - 15 lat	128	141	269
16 - 17 lat	91	91	182
18 lat	46	33	79
19 - 65 lat	2363	0	2363
19 – 60 lat	0	2035	2035
>65 lat	583	0	583
>60 lat	0	1078	1078
Ogółem	3.758	3.930	7.688

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi potencjalne zasoby pracy. Niekorzystnym zjawiskiem jest jednak znikoma różnica pomiędzy populacją w wieku przedprodukcyjnym a poprodukcyjnym. Poziom zaawansowania procesu powolnego starzenia się ludności odzwierciedla wskaźnik określający obciążenie najmłodszej grupy ludności grupą najstarszą, który w 2024 r. kształtował się na poziomie 102,5 osoby (ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób wieku przedprodukcyjnym). Im wyższa wartość wskaźnika obciążenia demograficznego, tym bardziej niekorzystny wpływ na lokalny rynek pracy. Wysoki wskaźnik oznacza sytuację, w której zbyt duży odsetek ludności utrzymuje się z socjalnych źródeł dochodów.

Przy powszechnym zjawisku starzenia się społeczeństwa, problem opieki nad osobami starszymi staje się coraz poważniejszy. Niekorzystnym zjawiskiem jest również liczba osób całkowicie samotnych. Ludzie starsi i samotni potrzebują szczególnego rodzaju wsparcia, które zapewni im jak najdłuższe utrzymanie we własnym środowisku. Osobom takim należy zagwarantować

dostępność do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych oraz intelektualnych i zdrowotnych. Problem ludzi starszych jest trudny do rozwiązania zwłaszcza na terenach wiejskich, gdzie często brakuje odpowiedniego zaplecza zdrowotnego, ale także klubów i świetlic, gdzie starsi ludzie mogliby się spotykać.

Struktura ludności gminy Wolbórz według wieku



VI. BUDŻET GMINY

Budżet Gminy Wolbórz został uchwalony przez Radę Miejską w Wolborzu w dniu 22 grudnia 2023 roku mocą uchwały Nr LXIV/581/2023. Do 31 grudnia 2024 roku wprowadzono zmiany na podstawie 13 uchwał Rady Miejskiej w Wolborzu i 13 zarządzeń Burmistrza Wolborza. Tak liczne zmiany planów wynikały z bieżących potrzeb gospodarczych powstałych przy realizacji budżetu, zmian w planach dotacji celowych z budżetu państwa na zadania zlecone i własne, zmian w planach dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków krajowych i europejskich.

Realizacja budżetu przedstawia się następująco:

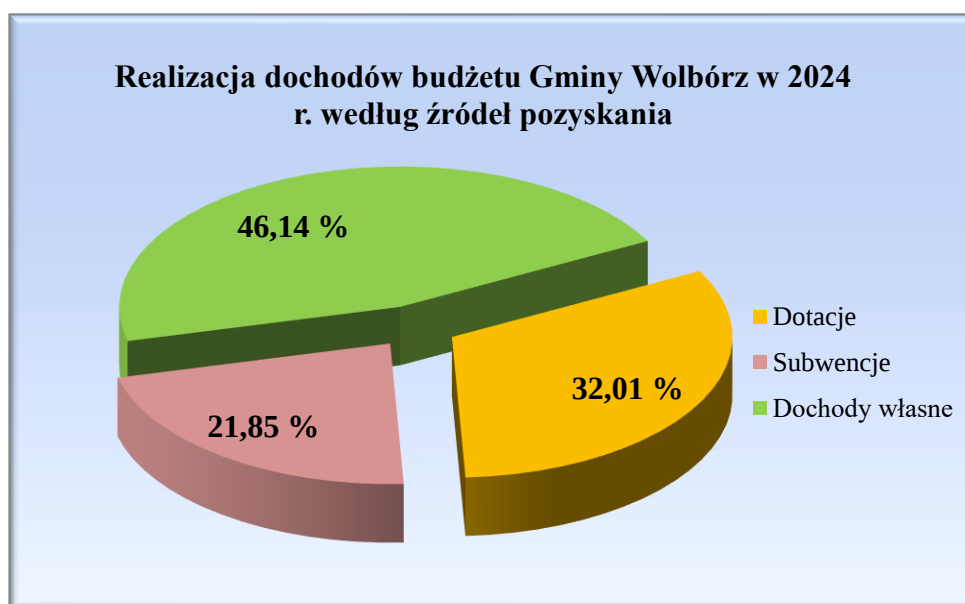
- Dochody budżetu** ogółem planowane w wysokości **74 321 115,82 zł** zostały wykonane w kwocie **74 015 142,44 zł** tj. 99,59 %, w tym:
 - **dochody bieżące:** plan: 60 447 572,71 zł; wykonanie: 59 899 113,91 zł – 99,09 %, udział 80,93 %,
 - **dochody majątkowe:** plan: 13 873 543,11 zł; wykonanie: 14 116 028,53 zł – 101,75 %, udział 19,07 %.

W roku 2024 r. nastąpił wzrost dochodów w stosunku do roku 2023 o 2,40 %.

Dochody budżetu według głównych źródeł na dzień 31 grudnia 2024 roku.

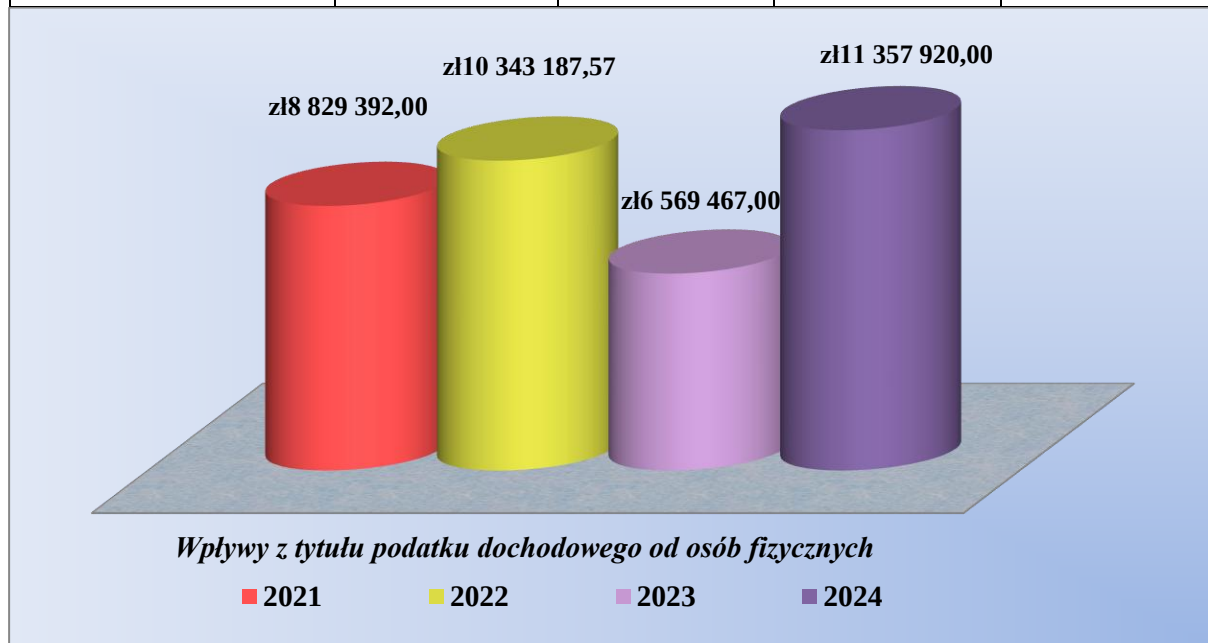
Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Realizacja %	% udział w budżecie
Dochody bieżące	60 447 572,71	59 899 113,91	99,09	80,93
Dotacje	11 045 643,84	10 719 875,87	97,05	14,48
Subwencje	16 174 470,00	16 174 470,00	100,00	21,85
Dochody własne	33 227 458,87	33 004 768,04	99,33	44,60
Dochody majątkowe	13 873 543,11	14 116 028,53	101,75	19,07
Dotacje	12 936 423,11	12 972 548,53	100,28	17,53
Subwencje	-	-	-	-
Dochody własne	937 120,00	1 143 480,00	122,02	1,54
Dochody ogółem:	74 321 115,82	74 015 142,44	99,59	100,00

Gmina Wolbórz pozyskała dotacje na współfinansowanie zadań inwestycyjnych ze środków UE w kwocie **112 941,06 zł**, dotacje z budżetu województwa na realizację zadań własnych majątkowych w kwocie: **175 508,81 zł**, dotacje na zadania inwestycyjne z budżetu państwa w kwocie **196 067,15 zł**, dotację z Powiatu Piotrkowskiego w kwocie **32 822,65 zł**, dotacje z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie: **4 859 319,50 zł**, środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie **827 597,36 zł**, środki w ramach realizacji programu „Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich” w kwocie **4 548 744,00 zł** oraz dotację z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie **2 219 548,00 zł**.



Podatki i opłaty lokalne stanowią najistotniejsze źródło dochodów własnych Gminy. W roku 2024 wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych zostały zaplanowane i wykonane w wysokości: **11 357 920,00 zł** (100,00 %). Natomiast dochody z tytułu podatku od nieruchomości (od osób fizycznych i prawnych) planowane w wysokości **13 368 287,00 zł** zostały zrealizowane w kwocie: **13 443 803,85 zł** (100,56 %).

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
Wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	8 829 392,00 zł	10 343 187,57 zł	6 569 467,00 zł	11 357 920,00 zł
Dynamika w stosunku do roku poprzedniego (%)		117,14	63,51	172,89
Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości (od osób fizycznych i prawnych)	8 891 416,15 zł	9 551 276,23 zł	11 808 971,98 zł	13 443 803,85 zł
Dynamika w stosunku do roku poprzedniego (%)		107,42	123,64	113,84



2) Wydatki budżetu ogółem planowane w wysokości **76 335 292,65 zł** zostały wykonane w kwocie **73 582 372,00** tj. 96,39 %, w tym:

- **wydatki bieżące:** plan: 57 585 054,56 zł; wykonanie: 55 063 502,10 zł tj. 95,62 %,

- **wydatki majątkowe:** plan: 18 750 238,09 zł; wykonanie: 18 518 869,90 zł tj. 98,77 %.

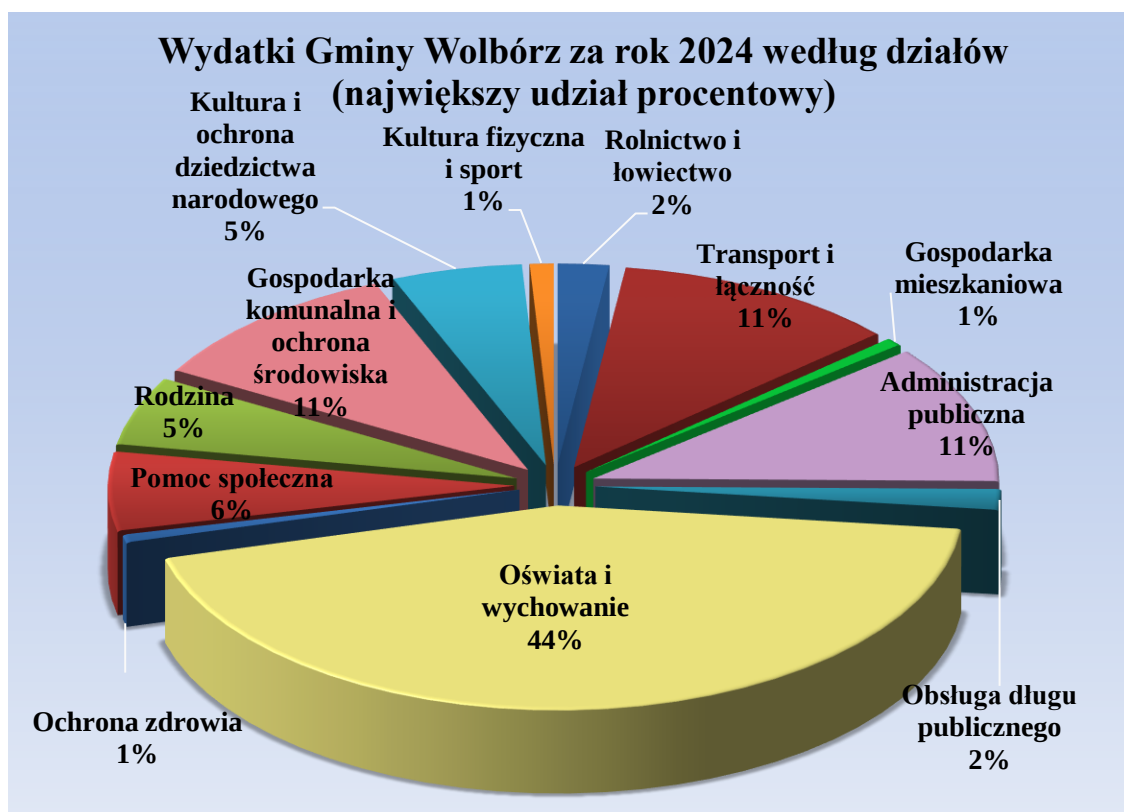
W 2024 rok z budżetu Gminy Wolbórz zaplanowano pomoc finansową w formie dotacji celowych w kwocie: **8 380 683,14 zł**, do końca roku przekazano dotowanym podmiotom kwotę **8 370 227,35 zł** tj. 99,88 %. Wśród dotowanych podmiotów były między innymi:

- Parafia Rzymskokatolicka w Wolborzu na remont dachu i konfesjonałów, wykonanie drzwi przeciwpożarowych oraz instalacji SSP: 973 000,36 zł;
- Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Piotrkowie Tryb. na zadania dotyczące ratownictwa wodnego na wodach Zalewu Sulejowskiego: 5 000,00 zł;
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Piotrkowie Tryb. na modernizację obiektu strażnicy Komendy Miejskiej PSP w Piotrkowie Tryb.: 20 000,00 zł;
- Wolborskie Centrum Kultury na zadania działalności statutowej: 1 460 000,00 zł;
- Miejska Biblioteka Publiczna na realizację zadań statutowych: 412 000,00 zł;
- Stowarzyszenie na rzecz Szkoły Podstawowej w Proszeniu na pokrycie kosztów pobytu dzieci w szkole i oddziale przedszkolnym: 3 327 086,42 zł;
- Niepubliczne przedszkole z terenu gminy na pokrycie kosztów dzieci w przedszkolu i klubie dziecięcym: 1 634 953,77 zł;
- Gospodarstwa indywidualne na częściowe pokrycie wymiany źródeł ciepła: 112 248,00 zł;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wolborzu na zakup motopomp: 20 000,00 zł;
- Gospodarstwa indywidualnie na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków: 20 000,00 zł;
- Kluby sportowe realizujące zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu: 260 000,00 zł;
- Gminna Spółka Wodna na konserwację urządzeń melioracji wodnych: 40 000,00 zł;
- Gmina Łądek Zdrój na odtworzenie sieci kanalizacyjnej zniszczonej w wyniku powodzi: 50 000,00 zł,
- Gmina Miasto Tomaszów Maz. na zadania: „Pokrycie kosztów transportu zbiorowego” w kwocie 13 258,80 zł oraz, „Pokrycie kosztów rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Wolbórz” w kwocie 22 680,00 zł.

Zbiorne zestawienie wydatków Gminy Wolbórz według działów.

Nazwa działu	Wykonanie w zł	% udział w wydatkach
Rolnictwo i łowiectwo	1 491 737,44	2,03
Transport i łączność	8 335 895,32	11,33
Gospodarka mieszkaniowa	463 380,36	0,63
Działalność usługowa	109 322,52	0,15
Administracja publiczna	8 048 378,00	10,94
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	221 532,00	0,30
Obrona narodowa	73,14	0,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	398 727,15	0,54
Obsługa długu publicznego	1 198 621,19	1,63
Różne rozliczenia	34 199,27	0,05
Oświata i wychowanie	32 011 125,24	43,50
Ochrona zdrowia	453 155,19	0,62
Pomoc społeczna	4 568 497,61	6,21
Edukacyjna opieka wychowawcza	26 992,42	0,03
Rodzina	4 000 275,36	5,44
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 726 804,19	10,50
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 800 187,76	5,16
Kultura fizyczna i sport	693 467,84	0,94
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	73 582 372,00	100,00
- wydatki bieżące	55 063 502,10	74,83
- wydatki majątkowe	18 518 869,90	25,17

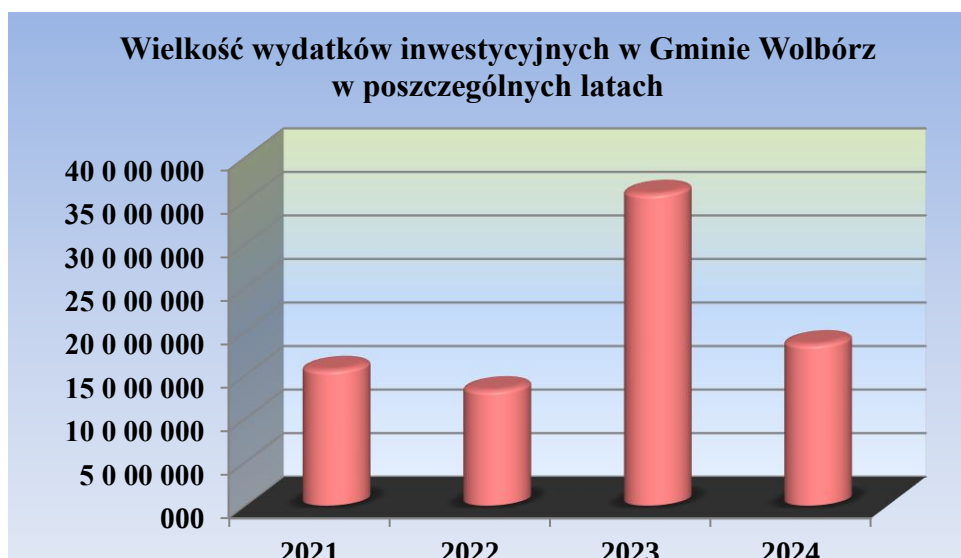
Poziom zrealizowanych wydatków majątkowych stanowi **25,17 %** wykonanych wydatków ogółem. Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w strukturze wydatków wskazuje na prorozwojowy charakter gminy. Działalność inwestycyjna ukierunkowana jest na rozbudowę infrastruktury technicznej jak również infrastruktury społecznej. Wydatki inwestycyjne gminy są realizowane przede wszystkim dzięki pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej, dotacjom z budżetu państwa, dotacjom z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz środkom własnym.



Udział kwotowy i procentowy wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w poszczególnych latach:

Lata	Kwota wydatków inwestycyjnych	Udział % w wydatkach ogółem
2021	15 561 784,77	26,93
2022	13 229 953,73	20,38
2023	35 787 431,76	43,34
2024	18 518 869,90	25,17

Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem świadczy o dużej samodzielności finansowej oraz zdolności do obsługi zadłużenia, a w przyszłości do sięgania po różnego rodzaju źródła finansowania inwestycji.



Największe inwestycje realizowane w 2024 r. to:

Lp.	Wyszczególnienie	2023		
		Plan	Wykonanie	%
1.	Przebudowa drogi gminnej w Komornikach	6 390 000,00	6 389 850,00	100,00
	- środki własne	273 167,00	272 293,55	99,68
	- środki otrzymane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg	2 219 583,00	2 219 548,00	100,00
	- środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2 000 000,00	2 000 000,00	100,00
2.	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Janowie	815 000,00	814 888,53	99,94
	- środki własne	-	693 377,56	-
	- środki z budżetu województwa	-	121 510,97	-
3.	Budowa zadaszania o stałej konstrukcji istniejącego boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Komornikach	3 896 999,00	3 894 356,44	99,93
	- środki własne	1 467 750,00	1 465 107,44	99,82
	- środki z budżetu państwa „Program Olimpia”	2 429 249,00	2 429 249,00	100,00
4.	Budowa zadaszania o stałej konstrukcji istniejącego boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Proszeniu	3 304 499,00	3 304 350,00	100,00
	- środki własne	1 185 004,00	1 184 855,00	100,00
	- środki z budżetu państwa „Program Olimpia”	2 119 495,00	2 119 495,00	100,00
5.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z wodociągiem na terenie gminy Wolbórz	3 073 022,00	3 034 759,98	98,75
	- środki własne	190 000,00	175 440,48	92,34
	- środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2 883 022,00	2 859 319,50	99,18



Budowa zadaszenia o stałej konstrukcji istniejącego boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Komornikach i Proszeniu



Przebudowa drogi gminnej w Komornikach



Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Janowie



Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z wodociągiem na terenie gminy Wolbórz

- 3) Zrealizowana została dodatnia różnica pomiędzy dochodami bieżącym i wydatkami bieżącym.
Tak więc: Db 59 899 113,91 zł – Wb 55 063 502,10 zł = **4 835 611,81 zł**. Kwota ta stanowi nadwyżkę operacyjną, która pozwoliła w części sfinansować wydatki majątkowe a tym samym zachowana została reguła wynikająca z art. 242 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 4) **Wynik budżetu**, planowany jako deficyt budżetu w kwocie 2 014 176,83 zł, na dzień 31 grudnia 2024 r. jest nadwyżką w kwocie 432 770,44 zł.
- 5) **Przychody budżetu** zaplanowane w wysokości 4 786 540,51 zł zostały zrealizowane w kwocie **4 234 176,83 zł** tj. 88,46 %, w tym „wolne środki” z roku 2022 i 2023: **1 227 315,27 zł**, nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych: **86 861,56 zł**, kredyty: **2 920 000,00 zł**.
- 6) **Rozchody budżetu**, zaplanowane w wysokości **2 772 363,68 zł** i stanowiące spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2024 roku zostały zrealizowane w kwocie **2 772 363,68 zł**, tj. 100,00 %.
- 7) Stan zadłużenia gminy z tytułu kredytów i pożyczek na początek roku wynosił **20 862 461,00 zł** w ciągu roku uległ zwiększeniu o kwotę **147 636,32 zł** i wyniósł **21 010 097,32 zł**. Spłata tego zadłużenia przypada na okres 8 lat tj. do końca 2032 roku.
- 8) Stan rezerw na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniósł **153 920,00 zł**, w tym rezerwa ogólna **32 920,00 zł** i rezerwa na zarządzanie kryzysowe **121 000,00 zł**.
- 9) Wartość mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi: **237 837 916 zł brutto** oraz **149 588 262,00 zł netto** po uwzględnieniu wartości umorzeń. Największy udział procentowy w ogólnej jego wartości ma grupa II „Obiekty inżynierii lądowej i wodnej” 130 408 481 zł, co stanowi 54,83 % całości majątku. Drugą, co do wielkości kategorię stanowi grupa I „Budynki i lokale” 75 048 006 zł, czyli 31,55 %. Trzecią co do wielkości grupę tworzą „Grunty”. Łączna wartość gruntów komunalnych Gminy Wolbórz według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi 11 761 661,00 zł, natomiast powierzchnia obejmuje 321,8954 ha. Porównując do stanu z ubiegłego roku nastąpił spadek powierzchni gruntów o 0,2780 ha, tj. o 0,09 % w wyniku zakupu i sprzedaży działek. W stosunku do roku poprzedniego nastąpił przyrost majątku o 10 311 090 zł, tj. o 4,53 %.

Wieloletnią prognozę finansową Gminy Wolbórz na lata 2024 – 2033 uchwalono 22 grudnia 2023 roku mocą Uchwały Rady Miejskiej w Wolborzu Nr LXIV/580/2023. W ciągu roku wprowadzono trzynaście zmian. Najważniejsze zmiany jakie następowały w 2024 w zakresie Wieloletniej Prognozy Finansowej obejmowały dostosowanie planu dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów do zmian wynikających ze zmian budżetowych (zapewnienie zgodności w zakresie wyniku

i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 229 ustawy o finansach publicznych) jak również zmiany wieloletnich przedsięwzięć. Wprowadzone zmiany nie skutkowały jednak koniecznością wydłużenia horyzontu czasowego prognozy.

1. DOCHODY:

Plan dochodów ogółem Gminy Wolbórz na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniósł **74 321 115,82 zł**, zaś wykonanie po IV kwartale roku budżetowego 2024 wynosiło **74 015 194,00 zł**, tj. 99,59%. Plan dochodów ogółem w ciągu 2024 roku został zwiększony o kwotę **6 875 920,71 zł**, w tym dochody bieżące wzrosły o **9 281 545,56 zł** natomiast dochody majątkowe zmniejszyły się o **2 405 624,85 zł**.

2. WYDATKI:

Plan wydatków ogółem Gminy Wolbórz na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniósł **76 335 292,65 zł**, zaś wykonanie po IV kwartale roku budżetowego 2024 wynosiło **73 582 372,00 zł**, tj. 96,39%. Plan wydatków ogółem w ciągu 2024 roku został zwiększony o kwotę **7 067 104,54 zł**, w tym wydatki bieżące wzrosły o **8 359 460,48 zł** natomiast wydatki majątkowe zmniejszyły się o **1 292 355,94 zł**.

3. WYNIK BUDŻETU:

Wynik budżetu ogółem na koniec 2024 r. wyniósł **432 822,00 zł**. W uchwale WPF wynik budżetu ogółem Gminy Wolbórz na dzień 31 grudnia 2024 planowano na poziomie - **2 014 176,83 zł**.

4. PRZYCHODY:

Zwiększono przychody o kwotę **191 183,83 zł**, do wysokości **4 786 540,51 zł**, w tym: środki niewykorzystane z roku 2022 i 2023 „wolne środki”: **1 227 315,27 zł**, przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających ze środków Funduszu Pomocy w związku z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w kwocie **10 851,07 zł**, przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach - środki dotyczące ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i dochodów z opłat za koncesje na sprzedaż alkoholu **76 010,49 zł**, kredyt na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań w kwocie **2 772 363,68,00 zł**, kredyt na sfinansowanie deficytu budżetu w 2024 r. w wysokości **700 000,00 zł**.

5. ROZCHODY:

Kwota rozchodów na początek i na koniec 2024 roku wynosiła **2 772 363,68 zł** i została zrealizowana w 100,00 %.

6. KWOTA DŁUGU:

Kwota długu na koniec 2024 roku wyniosła **21 010 097,32 zł**. W uchwale WPF kwotę długu ogółem Gminy Wolbórz w roku 2024 planowano na poziomie **22 862 461,00 zł**.

7. RELACJA ZRÓWNOWAŻENIA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH, O KTÓREJ MOWA W ART. 242 USTAWY:

W 2024 r. zrealizowano dodatnią różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi. W związku z powyższym, Gmina Wolbórz zachowała relację określoną w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi zwiększyła się o kwotę 922 085,08 zł do wysokości 2 862 518,15 zł,

8. WSKAŹNIK SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ:

Według ostatniej zmiany WPF podjętej w 2024 r. Gmina Wolbórz spełniała relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Spełnienie dotyczyło zarówno relacji obliczonej na podstawie planu na dzień 30.09.2024 r. jak i w oparciu o kolumnę „2024 przewidywane wykonanie”. Fakt, że wynik budżetu bieżącego Gminy Wolbórz został zrealizowany na poziomie wyższym niż planowano, wpłynie na poprawę wskaźnika z art. 243 ustawy o finansach publicznych od 2025 roku.

Wykaz przedsięwzięć przyjętych do realizacji w roku 2024 ustalono w Uchwale Rady Miejskiej w Wolborzu Nr LXIV/580/2023 w dniu 22 grudnia 2023 r. Limit wydatków ogółem na 2024 rok wynosił **20 074 700,17 zł**, w tym:

- na wydatki bieżące: **2 238 944,00 zł**,
- na wydatki majątkowe: **17 835 756,17 zł**.

Do końca roku 2024 wprowadzono zmiany, w wyniku których:

- limit na wydatki bieżące wzrósł o kwotę **1 752 000,00 zł** do wysokości **3 990 944,00 zł** a wykonanie to kwota **3 571 082,82 zł** tj. **89,48 %**,
- limit na wydatki majątkowe zmniejszył się o kwotę **6 959 831,05 zł** do wysokości **10 875 925,12 zł** a wykonanie to kwota **10 798 767,71 zł** tj. **99,29 %**.

VII. OŚWIATA

Na terenie Gminy Wolbórz w 2024 roku funkcjonowały następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Wolborzu,
- Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Goleszach Dużych,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Komornikach;
- Szkoła Podstawowa w Proszeniu im. Miry i Tadeusza Sygietyńskich prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Proszeniu,
- Przedszkole Samorządowe w Wolborzu,

- oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Goleszach Dużych,
- oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Komornikach,
- oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Proszeniu,
- niepubliczne przedszkole „Domowe Przedszkole”,
- niepubliczny żłobek „Promyczek”.

Szkolnictwo ponadpodstawowe w gminie Wolbórz reprezentuje Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wolborzu prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Piotrkowie Trybunalskim.

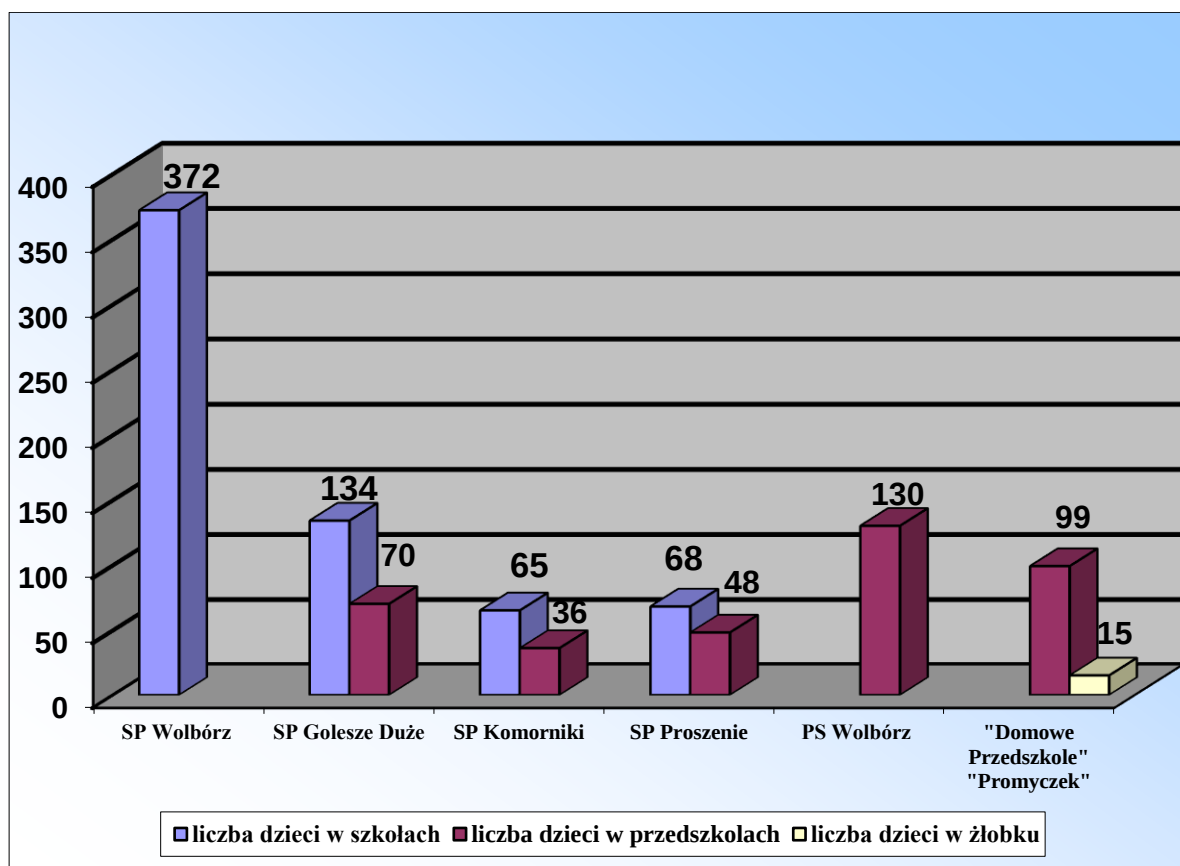
Szczegółową realizację nauczania, wychowania i opieki oraz realizację celów i zadań określają arkusze organizacji szkół podstawowych i przedszkola, zatwierdzone do dnia 29 maja każdego roku przez organ prowadzący, po uzyskaniu opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny i właściwych zakładowych organizacji związkowych.

Szkoły podstawowe są szkołami obwodowymi, tzn. mają obowiązek zapewnić miejsce nauki wszystkim uczniom zamieszkałym w ich obwodach. Granice obwodów określa uchwała IX/104/2019 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 maja 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 roku.

W 2024 roku do Szkół Podstawowych uczęszczało 639 uczniów, opieką przedszkolną objętych było 383 wychowanków a opieką w żłobku 15 dzieci.

Średnia liczba dzieci w poszczególnych placówkach edukacyjnych w 2024 roku:

Lp.	Nazwa jednostki	Szkoła	Przedszkole/ Oddział przedszkolny /Żłobek
1.	Szkoła Podstawowa w Wolborzu	372	-
2.	Szkoła Podstawowa w Goleszach Dużych	134	70
3.	Szkoła Podstawowa w Komornikach	65	36
4.	Przedszkole Samorządowe w Wolborzu	-	130
5.	Szkoła Podstawowa w Proszeniu	68	48
6.	Przedszkole Niepubliczne „Domowe Przedszkole”	-	99
7.	Niepubliczny Żłobek „Promyczek”	-	15
	Razem:	639	398



Wydatki na prowadzenie placówek oświatowych:

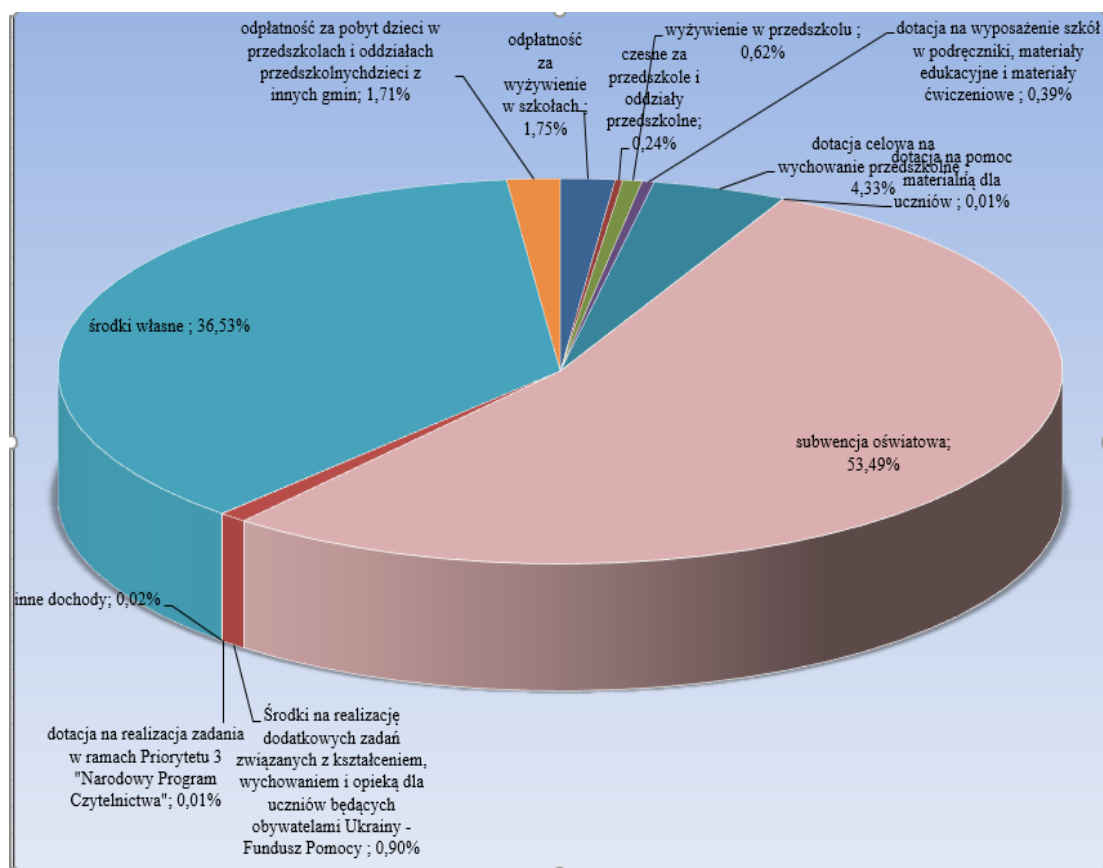
Na podstawie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych Gmina Wolbórz udziela dotacji funkcjonującym na jej terenie niepublicznemu przedszkolu „Domowe Przedszkole” oraz Publicznej Szkole Podstawowej im. Miry i Tadeusza Sygietyńskich w Proseniu. W 2024 r. łącznie dla wszystkich tych jednostek oświaty, gmina udzieliła dotacji w wysokości **4 934 840,71 zł**, w tym:

- przedszkole niepubliczne otrzymało dotację w wysokości 1 619 353,77 zł średnio dla 95 uczniów.
- Szkoła Podstawowa w Proseniu otrzymała łączną dotację w kwocie 3 315 486,94zł średnio dla 69 uczniów szkoły i 52 dzieci oddziału przedszkolnego.

Rada Miejska w Wolborzu podjęła uchwałę w sprawie udzielenia dotacji dla niepublicznego żłobka „Promyczek”, które otrzymało na każde dziecko będące mieszkańcem Gminy Wolbórz z budżetu gminy dotację w wysokości 100 zł. Dotacja udzielona w 2024 r. wyniosła 15 600,00 zł, średnio dla 13 dzieci.

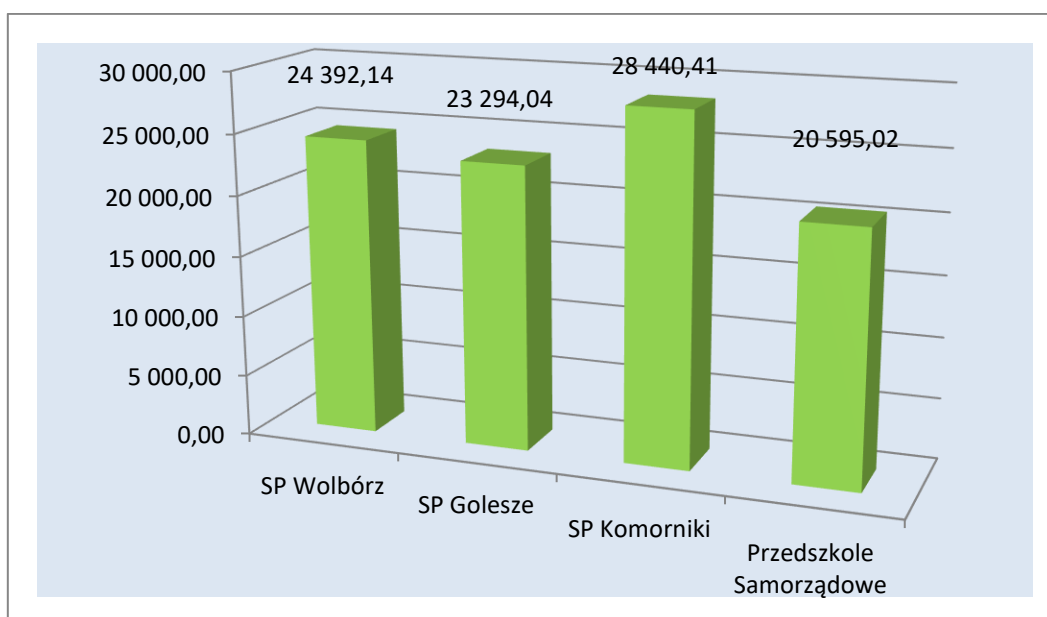
Wydatki na oświatę, to znacząca część budżetu niemal każdej jednostki samorządu terytorialnego. Źródła ich pochodzenia to subwencja oświatowa, dotacje, środki własne gminy i inne.

Źródła finansowania bieżących wydatków oświatowych:



Wydatki bieżące poniesione w 2024 r. na prowadzenie placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz wyniosły **24 745 613,16 zł**, natomiast wydatki inwestycyjne wyniosły: **7 277 875,44 zł**.

Wydatki bieżące w poszczególnych placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz w przeliczeniu na jednego ucznia:



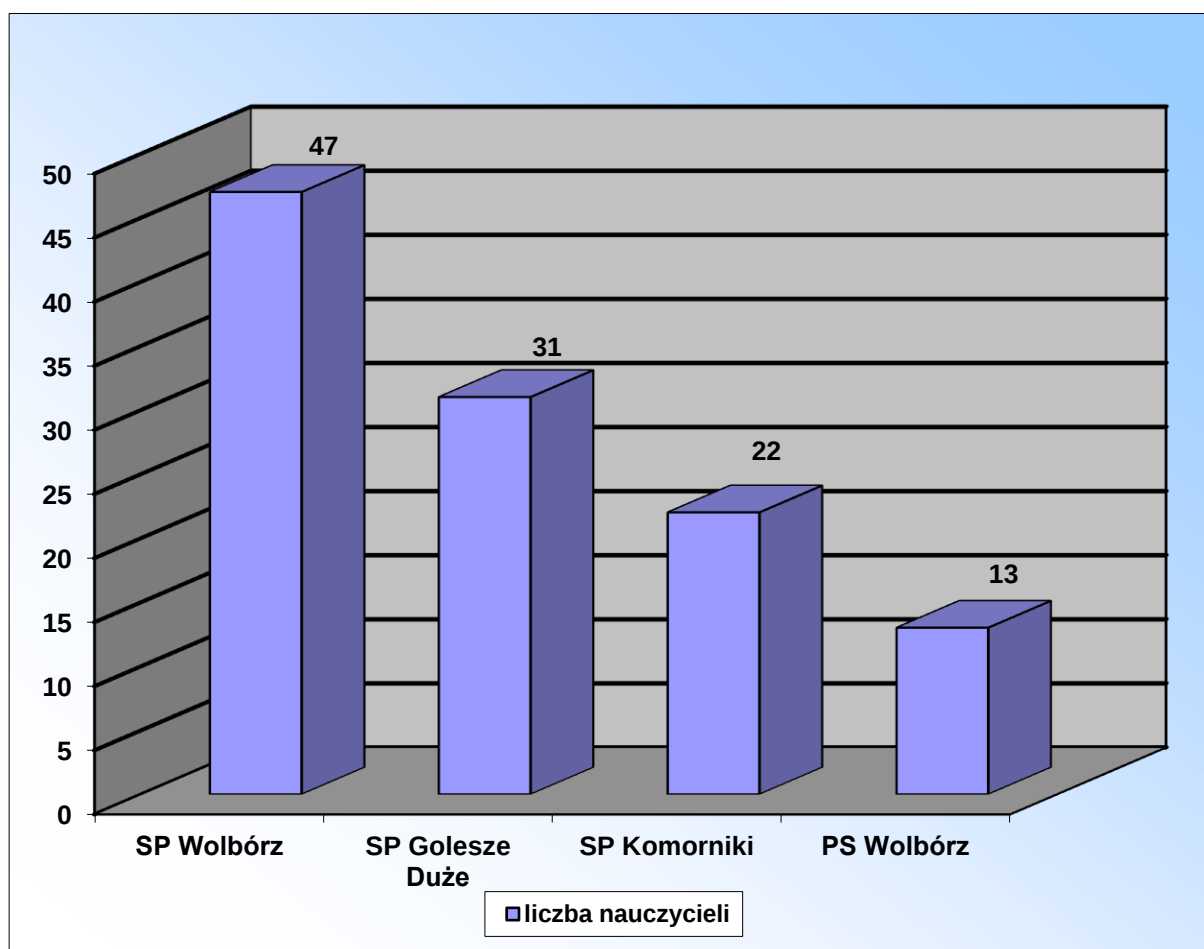
Zrealizowano następujące wydatki inwestycyjne:

Budowa zadaszenia o stałej konstrukcji istniejących boisk wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej w Komornikach i przy Szkole Podstawowej w Proszeniu ze środków otrzymanych z budżetu państwa w ramach realizacji programu pod nazwą „Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich.” Powstanie projektu rozbudowy, przebudowy, nadbudowy i termomodernizacji budynków Szkoły Podstawowej w Wolborzu.



Struktura zatrudnienia nauczycieli w placówkach samorządowych:

Nazwa placówki	Liczba nauczycieli	Pełny wymiar	Niepełny wymiar	Dyplomowani	Mianowani	Kontraktowi	Początkujący
SP Wolbórz	47	41	6	24	4	11	8
SP Golesze Duże	31	25	6	15	3	7	6
SP Komorniki	22	15	7	13	6	1	2
PS Wolbórz	13	10	3	6	3	2	2
Razem:	113	91	22	58	16	21	18



Dofinansowanie form doskonalenia zawodowego dla nauczycieli:

Na podstawie art. 6 pkt 3a Karty Nauczyciela, nauczyciel obowiązany jest doskonalić się zawodowo zgodnie z potrzebami szkoły. Na realizację tego zadania przeznaczono w 2024 roku 39 387,00 zł, w tym na dofinansowanie opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe wydano 4 400,00 zł.

Pomoc zdrowotna dla nauczycieli:

Zgodnie z dyspozycją art. 72 Karty Nauczyciela, niezależnie od przysługującego nauczycielowi prawa do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, organ prowadzący szkołę corocznie w swoim budżecie zabezpiecza odpowiednie środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej. W ramach pomocy zdrowotnej w roku 2024 Burmistrz Wolborza przyznał jednorazowe świadczenia pieniężne dla trzynastu nauczycieli, na łączną kwotę 9 626,36 zł.

Dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników:

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie gminy Wolbórz, zgodnie z art. 122 Prawa oświatowego pozytywnie rozpatrzono 1 wniosek o zwrot kosztów kształcenia młodocianego pracownika. Na ten cel pozyskano ze środków Funduszu Pracy kwotę 7 751,92 zł.

Dojazd dzieci do szkół i przedszkola:

Zapewnienie dzieciom zamieszkałym na terenie gminy przejazdu do szkół i przedszkola reguluje art. 39 ust. 3 Prawa oświatowego. Dowóz dzieci do placówek oświatowych został rozstrzygnięty w drodze przetargu nieograniczonego w miesiącu sierpniu. Ofertę złożyła firma DAR-BUS Dariusz Denis na kwotę 303 960,00 zł. Usługa realizowana była poprzez zakup biletów miesięcznych dla uczniów. Opiekę podczas dowożenia zapewniali pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w szkołach. Dowożenie odbywało się do 3 szkół podstawowych i przedszkola, dla których organem prowadzącym jest Gmina Wolbórz oraz do Szkoły Podstawowej w Proszeniu, dla której organem prowadzącym jest Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Proszeniu. Zasady organizacji dowozów oraz opieki nad dziećmi i uczniami objętymi dowozem do tych placówek reguluje zarządzenie Burmistrza Wolborza. Załącznikiem do zarządzenia jest Regulamin dowożenia. Do Szkoły Podstawowej w Golezszach Dużych dzieci dowożone były również autobusem gminnym.

Na mocy art. 39a Prawa oświatowego do zadań gminy należy zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki podczas przewozu do przedszkoli, szkół i placówek oświatowych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. Obowiązek ten był realizowany poprzez zwrot kosztów dowozu rodzicom samodzielnie dowożącym dzieci lub dowóz zorganizowanym przez gminę transportem. Na to zadanie wydano w 2024 roku 114 096,20 zł.

Opieka przedszkolna i żłobkowa:

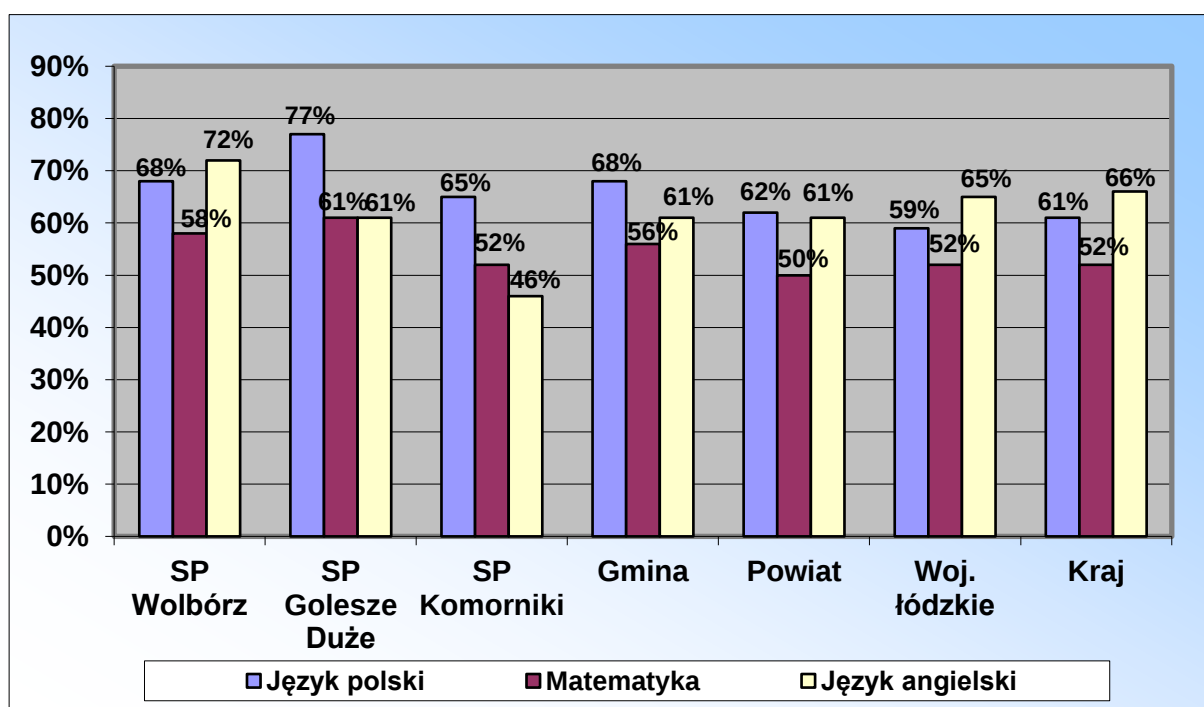
Na terenie Gminy Wolbórz w 2024 roku miejsce w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych miały zapewnione wszystkie chętne dzieci w wieku przedszkolnym. Czas pracy przedszkola i oddziałów przedszkolnych dostosowany był do potrzeb rodziców, placówki czynne były do godziny 16.30. Dzieci objętych opieką żłobkową było 15 na 147, co dawało 10,2 %.

Dożywianie dzieci:

Z posiłków w szkołach i przedszkolu korzystało 633 dzieci, koszty wyżywienia pokrywali rodzice. Dzieciom z rodzin o niskim dochodzie koszty obiadu dofinansowywał MOPS w Wolborzu.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty:

Przedmiot	SP Wolbórz	SP Golesze Duże	SP Komorniki	Gmina	Powiat	Woj. łódzkie	Kraj
Język polski	68%	77%	65%	68%	62%	59%	61%
Matematyka	58%	61%	52%	56%	50%	52%	52%
Język angielski	72%	61%	46%	61%	61%	65%	66%



VIII. POLITYKA SPOŁECZNA I PRACA

1. Informacja wstępna.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywający na jednostkach samorządu terytorialnego, w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej realizowany jest głównie poprzez działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do kompetencji Ośrodka w tym zakresie należy prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących przyznawania świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej i pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin, organizowanie specjalistycznego poradnictwa socjalnego oraz usług socjalnych, koordynowanie systemu pomocy społecznej, nadzór i kontrola zadań pomocy społecznej zleconych organizacjom pozarządowym, tworzenie i organizowanie infrastruktury pomocy społecznej, sporządzanie sprawozdań, analiz, ocen i informacji dotyczących realizowanych zadań, a także opracowywanie strategii, programów i projektów dotyczących rozwiązywania problemów społecznych. Ustawowo obowiązany jest również do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych. Ośrodek współpracuje w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organami administracji samorządowej, rządowej, organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim oraz osobami prawnymi i fizycznymi.

Realizując zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta i gminy, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu; rozeznaje i realizuje potrzeby mieszkańców, realizuje działania wynikające z zapisów strategii rozwiązywania problemów społecznych; tworzy, koordynuje i realizuje programy na rzecz mieszkańców, prowadzi obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wszystkie działania i zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wpisują się nie tylko w proces realizacji przyjętej Strategii rozumianej jako założenia lokalnej polityki społecznej, ale również realizują cele o zasięgu wojewódzkim oraz ogólnopolskim. Wpisują się w realizację planów deinstytucjonalizacji usług społecznych.

Zachodzące zmiany demograficzne oraz postępująca zmiana struktury rodzin wymuszają podejmowanie działań zmierzających do rozwijania usług społecznych oraz dostosowania ich do rzeczywistych potrzeb. Niezbędna jest zatem stała diagnoza potrzeb, występujących problemów, uzależnień i deficytów w każdej grupie wiekowej. Dlatego też, korzystając z bezpłatnego poradnictwa prawnego, rozpoczęliśmy prace nad opracowaniem Diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Wolbórz oraz opracowania Lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych. Chcemy dotrzeć do mieszkańców gminy w różnych grupach wiekowych i rozpoznać ich potrzeby. Konieczna jest również diagnoza potencjału gminy. Są nim mieszkańcy, instytucje, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia. Opracowana diagnoza pozwoli wyznaczyć obszary do wspólnego działania, gdyż niezbędne jest zwiększenie współpracy z w/w podmiotami, by móc zaangażować społeczność lokalną do działania i zwiększyć skuteczność prowadzonych usług.

Analizując cele i potrzeby mieszkańców uważamy za zasadne zwiększenie profilaktyki oraz wsparcia udzielanego dzieciom i osobom dorosłym w środowisku rodzinnym poprzez, między innymi: rozwój i utrzymanie funkcjonującej już Placówki Wsparcia Dziennego w Wolborzu oraz rozwój usług społecznych skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych poprzez, między innymi: zwiększenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, podejmowanie działań służących komunikacji, edukacji i integracji międzypokoleniowej oraz zwiększenie dostępności architektonicznej i informatycznej osobom niepełnosprawnym i seniorom, a docelowo utworzenie klubu seniora.

Realizowane zadania i podejmowane działania w roku ubiegłym znacznie przyczyniły się do poprawy sytuacji osób i rodzin, zarówno w wymiarze zaspokojenia podstawowych potrzeb materialnych jak i w zakresie realizowanych usług społecznych. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom mieszkańców naszej społeczności udzielana była forma wsparcia adekwatna do zgłaszanych potrzeb. Środki przeznaczone na ich realizację zostały wykorzystane zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności. Realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej programy i wynikające z nich działania są spójne, wzajemnie się uzupełniają i służą szeroko rozumianemu wsparciu rodzin.

2. Struktura wydatków w odniesieniu do realizowanych zadań ustawowych.

Wydatki MOPS w 2024 roku wyniosły 9 016 018,69 zł z tego:

1. Wydatki na świadczenia w ramach planu finansowego	6 692 293,69 zł
2. Wydatki na obsługę świadczeń w ramach planu finansowego	1 816 747,99 zł
3. Gminne Programy Profilaktyczne	329 300,57 zł
4. Wydatki na realizację resortowego Programu MRPiPS „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST – edycja 2024	177 676,44 zł

3. Klienci korzystający z zakresu pomocy społecznej oraz powody ich trudnej sytuacji życiowej.

Liczba środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej pieniężnych i niepieniężnych w 2024 r. wynosiła 187. Stanowiło to 4,86 % ogółu mieszkańców gminy.

W 2024 r. liczba środowisk objętych pomocą Ośrodka zmniejszyła się o 22 w stosunku do poprzedniego roku, co przełożyło się na liczbę osób w tych środowiskach – mniej o 48.

4. Powody trudnej sytuacji rodzin korzystających z pomocy środowiskowej MOPS w 2024 r. według art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Klienci świadczeń pomocy społecznej to osoby, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a ich rozwiązanie lub zmniejszenie skutków trudności wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, umieszczenie w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny. Głównym narzędziem w pracy pracowników socjalnych jest wywiad środowiskowy, który służy zgłębieniu przyczyn trudnych sytuacji życiowych.

Poniższa tabela obrazuje skalę i rodzaj dominujących problemów w środowiskach.

Powód trudnej sytuacji życiowej*	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Ubóstwo	107	90	185	142
Bezdomność	3	2	3	2
Sieroctwo	0	1	0	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	23	23	125	115
Bezrobocie	89	65	180	117
Niepełnosprawność	84	96	147	165
Długotrwała choroba	59	62	82	112
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	38	36	151	130
Przemoc domowa	5	1	18	4
Alkoholizm	30	21	58	47
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	4	7	9
zdarzenia losowe	1	2	1	5

**jedna rodzina może korzystać z pomocy z kilku powodów*

Najliczniejszą grupą, której udzielono wsparcia w 2024 roku, stanowiły rodziny dotknięte problemem **niepełnosprawności tj. 96 rodzin, żyje w nich 165 osób.**

Drugą pod względem liczebności przesłanką, będącą podstawą do ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej było **ubóstwo (90 rodzin)**, rozumiane jako uzyskiwanie dochodów poniżej ustawowego kryterium dochodowego, które oscyluje na granicy „minimum egzystencji” określonego przez Instytut Pracy i Spraw Społecznych. Trzecia co do częstości występowania przesłanką uprawniającą do objęcia pomocą ze strony MOPS było **bezrobocie (65 rodzin)**. Kolejnymi powodami przyznania pomocy w 2024 roku były:

- długotrwała choroba (62 rodziny),
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (36 rodzin),
- potrzeba ochrony macierzyństwa (23 rodziny),
- alkoholizm (21 rodzin),
- przemoc domowa (1 rodzina),
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (4 rodziny),
- bezdomność (2 osoby),
- zdarzenie losowe (2 rodziny),
- sieroctwo (1 rodzina).

5. Poziom bezrobocie w gminie Wolbórz - liczba osób bezrobotnych.

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 3,1 %. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 6,2 % dla województwa wynosi 5,4 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Wolbórz wynosiła 142, w tym 43% stanowiły kobiety, 57% mężczyźni.

6. Struktura wydatków na świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminy w 2024 r.

6.1. Wynagrodzenie opiekunów.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia postanowieniem sądu	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	4	38	25 104	X	X

W 2024 roku w ramach zadania zleconego wypłacone zostało przyznane przez sąd wynagrodzenie należne 4 opiekunom prawnym z tytułu sprawowania opieki

nad osobą pełnoletnią ubezwłasnowolnioną całkowicie w wysokości 25 104,13 zł. Koszt obsługi zadania wyniósł 376,00 zł.

6.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia decyzją	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	4	1032	111 786	3	13

W roku 2024 realizowane były specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. W ramach usług prowadzone były zajęcia dla 4 dzieci przez psychologa, pedagoga i logopedę, zajęcia z terapii sensorycznej, terapii ręki oraz fizjoterapii. Łącznie przepracowano 1032 godzin. Średni koszt specjalistycznych usług wyniósł 108,32 zł, a koszt zatrudnienia specjalistów 111 786,40 zł. Ze strony usługobiorców odpłatność stanowiła kwotę 19 013,60 zł. Zadanie w całości finansowane z budżetu państwa. Usługi świadczyły firmy lub indywidualne osoby wyłonione w ramach zapytania ofertowego.

7. Zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane przez MOPS.

Forma pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	w tym dotacja z budżetu Państwa w zł.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
		1	2	3		4	5
Razem*	1	230	x	1 219 948	x	178	355
Zasiłki stałe	2	42	392	328 651	328 651	42	51
Składki zdrowotne opłacane za osoby otrzymujące niektóre świadczenia z pomocy społecznej	3	32	318	24 691	24 691	32	39
Zasiłki okresowe	4	56	495	204 808	204 808	55	86
Posiłek w tym :	5	53	5 484	29 126	15 566	27	126
dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole	6	53	5 484	29 126	15 566	27	126

Usługi opiekuńcze	7	19	4 773	83 933	0	19	22
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM 1,2	8	156	x	570 430	0	156	316
w tym: zasiłki specjalne celowe	9	63	146	97 074	0	63	110
Zdarzenie losowe	10	2	2	3 000	0	2	5

Inne zasiłki celowe i w naturze, które stanowiły 46,76 % ogółu wydatków poniesionych na wsparcie osób i rodzin w trudnych sytuacjach, tj. **570 430 zł**, są to: zasiłki przeznaczone głównie na żywność, leki, opał, odzież, niezbędne przedmioty użytku domowego i napraw w mieszkaniu, z czego kwota **423 430 zł** została wydatkowana w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i domu” na zasiłki celowe na zakup żywności.

Pomoc żywnościowa

2024 rok to kolejny już rok realizacji pomocy żywnościowej w ramach **Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2023**. W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu wydał żywność 170 osobom (87 rodzinom) na podstawie skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej z Banku Żywności w Łodzi. Warunkiem otrzymania pomocy było spełnienie kryterium dochodowego na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej, które wynosiło do 265% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 2 056,40 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1 590,00 zł dla osoby w rodzinie.

8. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta na terenie Gminy Wolbórz.

W 2024 roku tą formą pomocy objęto 19 osób w tym 16 osób samotnie gospodarujących i 3 osoby w rodzinie. Pomoc świadczona była przez 4 opiekunów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Wolborzu. Koszt zatrudnienia opiekunów wyniósł 313 226,47zł. Uchwałą Nr XV/157/2019 r. Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 listopada 2019 r., zmienioną uchwałą Nr LXV/600/2024 r. Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 25 stycznia 2024 r., określono szczegółowe warunki przyznawania, odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz ustalono koszt jednej godziny usług opiekuńczych, która została uzależniona od wysokości minimalnej stawki godzinowej za pracę. Od 1 lipca 2024 r. wynosiła 28,10 zł. Ze strony usługobiorców łączna odpłatność za usługi stanowiła kwotę **83 932,57 zł**.

9. Świadczenia rodzinne - Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 323 ze zm.).

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny	259 225,98	2303
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych:	164 743,25	1681
	- z tytułu urodzenia dziecka	6572,90	21
	- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	23 471,10	60
	- z tytułu samotnego wychowywania dziecka	13 250,24	84
	- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	30 669,62	296
	- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	12 943,71	258
	- z tytułu zamieszkania/dojazdu dziecka do miejscowości, w której znajduje się szkoła	27 449,26	409
	- z tytułu wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	50 386,42	553
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	26 000,00	26
4.	Zasiłek pielęgnacyjny	498 806,24	2311
5.	Świadczenie pielęgnacyjne	2 139 890,00	717
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0,0	0
7.	Świadczenie rodzicielskie	90 596,00	97
	Razem świadczenia rodzinne:	3 179 261,47	7135

10. Zasiłki dla opiekunów - Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 246)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek dla opiekuna	0,00	0

11. Jednorazowe świadczenie: „za życiem” - Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1923)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie za życiem	0,00	0

12. Ubezpieczenia emerytalno-rentowe osób pobierających świadczenia opiekuńcze - Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2024 poz. 497 ze zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe	300 616,94	416

13. Ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających świadczenia opiekuńcze - Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. 2024 poz. 146 ze zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	41 951,52	156

14. Fundusz alimentacyjny – Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. 2025 r., poz. 438)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	16	127 342	276

15. Świadczenia wychowawcze - stawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1576) - Świadczenia wychowawcze.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie wychowawcze	0	0,0	0

16. Dodatki mieszkaniowe - Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2023 r., poz. 1335)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Dodatek mieszkaniowy	22 335,62	44

17. Pomoc materialna dla uczniów – Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 750 ze zm.), Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Wolbórz wprowadzonego uchwałą Nr XLVI/340/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 czerwca 2018 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba uczniów	Wydatki w zł
1.	Stypendium szkolne	31	24 392,76
2.	Zasiłek szkolny	1	620,00

18. Dodatek osłonowy- Ustawa o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r. (t.j. Dz. U. 2024 poz. 953)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba gospodarstw domowych
1.	Dodatek osłonowy	259 028,97	665

Łącznie złożono 785 wniosków o wypłatę dodatku osłonowego. Kwota wypłaconych dodatków osłonowych wyniosła 253 967,98 zł + 5 060,99 zł koszty obsługi (2% kwoty dotacji). Razem: 259 028,97 zł. Wsparcie w tej formie otrzymało 665 gospodarstw domowych z Gminy Wolbórz zgodnie z poniższym podziałem: gospodarstwo domowe jednoosobowe 303 dodatków na kwotę 82 440,95 zł, gospodarstwo domowe 2-3 osobowe: 161 dodatków na kwotę 59 452,01 zł, gospodarstwo domowe 4-5 osobowe: 184 dodatków na kwotę 98 760,47 zł, gospodarstwo domowe składające się z co najmniej 6 osób: 17 dodatków na kwotę 13 314,55 zł. Wydano 120 decyzji o odmowie przyznania dodatku osłonowego.

19. Bon energetyczny – Ustawa o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz.U. 2024 r. poz. 859)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba gospodarstw domowych
1.	Bon energetyczny	236 816,78	619

Bon energetyczny to jednorazowe świadczenie, do którego przyznania stosowany był próg dochodowy. Łącznie złożono 691 wniosków o wypłatę bonu energetycznego.

Kwota wypłaconych bonów energetycznych wynosiła 229 919,24 zł + 6897,54 zł koszty obsługi (3% kwoty dotacji). Razem: 236 816,78 zł. Wsparcie w tej formie otrzymało 619 gospodarstw domowych z Gminy Wolbórz. Wydano 72 decyzji o odmowie przyznania bonu energetycznego.

20. Refundacja podatku VAT – Ustawa o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. 2024 r. poz. 303 ze zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba gospodarstw domowych
1.	Refundacja podatku VAT	12 463,68 zł	27

O przyznanie refundacji podatku VAT można było ubiegać się po otrzymaniu, a następnie opłaceniu pierwszej faktury VAT dokumentującej dostarczenie paliwa gazowego w okresie 01.01.2024 r. – 30.06.2024 r.

21. Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Jednorazowe świadczenie (300zł)	00,00	00,00
2.	Świadczenia rodzinne	00,00	00,00
3.	Pokrycie kosztów zakwaterowania i wyżywienia (40zł)	18 160,00	454 (dni)

22. Wydawanie zaświadczeń do programu Czyste Powietrze - ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba wniosków	Liczba zaświadczeń
1.	Zaświadczenie o dochodzie rodziny na potrzeby programu Czyste Powietrze	125	125

W Sekcji Świadczeń Rodzinnych wydawane są zaświadczenia o dochodach rodziny dla potrzeb realizacji programu Czyste Powietrze. W 2024 r. wpłynęło 125 wniosków o wydanie zaświadczenia i wszystkie zostały rozpatrzone w tym samym roku.

VIII. KULTURA I SPORT

Na terenie gminy Wolbórz funkcjonują dwie instytucje kultury:

- 1) Wolborskie Centrum Kultury im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego,
- 2) Miejska Biblioteka Publiczna w Wolborzu z filiami w Goleszach Dużych i Polichnie.

Wolborskie Centrum Kultury w 2024 roku odwiedziło 15 197 osób podczas organizowanych wydarzeń artystycznych. Muzeum przyciągnęło 958 zwiedzających, z czego znaczną część stanowiły zorganizowane grupy (28).

W mijającym roku przygotowano trzy wystawy czasowe:

- 1) 19 kwietnia – otwarcie ekspozycji „Łódzkie od świtu do zmierzchu”,
- 2) 10 maja – Noc Muzeów z projektem „W wiejskiej zagrodzie – czyli etno podróż do przeszłości”, w ramach którego odbyły się m.in. warsztaty wikliniarskie i ceramiczne, pokazy strażackie, animacje dla dzieci, degustacja tradycyjnych potraw oraz wystawa ukazująca życie na dawnej wsi,
- 3) Listopad–grudzień – edukacyjna wystawa „Strażackie ABC” połączona z lekcjami muzealnymi

Dodatkowo w kiosku na placu Jagiełły prezentowano mini wystawy okolicznościowe, zarówno o tematyce patriotycznej, jak i kolekcjonerskiej. Statystyki dotyczące aktywności na facebookowym profilu Wolborskiego Centrum Kultury wskazują na zasięg rzędu 72 343 odbiorców, z czego 49 912 odwiedziło fanpage. W minionym roku 6 854 osoby weszły w interakcję z publikowanymi treściami, a 2 250 użytkowników obserwuje profil, z czego 364 kliknęło w udostępnione materiały. Wzrosła również liczba polubień strony – o 350 nowych użytkowników. Spośród wszystkich odbiorców publikowanych treści 72,8% stanowią kobiety, a najliczniejszą grupę wiekową (26%) stanowią osoby w wieku 35–44 lata. Tendencje te są zbliżone do profilu odwiedzających wydarzenia organizowane przez WCK.

W ramach działalności Centrum funkcjonuje **14 grup artystycznych**, w tym: dziecięco-młodzieżowe teatry „Wesoła Centrala Kwak”, zajęcia taneczne (dla dzieci i dorosłych), zespoły wokalne („Żelki”, „Fermata”, „Cantare”), grupy folklorystyczne („Nad Wolbórką”, „Wolborskie Nuty”), koło plastyczne, kreatywne animacje dla najmłodszych, gimnastyka dla seniorów oraz nauka gry na gitarze. Dodatkowo prowadzone są zajęcia z języka angielskiego, szachów oraz warsztaty artystyczne dla seniorów. Łącznie w zajęciach uczestniczyło około **300 osób**.

Artyści i zespoły działające przy WCK aktywnie uczestniczyli w konkursach i przeglądach, odnosząc sukcesy:

- **II miejsce** – Kinga Jarnut w I Konkursie Twórczości Agnieszki Osieckiej w Grabicy
- **I miejsce** – Zespół „Nutki” w Przeglądzie Piosenki Religijnej
- **III miejsce** – duet Maja Goworek i Otylia Latocha w Przeglądzie Piosenki Religijnej
- **III miejsce** – Kinga Jarnut na II Ogólnopolskim Festiwalu Artystycznym im. Waldemara Goszcza

Poza zajęciami regularnymi, muzealnymi lekcjami i warsztatami, WCK zorganizowało **47 wydarzeń** artystycznych – od kameralnych spotkań i wernisaży po koncerty i widowiska teatralne. Do najważniejszych z nich należały:

1. Noworoczny koncert „70’s” z Ewelina Hak
2. Telewizyjny Koncert Życzeń
3. Dni Wolborza – z koncertami zespołów Varius Manx i Defis
4. „Koncertowe Lato” – cykl 4 koncertów muzyki klasycznej
5. Dożynki gminno-parafialne z występem kabaretu „Moherowe Berety”
6. II Ogólnopolski Festiwal Artystyczny im. Waldemara Goszcza.

Główne kierunki rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Wolborzu wraz z filiami to: poprawa jakości i poszerzenie oferty korzystania z usług placówki, rozwijaniu potrzeb czytelnich, edukacyjnych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa, upowszechnianiu wiedzy, nauki i rozwoju kultury. MBP w Wolborzu podjęła szereg inicjatyw dla czytelników organizując i realizując m.in.:

1. Warsztaty z nowych technologii, koncerty, spotkania autorskie.
 2. Współorganizacja corocznych spotkań seniorów.
 3. Lekcje biblioteczne dla młodszych i starszych czytelników.
 4. Zajęcia z warsztatów papierniczych i drukarskich dla dzieci z Gminy Wolbórz.
 5. Piknik integracyjny dla czytelników.
 6. Darmowe półkolonie dla czytelników biblioteki.
 7. Realizacja projektów dla czytelników biblioteki i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych:
- Aktywne wakacje dla dzieci – zajęcia w formie półkolonii dla czytelników z Gminy Wolbórz
 - „Z pasją do kultury” – projekt oparty na warsztatach muzycznych i manualnych dofinansowany przez Województwo Łódzkie
 - „Wirtualny spacer ekologiczny” zajęcia dofinansowane przez Fundację Orange
 - projekt „Mała książka Wielki człowiek” dofinansowany przez instytut książki – Ministerstwo Dziedzictwa Narodowego i Kultury,

- Zakup nowości książkowych – dotacja z Ministerstwo Kultury Dziedzictwa Narodowego – Priorytet 1,

W zasobach Miejskiej Biblioteki Publicznej znajduje się 33 822 woluminów, czyli na 1 000 mieszkańców (ludność 7 826 - dane z GUS) daje 4 321,75, liczba wypożyczeń na 1 000 mieszkańców to 1557,50.

Na terenie gminy funkcjonuje Towarzystwo Sportowe „SZCZERBIEC”. Klub jest klubem jednosekcyjnym w dyscyplinie piłki nożnej. Posiada 7 drużyn zrzesza 120 zawodników.



Budynek szatni – Stadion Miejski w Wolborzu

Towarzystwo Sportowe Szczerbiec ściśle współpracuje z RTS Widzew Łódź oraz Akademią Widzewa. Jednym z aspektów prowadzonej współpracy jest obserwacja młodych talentów naszego stowarzyszenia. Prowadzone obserwacje pozwalają na wskazanie osób wyróżniających się spośród rówieśników i umożliwienie im uczestnictwa w treningach prowadzonych przez Akademię Widzewa.

Dzieci i młodzież szkół z terenu gminy podnosiły swoje umiejętności podczas zajęć organizowanych przez Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy. Zakładane rezultaty i cele, czyli organizowanie zajęć sportowych dla uczniów Gminy Wolbórz zostały przez Klub osiągnięte. Zawodnicy poszczególnych sekcji oraz grup wiekowych podnosili poziom własnych umiejętności sportowych. Reprezentowali Gminę na zawodach sportowych gdzie osiągnęli wysokie wyniki.

Jak co roku z hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Wolborzu w godzinach popołudniowych korzystały dzieci i młodzież szkolna. W godzinach popołudniowych odbywały się treningi LUMKS w piłkę siatkową i piłkę ręczną oraz T.S. Szczerbiec w piłkę nożną. Ponadto odbywały się treningi badmintona i tenisa ziemnego dla dzieci prowadzone przez instruktorów. W wolnych chwilach hala

była wynajmowana osobom indywidualnym i zakładom pracy. Sala korekcyjna udostępniana była na zajęcia fitness, aerobik, i treningi.

Na terenie gminy funkcjonował obiekt sportowy „Orlik”. W organizowanych zajęciach uczestniczyli amatorzy sportu z wielu miejscowości na terenie gminy. Największą popularnością cieszyła się piłka nożna oraz w sezonie letnim siatkówka plażowa. Rozgrywane były mecze między grupami trenującymi. Na terenie rekreacyjno – sportowym dużą popularnością cieszy się siłownia plenerowa oraz jazda na wrotkach.

Sala Gimnastyczna przy Szkole Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Golezjach Dużych pełni funkcję rekreacyjno – sportową oraz kulturalno oświatową. Budynek Sali zintegrowany jest z kompleksem boisk zewnętrznych – boisko do piłki nożnej i plażowej piłki siatkowej. W godzinach 8 – 15 sala wykorzystywana jest do prowadzenia zajęć dydaktycznych, w pozostałych godzinach z hali korzystają:

- Klub Sportowy Golezse,
- Grupy zorganizowane.

W 2021 roku powstał Klub Sportowy Golezse, wpisany do Ewidencji Klubów Sportowych działających w formie Stowarzyszenia, których Statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej, prowadzonej przez Starostę Powiatu Piotrkowskiego. Celem Klubu jest propagowanie zdrowego trybu życia poprzez uczestnictwo w zorganizowanych zajęciach z badmintonu.

X. OCHRONA ZDROWIA

Gmina Wolbórz nie posiada własnych podmiotów leczniczych. Świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy udzielał podmiot - Amicus – Med. R.W. Szymańscy Sp. J. ul. Sportowa 32/34, Wolbórz. Aktualnie prowadzi trzy przychodnie rodzinne. Są tam udzielane świadczenia zdrowotne, w tym świadczenia przez lekarza ginekologa położnika.



Nowoczesny sprzęt do diagnostyki ultrasonograficznej

W 2024 r. zorganizowano konkurs ofert na realizację zadań z zakresu opieki zdrowotnej, w rodzaju rehabilitacja lecznicza dla mieszkańców gminy. Na ten cel przeznaczono kwotę 50 000,00 zł. Wykonawcą usługi była firma Amicus – Med. R.W. Szymański Sp. j. w Wolborzu. W ramach rehabilitacji wykonano – 17 rodzajów zabiegów, z których skorzystało 76 osób. Ponadto zawarto z Miastem Tomaszów Mazowiecki porozumienie w sprawie powierzenia wykonywania zadania publicznego z zakresu ochrony zdrowia realizowanego przez Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim. Zrealizowano 412 zabiegów. Wartość zadania 15.084,00 zł. Z rehabilitacji skorzystały przeciętnie 4 osoby miesięcznie, łącznie wykorzystano 419 zabiegów.

Liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w poszczególnych kategoriach, w odniesieniu do limitów ustalonych dla sprzedawców detalicznych – sklepy i miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych – gastronomia, aktywnych na dzień 31.12.2024 r. zawiera poniższa tabela:

Rodzaj zezwoleń	Lokale gastronomiczne		Sklepy		Razem	
	Limit	Liczba zezwoleń aktywnych	Limit	Liczba zezwoleń aktywnych	Limit	Liczba zezwoleń
A – piwo	30	13	35	22	65	35
B – wino	20	10	35	21	55	31
C - wódka	20	9	35	21	50	30
Razem:	70	32	105	64	175	96

Liczba mieszkańców w gminie Wolbórz na dzień 31.12.2024 r.: 7 688 osób.

Liczba mieszkańców powyżej 18 roku życia: 6 137 osób.

Średnie wydatki na zakup napojów alkoholowych na podstawie wartości sprzedaży z 2024 r. po odjęciu wartości wykazanych przez podmioty prowadzące sprzedaż, w których w większej mierze nabywcami są turyści i osoby spoza terenu gminy:

1. na jednego mieszkańca gminy:

- a) rocznie: 890,33 zł
- b) miesięcznie: 74,20 zł

2. na osobę pełnoletnią:

- a) rocznie: 1 115,35 zł
- b) miesięcznie: 92,95 zł

Spożycie poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przypadające na jednego dorosłego mieszkańca gminy Wolbórz, w skali roku:

- a) piwo – 2 655.069,01 zł : 8,00 zł = 331.883,63 litrów : 6 137 osób = 54,08 litrów tj. ok. 108,2 butelki;
- b) wino – 663 802,63 zł : 50,00 zł = 13 276,05 litry: 6 137 osób = 2,16 litra tj. ok. 3,09 butelki;
- c) wódka – 3 526 024,23 zł : 70,00 zł = 50 371,77 litry: 6 137 osób = 8,21 litra tj. ok. 16,42 butelek.

XI. BEZPIECZEŃSTWO i OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145) Komendanci Policji składają roczne sprawozdanie ze swojej działalności, a także informacje o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego właściwym wojewodom, starostom, wójtom (burmistrzom lub prezydentom miast), a także radom powiatu i radom gmin.

W dniu 19 lutego 2025 r. do Burmistrza Wolborza wpłynęło sprawozdanie z zakresu pracy Komisariatu Policji w Wolborzu i Posterunku Policji w Moszczenicy. Sprawozdanie było omawiane przez Komendanta Komisariatu Policji w Wolborzu na posiedzeniu Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego oraz Sesji Rady Miejskiej w dniu 13 marca 2025 r.

1. Policjanci przeprowadzili w 2024 r. – 1864 interwencje, w tym interwencje na terenie miasta i gminy Wolbórz – 794.
2. Zatrzymali 67 (2023 – 68) sprawców przestępstw oraz 42 (2022 – 33) nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi.
3. Ujawnili i zatrzymali 59 (2023 – 64) osoby poszukiwane w celu ustalenia miejsca pobytu i doprowadzenia do Aresztu śledczego.
4. Nałożyli 287 (2023 - 666) mandatów karnych.
5. Sporządzono 87 (2023 - 85) wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim.
6. Przeprowadzono łącznie 318 (2023 – 336) postępowań o wykroczenia.

Komisariat Policji w Wolborzu	Gmina Wolbórz		Gmina Moszczenica		Gmina Czarnocin	
Rok	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Wykroczenia	143	186	126	112	20	20

Na terenie całego KP Wolbórz łącznie przeprowadzono 239 postępowań karnych, w tym o przestępstwa kryminalne oraz 151 czynności sprawdzających, w 101 postępowań przygotowawczych oraz 52 postępowań sprawdzających na terenie gminy Wolbórz.

Gmina Wolbórz sfinansowała w roku 2024 służby ponadnormatywne na kwotę 4 800,00 zł.



Przedstawione informacje dają podstawę do stwierdzenia, że mieszkańcy naszej gminy czują się bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania.

Bezpieczeństwo obywateli na terenie gminy Wolbórz oprócz Policji, która etatowo zapewnia bezpieczeństwo, na zasadach wolontariatu działa 14 stowarzyszeń - jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Z każdą jednostką OSP Gmina Wolbórz ma zawarte umowy określające wzajemne zobowiązania. Oprócz podstawowych działań ratowniczych OSP zapewnia m.in. alarmowanie i ostrzeganie ludności o zagrożeniach, udział w ochronie ludności, wykonywania kwalifikowanej pierwszej pomocy. Liczba członków zwyczajnych to 574, w tym mężczyzn 496, kobiet 78. Liczba członków honorowych to 33 osoby, wspierających 167. Liczba członków zwyczajnych mogących brać bezpośrednio udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych to 154 osoby, w tym 150 mężczyzn i 4 kobiety. Są to dane z zebrań sprawozdawczych za rok 2024. W działaniach ratowniczych mogą jedynie brać udział ratownicy posiadający odpowiednie wykształcenie i badania lekarskie, ubezpieczeni oraz wyposażeni w specjalistyczny sprzęt. W 2024 r. szkolenie podstawowe ukończyło – 10 druhów, naczelników – 3, dowódców – 5, kierowców konserwatorów – 2, z zakresu ratownictwa wodnego- 1, ponadto recertyfikację (przypomnienie) kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy – 7. Druhowie uczestniczyli w szkoleniach (ćwiczeniach) doskonalących.

Dwie jednostki: OSP Wolbórz oraz Lubiaszów są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

Liczba wyjazdów – 114, liczba roboczogodzin (akcje i działania ratownicze oraz szkolenia) – 3189. Wypłacono ekwiwalent pieniężny druhom ratownikom za udział w działaniach ratowniczych i szkoleniach na łączną kwotę **95 670 zł**.

Podstawowe wyposażenie to 16 samochodów pożarniczo-ratowniczych z wyposażeniem; w tym 2 ciężkie, 4 średnie, 10 lekkich oraz 2 łodzie ratunkowe z przyczepami podłodziowymi.

Środki na działalność OSP:

- z budżetu gminy finansowane są; ekwiwalenty, ubezpieczenia, badania techniczne i zakupy niezbędnych materiałów do utrzymania w sprawności wszystkich samochodów pożarniczych OSP, jak również zakupy sprzętu i materiałów. W 2024 roku budżet wyniósł **314 271 zł**.
- oprócz środków budżetowych gminy, jednostki uzyskują bezpośrednio dofinansowania na zakup sprzętu i narzędzi ratowniczych za pośrednictwem: PSP, firm ubezpieczeniowych, Wojewódzkiego Funduszu Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska w Łodzi.

Popularyzacja ochrony przeciwpożarowej:



- zostały zorganizowane konkursy plastyczne o ochronie przeciwpożarowej oraz eliminacje gminne „Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej”,
- druhowie czynnie uczestniczą w działaniach lokalnych społeczności,
- uroczyście obchodzono „Dzień Strażaka”.

Dla jednostki OSP Wolbórz oraz OSP Prosenie zostały zakupione wydajne przenośne motopompy marki Tohatsu VE1500 o wartości 96 000,00 zł.

Obrona cywilna

Po ponad 2 letniej przerwie 5 grudnia 2024 r. została podpisana ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej. Ze względu na podpisanie ustawy na koniec roku, w 2024 r. nie były realizowane żadne zadania wynikające z podjętej ustawy.

XII. SPRAWY ADMINISTRACYJNE

W Urzędzie Miejskim na stanowiskach urzędniczych w 2024 roku zatrudnionych było 46 pracowników.

Przeciętny czas oczekiwania na wydanie dowodu osobistego wynosi 3 tygodnie, czas oczekiwania spowodowany jest produkcją dokumentu.

Referat Finansowo-Księgowy i Podatków wystawił 5 280 decyzji podatkowych, nie było decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

XIII. PARTYCYPACJA OBYWATELSKA (FUNDUSZ SOŁECKI)

W gminie nie jest tworzony budżet obywatelski. Formą budżetu partycypacyjnego jest Fundusz sołecki. Są to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków ich życia. To zebranie wiejskie – czyli mieszkańcy danego sołectwa podejmują decyzje, na co mają zostać wykorzystane ww. środki finansowe. Dlatego też, to samym mieszkańcom zależy na tym, aby środki były wydawane w sposób prawidłowy i efektywny. Dzięki funduszowi sołeckiemu nastąpił znaczny wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich na terenach wiejskich. W roku 2023 na zebraniach wiejskich mieszkańcy sołectw podejmowali decyzje dotyczące przeznaczenia funduszu sołeckiego na rok 2024. Frekwencja na zebraniach przedstawiała się następująco: Bogusławice: 3%, Brudaki: 17 %, Golesze Duże: 4%, Kaleń: 14%, Komorniki: 5%, Kuznocin: 3%, Lubiaszów: 7%, Lubiatów: 8%, Młoszów: 5%, Młynary: 8%, Polichno: 7%, Prosenie: 3%, Psary Lechawa: 14%, Psary Stare: 15%, Psary Witowskie: 16%, Stanisławów: 7%, Studzianki: 3%, Swolszewice Duże: 6%, Świątniki: 11%, Wolbórz: 1%, Żarnowica Duża: 7%, Żywocin: 3%.



W 2024r. z Funduszu Sołeckiego skorzystało 21 sołectw. Środki planowane: **745 780,90 zł**, wykorzystane: **738 298,39 zł**.

XIV. OŚWIETLENIE ULIC/DRÓG

Na terenie gminy jest 1 309 opraw oświetleniowych różnych typów, w 88 obwodach. W poszczególnych sołectwach ilość opraw oświetleniowych przedstawia się następująco: Bogusławice 81, Brudaki 8, Golesze Duże 153, Kaleń 36, Komorniki 38, Kuznecin 31, Lubiaszów 126, Lubiatów 46, Młoszów 47, Młynary 26, Polichno 37, Prosenie 45, Psary Lechawa 10, Psary Witowskie 15, Psary Stare 15, Stanisławów 34, Studzianki 37, Swolszewice Duże 32, Świątniki 15, Wolbórz 398', Żarnowica Duża 48, Żywocin 32.

Konserwację oświetlenia ulicznego w roku 2024 przeprowadzała firma ELEKTROMECHANIKA Krzysztof Sałagacki z siedzibą Olszowiec 53, Lubochnia. Koszt prac konserwacyjnych, remontowych i materiałów oraz koszt dzierżawy konstrukcji wsporczych od PGE wyniósł łącznie: **92 892,41 zł**. Koszty zakupu energii elektrycznej zużytej do oświetlenia: **259 754,63 zł**. Oświetlenie uliczne jest sukcesywnie corocznie modernizowane.

XV. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Przez gminę Wolbórz przebiega 12 kilometrowy **odcinek drogi krajowej S8**, która umożliwia bardzo dobre skomunikowanie ze światem. Droga Krajowa S8 niesie również dla gminy Wolbórz pewne nieprzewidywalne zagrożenia w przypadku wystąpienia zdarzeń drogowych, powodujących czasowe wyłączenie z ruchu odcinków S8 i kierowanie ruchu drogami powiatowymi i gminnymi niedostosowanymi do tak dużych obciążeń.

Przez teren Gminy Wolbórz przebiegają również **drogi powiatowe**:

- 1509E Białkowice – Lubiatów – Będków;
 - 1511E Baby – Wolbórz;
 - 1522E Piotrków Tryb. – Koło – Golesze – Godaszewice;
 - 1531E Srock – Baby – Młynary – Wolbórz;
 - 1533E Wola Moszczenicka – Prosenie;
 - 1536E Moszczenica – Młynary;
 - 1913E Bełchatów – Bogdanów – Wola Krzysztoporska – Siomki – Milejów – Przygłów – Koło – Wolbórz – Ujazd;
 - 4332E Tomaszów Maz. – Wolbórz;
 - 4333E Tomaszów Maz. – Młoszów
- o łącznej długości 59 km.

Drogi gminne stanowią w myśl art. 1 i 2 ustawy drogi publiczne, których długość na terenie gminy Wolbórz wynosi 99,2 km w tym:

- drogi o nawierzchni twardej, nieulepszanej, tłuczniowej: 21,5 km,
- drogi o nawierzchni gruntowej: 5,2 km,
- drogi o nawierzchni bitumicznej: 72,5 km.

Drogi rowerowe: 2,2 km.

W roku 2024 ogółem na terenie gminy Wolbórz przebudowano lub zmodernizowano 4,5 km dróg, w tym:

- Przebudowa drogi gminnej w Komornikach w zakresie nawierzchni jezdni, chodnika, zjazdów, poboczy i odwodnienia. Długość przebudowanego odcinka wynosi 1 750,00 mb.
- Remont drogi gminnej nr 110506E w Psarach w zakresie nowej nawierzchni jezdni, poboczy i rowów na długości 999,00 mb.
- Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Janowie. Przedmiotem zadania była przebudowa drogi gminnej nr 110533E w Janowie w zakresie nawierzchni jezdni, poboczy, zjazdów i odwodnienia na odcinku 590,00 mb.
- Przebudowa drogi gminnej nr 110266E w Proszeniu w zakresie pobocza na odcinku 327,00 mb.
- Modernizacja nawierzchni asfaltowych dróg gminnych. Przedmiotem zadania była modernizacja nawierzchni asfaltowych dróg gminnych poprzez dwukrotne powierzchniowe utwardzenie nawierzchni bitumicznych emulsją i grysami bazaltowymi w Goleszach Małych na powierzchni 1 138 m², w Młoszowie na powierzchni 1 712 m² oraz w Studziankach na powierzchni 450 m².
- Przebudowa ulicy Sportowej w Wolborzu w zakresie infrastruktury teletechnicznej. Zlikwidowano 4 sztuki słupów oraz wybudowano nowe w pasie zieleni. Przełożono podwieszone na nich kable telekomunikacyjne zachowując dotychczasową strukturę sieci.

W roku 2024 wykonano prace projektowe obejmujące:

- Budowę odcinka sieci kanalizacji sanitarnej na działce Nr 1092/1 w Wolborzu.- przenieść do III Wodociągi i Kanalizacja.
- Budowę drogi gminnej w Stanisławowie.
- Przebudowę ul. Łąkowej w Wolborzu w zakresie kanalizacji deszczowej i rowu.

Wybudowano również nowe stanowiska oświetlenia ulicznego w miejscowości Komorniki. Zakres zadania obejmował budowę odcinka linii oświetlenia ulicznego na 4 projektowanych słupach wraz z oprawami LED.

Transport zbiorowy

Gmina Wolbórz od kilku lat współpracuje w zakresie organizacji transportu zbiorowego z Gminą Miastem Tomaszów Mazowieckim i Gminą Wiejską Tomaszów Mazowiecki. W dniu 19 stycznia 2024 r. zawarte zostało Porozumienie Międzygminne w sprawie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego Gminie Miasto Tomaszów Mazowiecki, obejmującego linię autobusową „31” Swolszewice Ilki – Swolszewice Duże – Swolszewice Ilki.

Gmina Wolbórz w dniu 29 grudnia 2023 r. zawarła Porozumienie Międzygminne z Gminą Moszczenica w sprawie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego Gminie Wolbórz, obejmującego linię autobusową Wolbórz – Moszczenica. Linia objęta jest dopłatą Wojewody Łódzkiego. Długość linii na terenie Gminy Wolbórz i Moszczenica wynosi 26 km.

Gmina Wolbórz w dniu 29 grudnia 2023 r. zawarła Porozumienie Międzygminne z Gminą Sulejów w sprawie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego Gminie Wolbórz, obejmującego linię autobusową Prosenie – Polichno – Żarnowica – Golesze – Golesze Parcela – Golesze Małe – Lubiaszów – Koło. Linia objęta jest dopłatą Wojewody Łódzkiego. Długość linii na terenie Gminy Wolbórz i Sulejów wynosi 24 km.

Gmina Wolbórz jest również organizatorem linii:

- Kuznocin- Wolbórz- Żywocin. Linia objęta jest dopłatą Wojewody Łódzkiego. Długość linii na terenie Gminy Wolbórz wynosi 26 km.
- Wolbórz- Swolszewice Duże. Linia objęta jest dopłatą Wojewody Łódzkiego. Długość linii na terenie Gminy Wolbórz wynosi 15 km.

XVI. MIESZKALNICTWO

Tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy. Gmina Wolbórz posiada 28 lokali mieszkalnych z czego wynajętych jest 18. Z uwagi na niskie dochody ubiegających się o przydział lokalu, dla 12 lokali zawarte zostały umowy w najmie socjalnym.

W 2024 r. działalność gminy koncentrowała się na utrzymaniu składników zasobu mieszkaniowego w należyтым stanie technicznym zaspakajającym podstawowe potrzeby mieszkaniowe społeczności lokalnej.

XVII. WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Zaopatrzenie terenu gminy w wodę opiera się o pobór wód podziemnych z ujęć: w Wolborzu, Polichnie, Swolszewicach Dużych i Żywocinie. Długość sieci wodociągowej eksploatowanej przez Spółkę „Kom – Wol” wynosi łącznie

152,34 km. Podłączonych do gminnej sieci było 3 210 odbiorców. W ubiegłym roku przybyło 22 nowych. Lokalnie rozbudowywana jest sieć wodociągowa. Wyposażonych w wodomierze jest 3 194 przyłączy. Odbiorców ryczałtowych pozostało 16. Ogólnie zainstalowanych wodomierzy jest 5 039, z czego 1 674 szt. stanowią tzw. podliczniki. Roczny pobór wody z gminnych ujęć wynosi ok. 634 tys. m³ wody. Sprzedaż wody kształtuje się na poziomie 80-85 % tej ilości w zależności od ujęcia. W 2024r. przejęto sieć wodociągową Dn 110mm PN10 o długości 65,0mb w miejscowości Stanisławów; sieć wodociągową PVC o średnicy 160mm PN10 o długości 160,0mb w miejscowości Wolbórz; sieć wodociągową PVC o średnicy 80mm o długości 506,58mb w miejscowości Swolszewice Duże.

Oczyszczalnie ścieków i kanalizacje

Gospodarka ściekowa Gminy Wolbórz opiera się na funkcjonujących trzech oczyszczalniach ścieków tj. Wolbórz, Psary Stare i Żarnowica. Ilość ścieków dostarczonych do wszystkich oczyszczalni w roku 2024 wyniosła łącznie 286 688 m³, z czego dopływających kanalizacją sanitarną było 237 889 m³, a 49 314 m³ dowożonych wozem asenizacyjnym. Oczyszczalnie odbierają ścieki siecią kanalizacyjną od 2 155 dostawców.

■ **Oczyszczalnia ścieków w Wolborzu**

Długość sieci obecnie wynosi 31,74 km łącznie, tj. kolektory sanitarne grawitacyjne i rurociągi tłoczne usytuowane w Wolborzu, Bogusławicach, Komornikach. Na koniec roku 2024 do sieci podłączonych było 901 dostawców ścieków. Usługobiorców obciążono za 98 664 m³ ścieków. Wozem asenizacyjnym dowieziono 42 724 m³ ścieków. W systemie kanalizacyjnym pracuje 19 szt. przepompowni ścieków.

■ **Oczyszczalnia w Psarach Starych**

Długość sieci kanalizacyjnej to: 7 km sieci grawitacyjnej oraz 5,8 km kanału tłoczego. Przyłączonych do sieci kanalizacyjnej na koniec 2024 r. było 219 usługobiorców. Usługobiorców obciążono za 31 427 m³ ścieków. W systemie kanalizacyjnym pracuje 8 szt. przepompowni ścieków.

■ **Oczyszczalnia ścieków w Żarnowicy**

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi:

- sieć grawitacyjna Ø 160 ÷ 300 mm – 55 510,60 mb,
- kanał tłoczny Ø 75 ÷ 110 mm – 23 278 mb
- Ogółem: – 78 788,60 mb.

Przepompownie ścieków: **50 szt.**

Na dzień 31 grudnia 2024 r. podłączonych do kanalizacji było 1 035 dostawców, nastąpił wzrost ilości przyłączy kanalizacyjnych o 17 szt. Usługobiorców obciążono za 103 650 m³ ścieków. Wozem asenizacyjnym dowieziono 6 590 m³ ścieków.

W 2024 roku rozpoczęto budowę sieci wodociągowej o długości 3 km i sieci kanalizacji sanitarnej o długości 1,9 km w Żywocinie.

XVIII. GOSPODAROWANIE ODPADAMI.

1. Liczba osób zadeklarowanych na terenach zamieszkałych wynosiła w 2024 roku 6 767 osób, a liczba deklaracji dotyczących obszarów rekreacyjnych wynosiła 461 deklaracji.
2. Wysokość opłaty w 2024 roku:
 - a) 30,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady segregowane, do 30.06.2024r.
 - b) 90,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady niesegregowane, do 30.06.2024r.
 - c) 25,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady segregowane, jeśli właściciel nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym kompostuje bioodpady komunalne w kompostowniku, do 30.06.2024r.
 - d) 220,00 zł rocznie – nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno - wypoczynkowe (odpady segregowane) cały 2024 rok,
 - e) 660,00 zł rocznie – nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno - wypoczynkowe (odpady niesegregowane).
 - f) 35,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady segregowane, od 01.07.2024 r.
 - g) 105,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady niesegregowane, od 01.07.2024r.
 - h) 30,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady segregowane, jeśli właściciel nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym kompostuje bioodpady komunalne w kompostowniku, od 01.07.2024 r.
3. W 2024 roku dochody z tytułu wpłat od mieszkańców oraz domków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe na terenie Gminy Wolbórz – 2 498 819,44 zł, w tym:
 - 1) opłata za odbiór odpadów komunalnych – 2 478 311,80 zł,
 - 2) wpływy z tytułu kosztów upomnienia – 7 706,12 zł,
 - 3) odsetki od nieterminowych płatności – 12 801,52 zł.
4. W 2024 roku Gmina Wolbórz poniosła wydatki na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z posesji zamieszkałych oraz domków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe na terenie Gminy Wolbórz w kwocie 2 690 678,32 zł.
5. Masa odpadów poddanych recyklingowi z terenu gminy Wolbórz (łącznie z PSZOK) i odsetek tych odpadów:
 - masa odpadów – 1034,8749 Mg,
 - odsetek odpadów w stosunku do ogólnej masy odebranych odpadów – 45%.

6. Liczba dzikich wysypisk – 0 szt.
7. Masa odpadów zebranych selektywnie z terenu Gminy Wolbórz (łącznie z PSZOK) i odsetek tych odpadów:
 - masa odpadów zebranych selektywnie – 1678,759 Mg
 - odsetek odpadów – 51,19%.
8. W 2024 roku w ramach samorządowego programu przyznającego uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych, stosowana jest dopłata w kwocie 3,00 zł na osobę do miesięcznej opłaty za odpady komunalne. Z tej formy pomocy skorzystało kwartalnie średnio 1 138 osób posiadających Kartę Dużej Rodziny, na łączną kwotę 40 986,00 zł. Na dzień 31.12.2024 r. złożono 574 wnioski o dopłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zamieszkałych przez członków rodzin wielodzietnych (KDR).
9. W 2024 roku mieszkańcy gminy Wolbórz mogli dodatkowo korzystać ze zniżki w wysokości 5,00 zł od osoby, jeśli właściciel nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny kompostuje bioodpady komunalne w przydomowym kompostowniku. Na dzień 31.12.2024 r. zadeklarowano do zniżki za kompostowanie 1 373 posesje z terenu Gminy Wolbórz.

Gmina Wolbórz ma zabudowę rozproszoną, szczególnie w jej południowej części, w związku czym koszty odbioru odpadów komunalnych są wyższe niż w gminach o zabudowie zwartej.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi dochód gminy, a środki z tejże opłaty nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W związku z czym gmina zobowiązana jest do ustalenia wysokości opłat ponoszonych przez mieszkańców na poziomie zabezpieczającym pokrycie kosztów funkcjonowania tego systemu. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Gmina może także z nich pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Ustawodawca zakazał jednocześnie wykorzystywania tych środków na inne cele, niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Dopiero zmiana

ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 11 sierpnia 2021 r. (Dz.U. z 2021r., poz. 1648) dała radzie gminy możliwość postanowienia, w drodze uchwały, o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w przypadku gdy:

- a) środki pozyskane z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi są niewystarczające na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2-2c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- b) celem jest obniżenie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi pobieranych od właścicieli nieruchomości.

Rada Miejska w Wolborzu podjęła ww. uchwałę w dniu 25 października 2024 r., z uwagi na pojawiające się trudności w bilansowaniu się systemu gospodarki odpadami komunalnym, spowodowanymi m.in. zaległościami mieszkańców z 2024 roku, szacowane były na kwotę ok. 203 tys. zł.

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych w celu zobowiązania właścicieli przedsiębiorstw, na których powstają odpady komunalne, do zawarcia umów na odbiór odpadów, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, wskazano do wyjaśnień 221 przedsiębiorstw, które nie zostały ujęte w prowadzonym rejestrze w Urzędzie Miejskim w Wolborzu w zakresie obowiązku, o którym mowa powyżej. Natomiast zgodnie z prowadzonym rejestrem w Urzędzie Miejskim w Wolborzu obowiązek o którym mówi art. 6 ust. 1 pkt.2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie wykonało 235 właścicieli przedsiębiorstw. W listopadzie i grudniu 2024 roku wezwano do okazania umów na odbiór odpadów komunalnych 111 przedsiębiorców, natomiast 12 przedsiębiorców w tym czasie dobrowolnie, bez wezwań złożyło stosowne wyjaśnienia lub umowy.

Ponadto w 2024 r. wezwano 227 właścicieli nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno - wypoczynkowe do złożenia stosownych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w efekcie czego do Urzędu Miejskiego w 2024 roku wpłynęły 93 nowe deklaracje.

Powyższe działania w znacznym stopniu przyczyniły się do uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Wolbórz.

XIX. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

W ostatnich latach odnotowano dużą intensyfikację rozwoju miejscowości. Podejmowane są działania na rzecz rozwoju turystyki, obszarów stanowiących potencjalną ofertę gminy dla pozyskania inwestorów oraz rozwoju lokalnej tworzone są obszary z możliwością wykorzystania ich na cele produkcyjno– usługowo–magazynowe. Powyższe działania mają na celu rozwój gospodarczy Wolborza poprzez

wykorzystanie uwarunkowań kulturowych, przyrodniczych oraz lokalizacyjnych miasta Wolbórz oraz terenów wiejskich gminy. Układ urbanistyczny Wolborza jest typowym układem miejskim, z wykształconym rynkiem i szeregiem ulic ze zwartą zabudową murowaną. Przeważająca funkcja miejscowości to mieszkalnictwo i usługi. Dominuje parterowa i jednopiętrowa zabudowa. Układ komunikacyjny miejscowości jest jak na tzw. „małe miasteczko” dość rozbudowany. W skład układu komunikacyjnego wchodzi drogi gminne, powiatowe jak również te o znaczeniu krajowym. Wolbórz posiada cechy typowo miejskie, wskazuje na to układ urbanistyczny, zabudowa, jak i infrastruktura, zarówno ta techniczna jak i społeczna.

Gmina Wolbórz nie posiada planu zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru gminy. W 2024 roku przystąpiono do opracowania planu ogólnego Gminy Wolbórz na podstawie Uchwały Nr IV/34/2024 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Wolbórz. W procedurze przetargowej wyłoniono wykonawcę. Plan ogólny Gminy Wolbórz jest w trakcie realizacji. Na gminy obowiązują 22 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (zwanymi dalej MPZP) uchwalonych po 1995 roku, obejmujących konkretne obszary, zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Wolbórz przedstawiono poniżej, jako wykaz uchwał oraz teren objęty planem.

1. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu nr XVI/74/95 z dnia 28.12.1995 roku.

Fragment terenu w obrębie Lubiaszów Stary, którego funkcja uległa zmianie ze strefy rekreacji na funkcję budownictwa jednorodzinnego – powierzchnia objęta planem 1,86 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 3 poz. 12 z dnia 18 marca 1996 r.

2. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr XXXI/140/97 Rady Gminy w Wolborzu z dnia 19 czerwca 1997 roku

Fragment terenu gminy Wolbórz z przeznaczeniem na budowę gazociągu w/c Dn 400. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 2, poz. 17 z dnia 30.01.1998 r.

3. MPZP - uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr III/14/98 z dnia listopada 1998 r.

- fragment terenu lasów, łąk, i pól położonych w obrębie Wolborza przeznaczony pod zbiornik retencyjny – powierzchnia objęta planem 39,00 ha

- fragment terenu upraw rolnych przy drodze Wolbórz – Żarnowica przeznaczony pod budowę masztu telefonii cyfrowej - powierzchnia objęta planem 0,05 ha
- fragment targowiska położonego w obrębie Wolborza przy ul. Modrzewskiego, przeznaczony na cele handlu i usług - powierzchnia objęta planem 0,12 ha.
- fragment terenu położonego przy drodze z wsi Psary Stare do Gazomi Starej położony przy granicy Gminy Wolbórz z Gminą Moszczenica przeznaczony pod oczyszczalnię ścieków – powierzchnia objęta planem 2,55 ha.
- fragment terenu przy drodze Lubiaszów Nowy do Lubiaszowa Starego przeznaczony pod budownictwo mieszkaniowe – powierzchnia objęta planem 1,40 ha.
- fragment terenu na przedłużeniu wsi Polichno przeznaczony pod tereny usług i kultury – powierzchnia objęta planem 0,64 ha.
- fragment terenu przy drodze Golesze – Lubiaszów przeznaczony pod tereny budownictwa mieszkaniowego i usługowego – pow. objęta planem 6,0 ha.

Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego nr 22, poz. Poz.362

4. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXVIII/202/2001 z dnia 15 czerwca 2001 r.

Fragment terenu gruntów rolnych położonych w obrębie Wolbórz „Gadki” przeznaczony pod tereny przemysłu i usług, powierzchnia objęta planem 5,28 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Nr 142, poz. 1693 z dnia 26 lipca 2001 r.

5. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXVIII/203/2001 z dnia 15 czerwca 2001 r.

Fragment terenu gruntów rolnych położonych w obrębie Wolborza przy ul. Reymonta przeznaczony na tereny przemysłu i usług - powierzchnia objęta planem 1,79 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 142, poz. 1694 z dnia 26 lipca 2001 roku.

6. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXXIV/246/2002 z dnia 8 lutego 2002 roku

Fragment terenu położonego w Lubiaszowie przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową, rekreacyjną i turystyczną, powierzchnia objęta planem 2,10 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 58, poz. 1243 z dnia 12 marca 2002 roku.

7. MPZP- uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz nr XXXIX/269/2002 z dnia 21 sierpnia 2002 r.

- fragment terenu upraw rolnych i ogrodnich położony w obrębie Wolbórz – Zwierzyniec przeznaczony na tereny przemysłowo – usługowe - powierzchnia objęta planem 2,16 ha,
- fragment terenu upraw rolnych i ogrodnich położony w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczony pod centrum logistyczne, składy, magazyny, usługi, handel, produkcję materiałów budowlanych - powierzchnia objęta planem 10,00 ha,
- fragment terenu przylegającego do drogi S8 przy skrzyżowaniu z drogą powiatową relacji Wolbórz – Koło zmiana przeznaczenia z terenu upraw rolnych i ogrodnich, ośrodków usługowych, funkcji mieszkaniowo-usługowej, ochrony ekologicznej na tereny pod budowę węzła komunikacyjnego - powierzchnia objęta planem 6,00 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Województwa Łódzkiego Nr 266, poz. 3292 z dnia 30 października 2002 roku.

Zmiana MPZP – uchwalona Uchwałą nr XXXVIII/357/2021 Rady Miejskiej w Wolborzu.

Wprowadzono zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wolbórz przyjętego Uchwałą Nr XXXIX/269/2002 Rady Gminy Wolbórz z dnia 21 sierpnia 2002 r. Zmiana dotyczyła ustalenia linii zabudowy od drogi ekspresowej S8 w odległości nie mniejszej niż 40,0 m od zewnętrznej krawędzi jezdni południowej tej drogi. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 5874 z dnia 30 listopada 2021 r.

8. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu Nr VII/47/03 z dnia 25 kwietnia 2003 r., zmieniony Uchwałą Rady Miejskiej w Wolborzu Nr LVI/520/2023 z dnia 27 kwietnia 2023 r.

- fragment terenu upraw rolnych w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczony pod centrum logistyki, handel, produkcję materiałów budowlanych, składy, magazyny, powierzchnia objęta planem 20 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 158, poz. 1560 z dnia 14 czerwca 2003 r.
- zmiana fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wolbórz, ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego pozycja 4466 z dnia 23 maja 2023r.

9. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz nr IX/59/2003 z dnia 30 czerwca 2003 r.

Fragment terenu upraw rolnych położony w obrębie Wolbórz - Zagórki przeznaczony pod tereny przemysłu i usług wraz z obiektami towarzyszącymi, technicznymi i technologicznymi, powierzchnia objęta planem 12,65 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 207, poz. 1974 z dnia 28 lipca 2003 r.

10. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu nr XXI/118/04 z dnia 26 sierpnia 2004 r.

Fragment terenu upraw rolnych w obrębie Wolbórz - Prusinki przeznaczony pod tereny urządzeń elektroenergetycznych, powierzchnia objęta planem 2,01 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 278 poz. 2347 z dnia 14 października 2004 roku.

11. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XII/79/2007 z dnia 19 września 2007 r.

Fragment terenu upraw rolnych położonych w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczony pod tereny logistyki, przemysłu, produkcji, usług i składów - powierzchnia objęta planem 45,51 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 325, poz. 2915 z dnia 17 października 2007 roku.

12. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr XI/104/2011 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 sierpnia 2011 roku.

Fragment terenu upraw rolnych położonych w obrębie Wolborza przeznaczony pod obwodnicę Wolborza. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 302, poz. 3058 z dnia 18.10.2011 r.

13. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr X/71/2015 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 czerwca 2015 roku.

Fragment terenu upraw rolnych położonych w granicach fragmentu miasta Wolbórz przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową, usługową, produkcyjną i magazynową oraz tereny rolnicze wody płynące i drogi – powierzchnia objęta planem 74 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 3229 z dnia 13 sierpnia 2015 r.

14. MPZP - uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 kwietnia 2016 roku

Przeznaczenie podstawowe dla fragmentu w miejscowości Swolszewice Duże pod zabudowę zagrodową. Powierzchnia objęta planem 120,5 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 2350 z dnia 23 maja 2016 r.

15. MPZP- uchwalony Uchwałą Nr XLVI/346/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 czerwca 2018 roku

Część obszaru Gminy Wolbórz obejmującego fragment terenu miasta Wolbórz położonego w rejonie ul. Reymonta, oraz fragment terenu sołectwa Młynary z przeznaczeniem podstawowym pod tereny usługowe, zabudowy zagrodowej, tereny rolnicze i leśne wraz z infrastrukturą drogową. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 3779 z dnia 19 lipca 2018 roku.

16. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr XXXVII/341/2021 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 września 2021 roku

Fragment miasta Wolbórz położonego w rejonie ul. Borek, obręb geodezyjny 9 Miasto Wolbórz, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 16 listopada 2021 r. poz. 5259.

17. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XXXVII/364/2021 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 25 listopada 2021 roku

Fragment Miasta Wolborza (działki 1593/2, 1594/4), obręb geodezyjny 08 Miasta Wolbórz, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 5 stycznia 2022 r. poz. 79.

18. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XLIV/414/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 27 kwietnia 2022 roku

Fragment obrębu geodezyjnego Żarnowica w miejscowościach Żarnowica Duża i Żarnowica Mała, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 15 czerwca 2022 r. poz. 3583.

19. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XLIV/415/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 27 kwietnia 2022 roku

Fragment obrębu geodezyjnego Psary w miejscowościach Psary Stare, Psary Witowskie, Psary Lechawa, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 7 czerwca 2022 r. poz. 3370.

20. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XLIV/420/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 maja 2022 roku

Fragment obrębu geodezyjnego Polichno w miejscowości Polichno, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 11 lipca 2022 r. poz. 3907.

21. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XLIV/421/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 maja 2022 roku

Fragment obrębu geodezyjnego Proszenie w miejscowości Proszenie, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 11 lipca 2022 r. poz. 3908.

22. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr LXVII/615/2024 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 27 marca 2024 roku

Fragment obrębu geodezyjnego Lubiatów w miejscowości Lubiatów, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 25 kwietnia 2024 r. poz. 3568.

Na podstawie art. 30 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) gmina wydała **50 wypisów i wyrysów** z uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie Gminy zlokalizowane są:

1. Maszty telefonii komórkowej (istniejące):

- 1) Działka nr ewid. 1680/2 obręb 9 miasta Wolbórz;
- 2) Działka nr ewid. 1681/2 obręb 9 miasta Wolbórz;
- 3) Działka nr ewid. 108/3 obręb Adamów;
- 4) Działka nr ewid. 37/1 obręb Bronisławów.

2. Istniejące elektrownie wiatrowe:

- 1) Działki nr ewid.: 1646, 1661 obręb Polichno; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 2) Działka nr ewid.: 61/6 obręb Żarnowica; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 3) Działki nr ewid.: 1648/3 obręb Polichno; 1 elektrownia wiatrowa o mocy 2 MW
- 4) Działka nr ewid.: 1670 obręb Polichno; 1 elektrownia wiatrowa o mocy 2 MW;
- 5) Działka nr ewid.: 225/2 obręb Polichno; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 6) Działka nr ewid.: 1032 obręb Proszenie; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 7) Działka nr ewid.: 301/4 obręb Proszenie; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 8) Działka nr ewid.: 179/3 obręb Polichno; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 9) Działka nr ewid.: 1661 obręb 08Wolbórz; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 10) Działka nr ewid.: 1433 obręb 07 Wolbórz; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 11) Działka nr ewid.: 1417 obręb 07 Wolbórz; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 12) Działka nr ewid.: 1683 obręb Psary; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 13) Działka nr ewid.: 1662 obręb Psary; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 14) Działka nr ewid.: 170 obręb Psary; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.

Na terenie Gminy Wolbórz obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wolbórz uchwalonego Uchwałą Nr XVII/159/2012 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 29 lutego 2012 roku. W październiku 2016 r. została przeprowadzona analiza i ocena aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wolbórz oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Od czasu wejścia w życie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j.11.07.2003 r.) na terenie gminy Wolbórz zaczęto wydawać decyzje o ustaleniu warunków zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy w roku 2024: **337**.

Liczba wydawanych decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego: **22**.

Na bazie art. 217 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2024 r. poz. 572). Gmina wydaje zaświadczenia o przeznaczeniu działek w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego terenu. Liczba wydanych zaświadczeń: **311**.

Ogólna sytuacja gospodarcza Polski, wzrost dochodów Polaków, jak również zmiany w przepisach prawa (zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym wprowadzenie zapisu dotyczącego obowiązku uchwalenia przez gminy Planu Ogólnego wyznaczającego 13 stref planistycznych, ograniczającego możliwość przeznaczenia działki w przyszłości na cele mieszkaniowe), miały bezpośredni wpływ na decyzje o zakupie działki budowlanej i podjęciu inwestycji – budowy własnego domu, siedliska. W ostatnim roku odnotowano znaczny wzrostu budownictwa jednorodzinnego, którego natężenie wzrosło na poziomie lat ubiegłych. Stan ten obrazuje zestawienie ilości wydanych decyzjach tzw. WZ:

Lp.	Obręby geodezyjne	Ilość decyzji						Razem
		2024	2023	2022	2021	2020	2019	
1.	Adamów	11	8	7	6	6	2	40
2.	Apolonka	9	0	2	1	4	1	17
3.	Bogusławice	6	5	0	0	3	3	17
4.	PGR Bogusławice	7	1	0	0	1	0	9
5.	Bronisławów	3	2	2	1	0	0	8
6.	Brudaki	1	1	0	4	2	0	8
7.	Dębsko	0	0	0	0	0	0	0
8.	Dobra Gólesze	19	6	7	12	4	8	56
9.	Gólesze	11	9	18	17	10	4	69
10.	Janów	14	7	9	9	5	6	50
11.	Kaleń	7	7	3	2	8	8	35
12.	Komorniki	13	5	5	6	2	2	33
13.	Krzykowice	0	1	0	1	0	0	2
14.	Kuznocin	4	2	1	3	3	2	15
15.	Kol. Żywocin	1	0	2	2	0	0	5
16.	Leonów	31	29	9	16	4	4	93
17.	Lubiaszów Nowy	28	12	12	14	16	15	97

18.	Lubiaszów Stary	11	9	6	19	2	5	52
19.	Lubiatów	5	5	10	5	4	5	34
20.	Marianów	0	0	0	2	0	1	3
21.	Młoszów	12	6	2	9	2	3	34
22.	Młynary	2	3	1	2	0	3	11
23.	Modrzewek	20	3	7	7	8	3	48
24.	Noworybie	3	0	0	0	0	0	3
25.	Polichno	8	4	10	7	12	9	50
26.	Prosenie	4	7	2	7	5	5	30
27.	Psary	3	1	4	4	6	0	18
28.	Stanisławów	5	5	4	2	3	4	23
29.	Studzianki	18	11	11	11	12	7	70
30.	Swolszewice Duże	23	7	18	21	14	9	92
31.	Świątniki	3	0	0	2	0	0	5
32.	Żarnowica	6	5	3	1	4	4	23
33.	Żywocin	7	7	1	6	3	4	28
34.	Miasto Wolbórz	42	18	12	17	19	20	128
Razem		337	186	168	216	162	137	1206

XX. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.) do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje Burmistrz Wolborza.

Gminny Zasób Nieruchomości może być wykorzystywany na cele rozwojowe gminy i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, a w szczególności na realizację budownictwa mieszkaniowego oraz związanych z tym budownictwem urządzeń infrastruktury technicznej, a także na realizację innych celów publicznych.

Podstawą tworzenia gminnych zasobów nieruchomości są studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin uchwalane na podstawie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Gmina może nabywać nieruchomości poprzez:

- 1) komunalizację – nieodpłatne nabycie własności nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa,
- 2) nabywanie nieruchomości poprzez zakup, zamianę oraz szeroko rozumianą działalność inwestycyjną,
- 3) decyzje administracyjne dotyczące wywłaszczenia, pierwokupu, zasiedzenia, nabycie spadku,
- 4) nieodpłatne nabycie od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na cel publiczny zgodny z planem zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gospodarowanie zasobem polega również na przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, także wyposażaniu ich w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

Z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z ustaw, nieruchomości mogą być przedmiotem obrotu. W szczególności mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany i zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, w najem lub dzierżawę, użyczenia, oddania w trwałą zarząd, a także mogą być obciążane ograniczonymi prawami rzeczowymi, wnoszone, jako wkłady niepieniężne (aporty) do spółek.

Zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu gminnego wg stanu na dzień 31.12.2024 r.

Lp.	Numer obrębu	Położenie	Powierzchnia w ha
1.	1	Adamów	4,0653
2.	2	Apolonka	0,3426
3.	3	Bogusławice	7,1526
4.	4	Bogusławice PGR	8,9275
5.	5	Bronisławów	4,0342
6.	6	Brudaki	4,1389
7.	8	Dobra Gólesze	12,8550
8.	9	Gólesze	5,0707
9.	10	Janów	2,4264
10.	11	Kaleń	3,8736
11.	12	Komorniki	8,0614
12.	13	Krzykowice	0,8405
13.	14	Kuznocin	1,1711
14.	15	Kolonia Żywocin	2,0534
15.	16	Leonów	6,3503
16.	17	Lubiaszów Nowy	7,1917
17.	18	Lubiaszów Stary	2,8638
18.	19	Lubiatów	14,3473
19.	20	Marianów	1,8172

20.	21	Młoszów	2,2971
21.	22	Młynary	7,7526
22.	23	Modrzewek	5,1049
23.	24	Noworybie	1,2107
24.	25	Polichno	13,5070
25.	26	Proszenie	12,3993
26.	27	Psary	19,6108
27.	28	Stanisławów	7,1990
28.	29	Studzianki	11,3042
29.	30	Swolszewice Duże	1,6198
30.	31	Świątniki	2,5919
31.	32	Wolbórz	121,0997
	32-1		7,2319
	32-2		3,9403
	32-3		6,5238
	32-4		17,0017
	32-5		10,7654
	32-6		53,6418
	32-7		2,8047
	32-8		2,3709
	32-9		10,0078
	32-10		6,8114
32.	33	Żarnowica	11,4207
33.	34	Żywocin	7,1942
Razem			321,8954

Powierzchnia zasobu gminnego wynosi 321,8954 ha, w tym zawarte są następujące rodzaje umów:

- | | |
|--|------------|
| 1) dzierżawa na cele rolnicze | 56,4502 ha |
| 2) dzierżawa na cele nierolnicze | 1,0895 ha |
| 3) trwałe zarząd | 5,1691 ha |
| 4) użyczenie | 6,2443 ha |
| 5) użytkowanie wieczyste | 1,3963 ha |
| 6) przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności | 1,7453 ha |
| 7) przekazanie mienia na rzecz sołectw | 1,3317 ha |

W 2024 r. nabyto do zasobu gminnego 1,1520 ha, zbyto z zasobu gminnego 1,4300 ha.

W 2024 r. prowadzone były 4 postępowania przetargowe w przetargach ustnych nieograniczonych na zbycie nieruchomości położonych w obrębach ewidencyjnych: Leonów. W wyniku tych postępowań z zasobu gminnego zbyto działki o ogólnej powierzchni 1,3423 ha.



Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 8 ust. 1a ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320 ze zm.) Rada Miejska w Wolborzu w 2024 r. podjęła 5 uchwał w sprawie nadania nazwy ulicy, nadając drogom wewnętrznym następujące nazwy: ul. Oliwkowa w Wolborzu, ul. Piekarska w Goleszach Dużych, ul. Miła w Janowie, ul. Topazowa w Swolszewicach Dużych, ul. Widokowa w Wolborzu.

Na podstawie art. 47a pkt 5 i 47b pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17.05.1989 r. Prawo Geodezyjne i Kartograficzne (Dz. U. z 2024 r., poz. 1151 ze zm.) w sprawie numeracji porządkowej w 2024 r. nadano 97 numerów porządkowych.

W §1 Uchwały Nr XXXII/303/2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r. Rady Miejskiej w Wolborzu w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej ustalono wysokość stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku podziału dokonanego na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego, który wniósł opłaty roczne za cały okres użytkowania tego prawa, na 15% różnicy wartości nieruchomości.

Z uwagi na powyższe zostało wyłonionych 27 postępowań dotyczących podziału nieruchomości zakończonych w 2023 r. prawomocnymi decyzjami zatwierdzającymi podziały nieruchomości. W 2024 r. wszczęto 21 postępowań w sprawie ustalenia opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku podziału, umorzono 9 postępowań, wydano 1 decyzję z rozłożeniem opłaty adiacenckiej na 5 rocznych rat, wydano 12 decyzji w sprawie ustalenia opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości na skutek jej podziału na łączną kwotę 111 735,90 zł.

W 2025 r. wyłonionych zostało także 26 postępowań dotyczących podziału nieruchomości zakończonych w 2024 r. prawomocnymi decyzjami zatwierdzającymi podziały nieruchomości w celu ustalenia opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku podziału. Wszczęcie ww. postępowań zaplanowano w 2025 r.

XXI. OCHRONA ŚRODOWISKA

Zgodnie z „Programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wolbórz” z budżetu Gminy Wolbórz pokrywane są świadczenia weterynaryjne mające na celu ograniczenie populacji zwierząt domowych – kotów i psów. W roku 2024 łącznie wykonano na wniosek właścicieli 45 zabiegów sterylizacji kotów i psów, ponadto wysterylizowano 8 kocic na wniosek karmicieli kotów wolnożyjących, razem 54 zwierząt oraz uspio jeden ślepy miot.



Na dzień 1 stycznia 2024 r. w schronisku w Bełchatowie znajdowało się 38 psów wyłapanych z terenu gminy Wolbórz, a w całym roku 2024 wyłapano i przekazano do schroniska kolejnych 41 bezdomnych psów (w tym 12 szczeniąt).

W 2024 roku zaadoptowane zostały 34 psy wyłapane z terenu naszej gminy, natomiast 3 psy padły mimo podjętego leczenia. Na dzień 31.12.2024 roku w schronisku znajdowało się 37 psów.

W 2024 roku mieszkańcy naszej gminy złożyli w Urzędzie Miejskim w Wolborzu 27 wniosków o uzyskanie pozwolenia na wycinkę drzew, 2 z nich zostały wycofane w trakcie prowadzonego postępowania. Po przeprowadzeniu czynności administracyjnych i oględzin wydanych zostało 19 decyzji (pozytywne) uwzględniających oczekiwania wnioskodawców, 4 decyzje częściowo wyrażające zgodę na wycinkę drzew, 1 decyzja (negatywna) odmawiająca zgody na wycinkę drzew oraz 1 postanowienie odmawiające wszczęcia postępowania. W trybie zgłoszenia zamiaru wycinki drzew złożono 94 wnioski od osób fizycznych dotyczących usunięcia drzew z prywatnych posesji, w tym 1 zgłoszenie zostało wycofane, 1 zostało pozostawione bez rozpatrzenia oraz 1 zgłoszenie zostało przekazane do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Piotrkowie Trybunalskim.

W przypadku 4 spraw, na wniosek strony, wydano zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu do złożonego zgłoszenia.

Od 2023 roku funkcjonuje system monitoringu „Ścieki Polskie”, w którym prowadzona jest pełna ewidencja wywozów nieczystości ciekłych, zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków znajdujących się na terenie gminy Wolbórz. System w czasie rzeczywistym pobiera dane ze stacji zlewnych, do których trafiają nieczystości ciekłe odbierane przez firmy asenizacyjne, co pozwala na bieżąco kontrolować właścicieli nieruchomości pod względem systematyczności wywozu nieczystości ciekłych.

Na dzień 31.12.2024 roku zewidencjonowano na terenie gminy Wolbórz 599 zbiorników bezodpływowych i 204 przydomowych oczyszczalni. Wykonano 380 kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie posiadania umowy z firmą asenizacyjną oraz posiadania faktur za wywóz nieczystości ciekłych zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wolbórz” przyjętym Uchwałą nr LIII/504/2023 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 stycznia 2023 roku. W wyniku kontroli ustalono, że 330 właścicieli nieruchomości posiadało wymagane dokumenty, a 50 nie okazało stosownych dokumentów.

W Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków na koniec 2024 roku zarejestrowano 2585 deklaracji, w których wykazano 4719 źródeł ciepła – w tym 1190 kotłów zasypowych, 693 kotłów z podajnikiem, 1020 bojlerów elektryczne, 729 kominków, 152 trzonów kuchennych, 635 kotłów gazowych, 147 pomp ciepła, 49 kotłów olejowych oraz 104 inne źródła ciepła.

Ważnym zadaniem wykonywanym przez Urząd Miejski w Wolborzu jest wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych inwestycji. Proces wydawania decyzji podlega rygorystycznym procedurom administracyjnym. W 2024 roku prowadzono postępowania wszczęte w latach ubiegłych, które w 6 przypadkach zakończyły się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w 2 przypadkach postępowanie nie zostało zakończone w 2024 r. W 2024 roku wpłynęło kolejnych 11 wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:

- 4 postępowania zakończyły się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- 1 postępowanie zostało umorzone,
- 5 postępowań w toku - w trakcie uzupełniania informacji zgodnie z wymaganiami organów opiniujących lub uzgadniających przedsięwzięcie,
- 1 postępowanie rozpatrywane jest przez Prezydenta Miasta Piotrkowa Tryb. na podstawie postanowienia SKO w Piotrkowie Tryb.

W roku 2024 w ramach wspierania działań ekologicznych udzielono 4 dotacje celowe na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, na łączną sumę 20 000,00 zł. Ponadto Gmina Wolbórz w ramach edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży wspierała inicjatywę „Sprzątania świata” zabezpieczając logistycznie akcje poprzez zakup worków na odpady, rękawic, zapewniając transport do miejsc sprzątania, odbiór zebranych odpadów oraz poczęstunek dla uczestników akcji.

W ramach ograniczania niskiej emisji na terenie Gminy Wolbórz w roku 2024 udzielono 23 dotacji celowych, na łączną sumę 112 248,00 złotych, na zadania służące ochronie powietrza, polegające na wymianie źródeł ciepła na korzystniejsze pod względem sprawności energetycznej oraz wyższych efektów ekologicznych.

XXII. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII

I. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wolbórz na lata 2023-2027

Cele programu i ich realizacja:

Cel 1. Podnoszenie świadomości społecznej poprzez profilaktykę i edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Nazwa zadania	Realizacja
1.1 Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie, m.in. w zakresie czynników zagrożenia oraz skutków i możliwości jej przeciwdziałania, w tym: a) udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz organizacja lokalnych akcji, szkoleń i kampanii edukacyjnych. b) edukacja środowiska lokalnego poprzez: ulotki, plakaty, pogadanki, informacje w mediach lokalnych i in.	Rozpowszechnianie informacji na temat przeciwdziałania przemocy poprzez dystrybucję ulotek, uzupełnianie stoisk z ulotkami w MOPS Spotkanie z psychologiem dla seniorów, dotyczące relacji międzyludzkich. Koszt 550,00zł
1.2 Gromadzenie i udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy na terenie Gminy Wolbórz i powiatu piotrkowskiego (instytucje i organizacje udzielające pomocy oraz programy realizowane w zakresie problematyki przemocy w rodzinie, w tym: a) rozpowszechnienie informacji o dostępnych formach pomocy: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, medycznej i socjalnej, b) wydanie ulotek/broszur informacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, c) utworzenie portalu internetowego dotyczącego problemu przemocy, „bazy danych” o miejscach pomocy, aktualizowanie przez MOPS.	Prowadzenie strony internetowej www.mopswolborz.pl Upowszechnianie na stronie internetowej MOPS informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy głównie: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej. Rozpowszechnianie ulotek/broszur informacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.
1.3 Prowadzenie dla dzieci i młodzieży zajęć wychowawczych i informacyjno-edukacyjnych (placówki oświatowe), poprzez: a) realizację programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z zakresu uwrażliwienia na problem przemocy, radzenia sobie ze złością, rozwiązywania konfliktów itd. b) ewaluację realizowanych programów profilaktycznych c) analizę efektów prowadzonych działań	Przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych – na temat „Zagrożenia płynące z hejtu w świecie cyberprzemocy i rzeczywistości” dla uczniów klasy IV-VII Szkoły Podstawowej w Wolborzu oraz klas I-VII Szkoły Podstawowej w Komornikach Koszt łączny 3200,00 zł
1.4 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo - wychowawczych, promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa, w tym: a) prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców (radzenia sobie w sytuacji trudnych i innych), b) prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla specjalistów pracujących z rodziną z dziećmi zagrożonymi przemocą /krzywdzeniem /zaniedbywaniem, c) zorganizowanie szkoleń dla kadry pedagogicznej dotyczących zachowań agresywnych wśród uczniów oraz przemocy w rodzinie.	Przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Wolborzu, Golezszach Dużych, Komornikach i Proszeniu, dotyczące interwencji kryzysowej w szkole z uwzględnieniem działań w ramach Niebieskiej Karty. Koszt zadania 4000,00 zł

1.5 Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmacnianiu więzi rodzinnych.	
---	--

Cel 2. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Nazwa zadania	Realizacja
2.1 Udzielanie kompleksowej pomocy i wsparcia dzieciom, i dorosłym będącym ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie w tym: a) zapewnienie i poszerzenie oferty pomocowej dla osób dorosłych i dzieci, b) podejmowanie interwencji kryzysowej, c) zintegrowanie działań instytucji na rzecz podejmowania szybkiej interwencji, d) realizowanie programów psychoedukacyjnych i socjoterapeutycznych na rzecz osób doświadczających przemocy domowej, e) realizacja działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego osobom uwięzonym w przemoc domową,	Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Wszczęcie 17 procedur „Niebieskiej Karty”. Utworzenie 17 nowych Grup Diagnostyczno - Pomocowych. Objęcie pomocą Grup Diagnostyczno - Pomocowych. - 27 rodzin. Odkryto się 46 posiedzeń Grup Diagnostyczno - Pomocowych. Zakończenie procedury „Niebieskiej Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy w przypadku 18 rodzin. W 1 przypadku zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. Łącznie zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” w 19 przypadkach.
f) zapewnienie miejsc interwencyjnych osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w ośrodkach wsparcia /schroniskach, g) zapewnienie miejsc dla dzieci krzywdzonych doświadczających przemocy, w których można interwencyjnie umieścić małoletnie ofiary przemocy domowej (np. placówki opiekuńcze, rodziny zastępcze, pogotowia rodzinne), h) planowanie działań usprawniających skuteczność udzielanej pomocy i wsparcia, i) zapewnienie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej oraz innej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin, j) zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia,	Pomoc finansowa – 1 rodzina Wystąpienie przez Komisariat Policji w Wolborzu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim III Wydział Rodzinny i Nieletnich w 4 przypadkach.
k) zapewnienie dostępu do bezpłatnego badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy wobec najbliższych w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie, l) realizacja lokalnej procedury zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom zgodnie z art. 12a Ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie.	

Cel 3. Poprawa jakości działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Nazwa zadania	Realizacja
3.1 Prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, nadużywających alkoholu: a) rozpowszechnienie informacji na temat programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie oraz podmiotów które je realizują b) motywowanie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych osób stosujących przemoc w rodzinie c) izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających, wykorzystując obowiązujące rozwiązania prawne, np.: zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, nakaz opuszczenia mieszkania, nakaz tymczasowego aresztowania d) odseparowanie osób stosujących przemoc w rodzinie od osób doznających przemocy poprzez zapewnienie im miejsca schronienia e) motywowanie do ograniczania spożycia alkoholu lub do podjęcia leczenia odwykowego przez GKRPA f) kierowanie na terapię odwykowe do placówek lecznictwa odwykowego	5 osób otrzymało zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną oraz nakaz opuszczenia mieszkania. 27 osób doznających przemocy i stosujących przemoc było motywowanych do poradnictwa psychologicznego w Punktach Konsultacyjnych 1 osoba kierowana na terapię odwykową do placówki lecznictwa odwykowego

Cel 4. Zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Nazwa zadania	Realizacja
4.1 Organizacja specjalistycznych szkoleń dla grup zawodowych realizujących zadania w ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej. a) badanie potrzeb szkoleniowych, b) realizacja szkoleń, warsztatów umożliwiających podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników instytucji i organizacji uczestniczących w Programie, w tym przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych, c) organizowanie warsztatów ukierunkowanych	W ramach wzmocnienia kompetencji zawodowych i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu zrealizowano dwa szkolenia. Szkolenia dotyczyły nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz problematyki ryzykownych zachowań samobójczych wśród dzieci i młodzieży 9 osób wzięło udział w obowiązkowym szkoleniu z najnowszych zmian w systemie przeciwdziałania przemocy domowej Koszt 297,00zł

na współpracę Interdyscyplinarną	
d) przygotowanie osób w zakresie rozpoznawania i reagowania na sytuacje przemocy domowej	
e) uruchomienie i realizacja superwizji (pomocy psychologicznej) w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla grup zawodowych działających w obszarze przemocy w rodzinie	

II. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy, które reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Wykonanie powyższych zadań własnych Gminie Wolbórz umożliwia opracowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/360/2021 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 25 listopada 2021r., Uchwałą Nr XLIII/406/2022 z dnia 30 marca 2022r., Uchwałą Nr L/464/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 29 listopada 2022 r., Uchwałą Nr LXIV/582/2023 z dnia 22 grudnia 2023 r. oraz uchwałą Nr IX/77/2024 z dnia 28 listopada 2024 r.

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz sprzedaży alkoholu w opakowaniach do 300 ml (małpkowe).

Plan wydatków na realizację zadań określonych w Programie na rok 2024 wynosił 418 210,49 zł z tego :

- budżet przeznaczony na przeciwdziałanie alkoholizmowi to kwota 410 210,49 zł,
- budżet przeznaczony na przeciwdziałanie narkomanii to kwota 8 000,00 zł.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Nadrzędnym celem programu jest „ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież”.

Cel główny realizowany jest przez 4 cele szczegółowe:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszenie popytu na używanie substancji psychoaktywnych, poprzez upowszechnianie i wdrażanie oferty programów profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności.
3. Udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia psychologicznego i społecznego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.
4. Koordynacja Programu.

Głównymi realizatorami Programu był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – koordynator Programu oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana zarządzeniem Burmistrza Wolborza.

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze informacje dotyczące realizacji w 2024 roku zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Obszar działania : EDUKACJA ZDROWOTNA

Cel szczegółowy nr 1: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Podnoszenie kompetencji zawodowych realizatorów Programu.

L.p.	Nazwa zadania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Wydatki
1.1	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym NSP i promocji zdrowego stylu życia.	uczniowie szkół podstawowych uczniowie szkół podstawowych mieszkańcy gminy Wolbórz 30 os. Uczniowie szkół ponadpodstawowych 43 os. uczniowie ze szkół podstawowych 191 os. i ponadpodstawowych 132 os.	A – 9 216,93 zł W tym: - zakup poradnika „Nastolatki na zakręcie” 355,23 zł - program profilaktyczny „Trzeźwość na co dzień” 2160,00 zł - warsztaty profilaktyczne – promocja książki 1101,70 zł - warsztaty profilaktyczne dla szkoły ponadpodstawowej 2200,00 zł - program profilaktyczny „Jedno Życie” dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych

			3400,00 zł
1.2	Organizacja szkoleń dla osób zawodowo działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.	Pracownik ds. profilaktyki uzależnień	A – 420,00 zł
1.5	Przeciwdziałanie sprzedaży alkoholu niezgodnie z prawem w szczególności osobom nieletnim i nietrzeźwym.	sprzedawcy napojów alkoholowych z terenu Gminy Wolbórz oraz wszyscy mieszkańcy (ilość skontrolowanych punktów sprzedaży 36)	A – 328,00 zł W tym: - zakup materiałów profilaktycznych 328,00 zł

Obszar działania : PROFILAKTYKA

Cel szczegółowy nr 2: Podniesienie świadomości dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów poprzez realizowanie i upowszechnianie oferty programów profilaktycznych.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Wydatki
2.1	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu uzależnień skierowanych do dzieci i młodzieży w szczególności programów rekomendowanych. Warsztaty i programy profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.	Uczniowie szkół podstawowych (Klasy VI – VIII 186 os.)	A – 5400,00 zł N – 4600,00 zł W tym: - program profilaktyczny dla uczniów szkół podst. „Antymina” 2000,00 zł - warsztaty profilaktyczne dla dzieci szkół ponadpodstawowych „Wyrwani z Sieci” 3400,00 zł - program profilaktyczny „Cukierki” 4600,00 zł
2.5	Prowadzenie działań profilaktycznych wspartych przedsięwzięciami placówek oświatowych (konkursy, spektakle)	dzieci uczęszczające do przedszkola samorządowego 120 os. mieszkańcy gminy Wolbórz ok. 70 osób mieszkańcy gminy Wolbórz ok. 150 osób	A – 5185,81 zł W tym: -spektakl profilaktyczny dla przedszkolaków 450,00 zł - rajd rowerowy 368,49 zł -rodzinny piknik profilaktyczny „Popołudnie z profilaktyką” 4085,22 zł - konkurs profilaktyczny, plastyczny

		dzieci uczęszczające do PWD 9 osób	„W zdrowym ciele, zdrowy duch” 282,10 zł
2.9	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.	uczestnicy zajęć 30 osób	A – 163 986,89 zł Bieżąca działalność (koszty użyczenia pomieszczeń, wyżywienie, wynagrodzenie, umowy zlecenia, organizacja obozu letniego).

Obszar działania: REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA I REINTEGRACJA ZDROWOTNA, SPOŁECZNA I ZAWODOWA

Cel szczegółowy nr 3: Podnoszenie poziomu życia osób uzależnionych oraz członków ich rodzin. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Wydatki
3.1	Wsparcie specjalistyczne: Prowadzenie Punktów Informacyjno - Konsultacyjnych W PK w Wolborzu psycholog, specjalista terapii uzależnień . W PK w Proszeniu specjalista terapii uzależnień. Remont budynku przeznaczonego na Punkt Informacyjno - Konsultacyjny w Proszeniu oraz siedziby Grupy AA „Przystań” Bieżące utrzymanie	osoby uzależnione, współuzależnione oraz członkowie ich rodzin, osoby borykające się z innymi trudnościami ok. 60 osób, którym udzielono 190 konsultacji.	A – 71 006,30 zł w tym: - wynagrodzenie specjalisty 40 379 zł - bieżący remont pomieszczeń, zakup mebli 30 627, 30 zł
3.2	Wspieranie działalności środowisk abstynenckich zrzeszające osoby uzależnione od alkoholu i ich rodzin Stowarzyszenie „Dobry Dzień”	osoby uzależnione, współuzależnione oraz członkowie ich rodzin ok. 100 osób	A – 7 733,56 zł w tym: - współorganizacja Forum Trzeźwości 2933,56 zł, - warsztaty dla kobiet 3000,00 zł - spotkania trzeźwosciowe

			1800,00 zł
3.3	Realizacja programu redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród używających szkodliwie i uzależnionych od substancji psychoaktywnych i współuzależnionych.		N – 2770,00 zł (narkotesty dla AŚ 150 szt.)

Cel szczegółowy nr 4: Funkcjonowanie GKRPA. Monitorowanie i kontrolowanie realizacji zadań Programu. Diagnoza istniejących problemów w zakresie uzależnień, wzmacnianie zasobów zaangażowanych w ich realizację.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Wydatki
4.1	Tworzenie warunków do pracy Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	7 członków 3 członków	A – 45 350,00 zł w tym : - wynagrodzenie za udział w posiedzeniach GKRPA 44 000,00 zł - szkolenie członków GKRPA 1350,00 zł
4.2	Doposażenie realizatorów i partnerów Programu w niezbędny sprzęt do realizacji zadań	mieszkańcy gminy Wolbórz	A – 503,89 zł w tym: - zakup apteczki pierwszej pomocy 73,39 zł - roll up reklamowy dla GKRPA 430,50 zł
4.3	Prowadzenie procedury zmierzającej do sądowego zobowiązania do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego	2 osoby	A – 1 827,02 zł w tym: - opłacanie kosztów biegłego psychiatry i psychologa 1827,02 zł

III. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Katalog zadań zawarty w art. 176 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych,
- 4) finansowanie kosztów ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-wychowawczej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Realizacja zadań gminy w zakresie wspierania rodziny

Uchwałą Nr XLV/422/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 maja 2022 r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024. Realizatorem Programu w Gminie Wolbórz był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest jednym z kluczowych narzędzi w zapewnianiu kompleksowego wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Jego celem jest stworzenie systemu pomocy, który odpowiada na potrzeby rodzin, wspiera je w przezwyciężaniu trudności oraz umożliwia im powrót do samodzielności i stabilności. Program realizowany w naszej gminie obejmował różnorodne działania skierowane do rodzin w kryzysie, w tym rodzin z dziećmi, rodzin z problemami wychowawczymi, uzależnieniami, a także rodzin, w których występują problemy związane z przemocą domową.

W ramach realizacji programu podejmowane były działania profilaktyczne i interwencyjne, które miały na celu wsparcie rodzin w różnych obszarach życia: wychowawczym, społecznym, emocjonalnym i finansowym. Program przewidywał współpracę z pracownikami socjalnymi, asystentem rodziny, psychologami oraz innymi specjalistami, którzy wspierali rodziny w trudnych sytuacjach.

Głównym celem programu było zapewnienie wsparcia dzieciom i młodzieży z rodzin w trudnej sytuacji życiowej, poprzez:

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi, w tym:

- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach,

- zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu,
- zapewnienie pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc,
- zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy,
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- współpraca z instytucjami i organizacjami spoza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinom.

•

Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej, zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji, w tym:

- 1) zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) organizowanie zajęć szkolnych i pozalekcyjnych,
- 3) zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego,
- 4) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców,
- 5) systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca min. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu realizował zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez:

- 1) zatrudnienie asystenta rodziny,
- 2) ponoszenie kosztów związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- 3) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 1 asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy. Zatrudniony asystent posiadał stosowne kwalifikacje określone w art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie łączył swych zadań z wykonywaniem pracy pracownika socjalnego czy prowadzeniem postępowań w ramach świadczeń rodzinnych czy świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Asystent w roku objętym sprawozdaniem pracował z 11 rodzinami, które wychowywały 32 małoletnich dzieci, przy czym nie przekroczono limitu rodzin przypadającego na jednego asystenta, określonego w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny, wraz z liczbą dzieci w tych rodzinach.

Tabela 1. Liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny w 2024 roku.

<i>asystent</i>	<i>liczba rodzin</i>	<i>liczba osób dorosłych</i>	<i>Liczba dzieci w rodzinach</i>
Asystent	11	21	32

Źródła finansowania zatrudnienia asystenta rodziny w 2024 r. to:

- środki własne – 84 172,61 zł,
- środki z budżetu państwa – 37 559,11 zł.

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie i niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziców, opiekunów,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania, trudności szkolnych,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- kryzysy rodzinne,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,
- niepełnosprawność intelektualna rodzica lub inne dysfunkcje w znaczący sposób zmieniające właściwe postrzeganie rzeczywistości,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- trudności finansowe rodzin,
- niski status społeczny rodzin.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia ww. rodzinom polegała m.in. na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,

- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- prowadzeniu działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych,
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, urzędach.

Ponoszenie kosztów związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej:

Obowiązek współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Natomiast w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 4) 10% – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 5) 30% – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 6) 50% – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

W 2024 roku Gmina Wolbórz, w związku z realizacją powyższego zadania współfinansowała pobyt 1 dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej (Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza tj. Dom Dziecka nad Rawką, ul. Łowicka 15/2, 96-200 Rawa Mazowiecka) oraz 13 dzieci w rodzinach zastępczych, ponosząc wydatki na poziomie 50 846,45 zł.

W porównaniu do 2023 roku, w 2024 roku wzrosła liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej o 8 osób. Są to trzy rodzeństwa: dwa składające się z trojga dzieci oraz jedno z dwojga dzieci. Dodatkowo, jedno rodzeństwo (troje dzieci), które trafiło do pieczy zastępczej pod koniec grudnia 2023 roku, zostało uwzględnione w statystykach dopiero od 2024 roku, ponieważ w tym czasie wpłynęła do MOPS pełna dokumentacja dotycząca ich umieszczenia. Jednocześnie jedno dziecko nie zostało ujęte w danych za 2024 rok, gdyż opuściło pieczę zastępczą w związku z osiągnięciem pełnoletności.

Głównymi przesłankami do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej były trudności opiekuńczo-wychowawcze rodziców, wynikające z różnych czynników. W przypadku tych rodzin stwierdzono poważne zaniedbania w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb dzieci, zarówno w sferze emocjonalnej, jak i materialnej. Kluczowymi problemami, które przyczyniły się do konieczności interwencji, były uzależnienia rodziców, przede wszystkim od alkoholu, prowadzące do destabilizacji sytuacji rodzinnej, zaniedbań w opiece i braku odpowiedniego nadzoru nad dziećmi oraz poważne zaburzenia zdrowia psychicznego, które uniemożliwiały właściwe sprawowanie funkcji wychowawczych i zapewnienie dzieciom bezpiecznego środowiska rodzinnego. Decyzje o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej były podejmowane w sytuacjach, w których inne formy wsparcia nie przynosiły oczekiwanych rezultatów, a dalsze pozostawianie dzieci w środowisku rodzinnym stanowiło zagrożenie dla ich zdrowia i prawidłowego rozwoju. Dane te przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2023 roku i 2024 roku.

l.p.	Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci, umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba dzieci 2023 r.	Wydatki poniesione przez gminę w 2023 roku	Liczba dzieci 2024 r.	Wydatki poniesione przez gminę w 2024 r.
1.	placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	39 490,98 zł	1 pobyt do 22.03.2024 r.	9 569,69 zł
2.	rodziny zastępcze spokrewnione	6	19 509,45 zł	12	32 120,67 zł
3.	rodzina zastępcza niezawodowa	-	-	1 pobyt od 07.10.2024 r.	606,85 zł
4.	opieka koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	dotyczy ww. dzieci	5 170,99 zł	dotyczy ww. dzieci	8 549,24 zł
ogółem:		7	64 171,42 zł	14	50 846,45 zł

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Wolborzu.

W 2024 roku odnotowano wzrost liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Pomimo tego, całkowite koszty poniesione na ten cel były niższe niż w roku

poprzednim. Wynika to przede wszystkim z opuszczenia placówki opiekuńczo-wychowawczej przez jedno z dzieci, którego pobyt generował najwyższe koszty. Dodatkowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej ponoszone jest jedynie 10% standardowej opłaty, co również miało wpływ na obniżenie globalnych wydatków.

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim w 2024 roku - 14 dzieci z terenu naszej gminy przebywało w pieczy zastępczej, w tym:

- w rodzinie zastępczej spokrewnionej: 12 dzieci,
- w rodzinie zastępczej niezawodowej: 1 dziecko,
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej: 1 dziecko.

Odbiorcy programu – grupy docelowe:

Odbiorcami programu były rodziny zamieszkujące na terenie miasta i gminy Wolbórz, w szczególności rodziny wykluczone społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem oraz rodziny, które wymagały wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych: rodziny niepełne, rodziny wielodzietne, rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców np. konflikty małżonków, uzależnienia, dotknięte przemocą.

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej:

W ramach monitorowania realizacji „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024” dokonano porównania danych liczbowych o osobach i rodzinach objętych wsparciem w stosunku do ogólnej liczby ludności, analizy występujących problemów w tych rodzinach, zadań jakie zostały podjęte przez poszczególne podmioty działające na rzecz rodziny. Dane dotyczą roku 2023 i roku sprawozdawczego 2024.

Tabela 3. Analiza danych liczbowych o rodzinach objętych wsparciem.

Wyszczególnienie	Rok 2023	Rok 2024
Liczba mieszkańców gminy	7712	7688
Liczba osób objętych pomocą społeczną	209	187
Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	5,47	4,86
Liczba rodzin niepełnych	17	20
Liczba rodzin niewydolnych pod względem opiekuńczo-wychowawczym	38	36
Liczba dzieci/młodzieży korzystających	70	53

z programu „Posiłek w szkole i w domu”		
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	358	341
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń funduszu alimentacyjnego	18	16
Liczba przyznanych Kart Dużej Rodziny	144	80
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń „Za życiem”	1	0
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	5	9
Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	0	0
Liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne	57	31
Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy przebywających w pieczy zastępczej	7	14
Kwota wydatkowana z budżetu gminy na pokrycie kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej	64 171,42 zł	50 846,45 zł
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	14	11
Liczba placówek wsparcia dziennego na terenie gminy	1	1
Liczba udzielonych porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym	255	190
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	8	11
Liczba Niebieskich Kart wszczynających procedurę w danym roku	24	17
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej	4	6
Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	24	46

Tabela 4. Analiza powodów udzielanej pomocy.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin w 2023 r.	Liczba rodzin w 2024 r.
Ubóstwo	107	90

Bezdomność	3	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	23	23
w tym wielodzietność	27	21
Bezrobocie	89	65
Niepełnosprawność	84	96
Długotrwała lub ciężka choroba	59	62
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	38	36
Przemoc domowa	5	1
Alkoholizm	30	21
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	4
Zdarzenie losowe	1	2
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Z analizy powyższych danych wynika, iż w porównaniu do 2023 r. – w roku sprawozdawczym:

1) zmniejszyła się:

- liczba mieszkańców gminy;
- liczba osób objętych pomocą społeczną;
- liczba dzieci i młodzieży korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu”;
- liczba rodzin niewydolnych pod względem opiekuńczo-wychowawczym;
- liczba rodzin, którym przyznano Kartę Dużej Rodziny,
- liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych;
- liczba rodzin korzystających ze świadczeń „Za życiem”;
- liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne;
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny;
- liczba Niebieskich Kart wszczynających procedurę;
- liczba osób dorosłych korzystających z pomocy psychologa.

Z analizy danych wynika, że w ostatnim okresie nastąpił spadek liczby mieszkańców gminy oraz osób korzystających z usług ośrodka pomocy społecznej. Dodatkowo, zauważalny jest spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, wsparcia asystenta rodziny oraz liczby złożonych "Niebieskich Kart" (procedura przeciwdziałania przemocy domowej). Chociaż zmniejszenie liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej może sugerować pozytywne zmiany, konieczne jest dalsze monitorowanie sytuacji, aby upewnić się, że zmniejszenie korzystania z pomocy nie wynika z utrudnionego dostępu do wsparcia lub z braku

wiedzy o dostępnych usługach. Warto kontynuować działania prewencyjne oraz rozwijać ofertę wsparcia, aby utrzymać pozytywne efekty i dotrzeć do osób, które mogą wymagać pomocy, ale jeszcze z niej nie korzystają.

2) wzrosła:

- liczba rodzin niepełnych objętych pomocą społeczną;
- liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego;
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- liczba osób zgłaszanych do GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego;
- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej;
- liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych.

Wzrost liczby rodzin niepełnych, wzrost liczby rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych, dzieci w pieczy oraz osób uzależnionych, wskazuje na rosnącą liczbę osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wymaga to wzmocnienia działań wspierających te grupy, w tym rozwoju usług psychologicznych, prawnych.

Zwiększona liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych pokazuje potrzebę dalszej współpracy różnych służb i instytucji w celu skutecznego wsparcia rodzin w kryzysie, a także w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami, przemocą czy trudnościami wychowawczymi.

Wzrost liczby dzieci w pieczy zastępczej i osób zgłaszanych do leczenia odwykowego wskazuje na rosnące problemy w zakresie uzależnień i niemożności zapewnienia odpowiednich warunków wychowawczych. Należy zatem skoncentrować się na programach profilaktycznych oraz wzmocnieniu działań interwencyjnych, które pomogą zmniejszyć liczbę dzieci trafiających do pieczy oraz wspierać osoby zmagające się z uzależnieniami.

Podsumowując: ww. dane wskazują na potrzebę zintensyfikowania działań w zakresie wsparcia rodzin w trudnej sytuacji życiowej, szczególnie poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne, prawne oraz programy profilaktyki uzależnień. Współpraca instytucji i specjalistów staje się kluczowym elementem w skutecznym rozwiązywaniu problemów społecznych w gminie.

Harmonogram realizacji programu:

Realizacja programu odbywała się na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zadania były i nadal będą realizowane w sposób ciągły, długofalowy i systemowy na podstawie programu realizowanego w latach 2022-2024.

Zwiększanie kompetencji pracowników socjalnych i asystenta rodziny – doskonalenie zawodowe:

Mając na uwadze skuteczność podejmowanych działań wobec rodziny dysfunkcyjnej we wczesnej fazie kryzysu, niezbędne jest podnoszenie kompetencji i umiejętności wszystkich pracowników ośrodka działających w obszarze wspierania rodziny.

W 2024 r. pracownicy ośrodka uczestniczyli w szkoleniach z zakresu:

Uzyskane rezultaty

Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny przyczynia się do poprawy jakości świadczonej pomocy rodzinom w kryzysie. Dzięki zdobytej wiedzy i umiejętnościom pracownicy lepiej rozpoznają potrzeby rodzin, skuteczniej reagują na sytuacje kryzysowe oraz wdrażają adekwatne formy wsparcia. Szkolenia zwiększają również ich kompetencje w zakresie pracy z dziećmi oraz z rodzinami dotkniętymi przemocą domową, co wpływa na skuteczniejsze działania interwencyjne i profilaktyczne. W efekcie poprawia się współpraca z rodzinami, wzrasta skuteczność podejmowanych działań, a także zwiększa się szansa na stabilizację sytuacji życiowej osób objętych wsparciem.

Placówka Wsparcia Dziennego

Jedną z form pomocy dzieciom i młodzieży wywodzących się z rodzin, którym brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, właściwych wzorów komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa jest możliwość udziału w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego.

Głównym celem placówki wsparcia dziennego jest nie tylko zapewnienie dzieciom opieki po zakończonych lekcjach, ale przede wszystkim organizowanie dla nich zajęć edukacyjnych i profilaktycznych, które w sposób holistyczny będą wspierały ich rozwój. Dużym wsparciem dla dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych jest działająca w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolborzu Placówka Wsparcia Dziennego pn. „Akademia Uśmiechu”.

Placówka Wsparcia Dziennego pn. „Akademia Uśmiechu”.

Placówka Wsparcia Dziennego w Wolborzu powołana została z dniem 28 października 2021 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Wolborzu Nr XXXVIII/348/2021. Placówka funkcjonowała od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. w ramach projektu pt. „Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Wolborzu”, w ramach Osi priorytetowej 09- IX Włączenie społeczne dla Osi - 02- IX.2 Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, numer i nazwa Poddziałania: 01-IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne. Koszt zadania: środki projektowe - 230 582,51 zł, wkład własny 20 172,85 zł.

Od 1 stycznia 2023 r. Placówka finansowana jest w całości ze środków własnych pochodzących z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Plan na to zadanie w roku 2024 wynosił 180 000 zł. Kwota wydatkowana wyniosła 163 986,89 zł.

Placówka Wsparcia Dziennego mieści się w siedzibie Szkoły Podstawowej w Wolborzu, przy ul. Modrzewskiego 105. Funkcjonuje przez cały rok kalendarzowy, od poniedziałku do piątku (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy i miesiąca lipca).

W placówce zatrudniony jest jeden wychowawca na 3/8 etatu, który pracuje w wymiarze 3 godzin dziennie. Wychowawca spełnia wymagania kwalifikacyjne, ponieważ posiada wykształcenie wyższe pedagogiczne. Pracę wychowawcy nadzoruje kierownik placówki zatrudniony również na 3/8 etatu. W 2024 r. zawarto także 6 umów zlecenie z nauczycielami do prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Tabela nr 3. Liczba dzieci uczęszczających do PWD w 2024 roku.

<i>Liczba dzieci</i>	<i>2023 r.</i>	<i>2024 r.</i>
Liczba dzieci uczęszczających do Placówki Wsparcia Dziennego	19	30
Wiek	6-14 lat	7-14 lat

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Wolborzu.

Podopieczni placówki to m.in. dzieci z terenu gminy Wolbórz wychowujące się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju.

Do najczęstszych trudności, problemów występujących w środowisku podopiecznych placówki zaliczyć można: deficyty emocjonalne i miłości w rodzinie, sprawianie problemów wychowawczych, rozbieżność rodziny, nadużywanie alkoholu przez opiekunów, brak czasu i zainteresowania dla dziecka ze strony rodziców, niski poziom umiejętności wychowawczych, występowanie zachowań noszących znamiona przemocy lub klimatu przemocy.

Wsparcie świadczone dzieciom w Placówce Wsparcia Dziennego polega na pomocy psychologicznej, pomocy w nauce, zajęciach rekreacyjnych, integracyjnych, sportowych, zajęciach rozwijających kompetencje kluczowe dzieci i młodzieży, oraz posiłku.

Ponadto Placówka Wsparcia Dziennego zapewnia bezpieczne i przyjazne warunki pobytu dzieci i młodzieży, strukturalizuje czas wolny i promuje wartościowe sposoby jego spędzania. W pomocy dzieciom stara się oddziaływać również na rodziny i korygować ich funkcjonowanie. Bardzo ważna jest dobra więź wychowawcy i kierownika PWD z dziećmi. Jest to sprawdzająca się w społeczności lokalnej forma kompensowania braków środowiskowych.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone w PWD w 2024 r. to:

- zajęcia z psychologiem – 15 godzin w ciągu półrocza,

- zajęcia z informatyki – 4 godziny w miesiącu,
- zajęcia z języka angielskiego – 24 godziny w ciągu półrocza,
- zajęcia z matematyki – 36 godzin w ciągu roku,
- zajęcia sportowo-rekreacyjne- 12 godzin w okresie X-XII,
- zajęcia „Trening umiejętności społecznych” – 12 godzin w okresie X-XII.

Przykładowe akcje organizowane dla podopiecznych Placówki Wsparcia Dziennego w 2024 r. to m.in.:

- warsztaty stomatologiczne,
- pożegnanie zimy (wspólne topienie marzanny),
- Warsztaty pt. „Rozpoznawanie emocji, moje uczucia i emocje” oraz „Metody skutecznego uczenia się”,
- wycieczka zorganizowana do Pożarniczego Centrum Historyczno – Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej w Wolborzu,
- udział w wystawie prac Piotra Wypycha pn. „Łódzkie od świtu do zmierzchu”,
- akcja „Pełna miska dla zwierzaka”,
- wycieczka do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Wolborzu,
- wycieczki po okolicy i zapoznanie się z historią Wolborza,
- rajd rowerowy zorganizowany do Leśnej Osady w Kole,
- warsztaty krawieckie pn. „Pachnące misie”,
- wycieczka do Urzędu Miejskiego w Wolborzu,
- piknik rodzinny pn. „Popołudnie z profilaktyką”,
- obóz letni nad morze do miejscowości Władysławowo,
- konkurs profilaktyczny,
- wycieczka do Warszawy,
- akcja „Sprzątanie Grobu Nieznanego Żołnierza”,
- jasełka zorganizowane dla podopiecznych Domu Seniora w Studziankach oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolborzu,
- warsztaty profilaktyczne, realizacja programu rekomendowanego Unplugged,
- dla rodziców dzieci uczęszczających do Placówki Wsparcia Dziennego zostały zorganizowane warsztaty pn. „Substancje psychoaktywne i mechanizm ich działania”.

Udział w zajęciach PWD jest bezpłatny, dzieci mają zapewniony podwieczorek. Uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach Placówki Wsparcia Dziennego przyczynia się do poprawy ich funkcjonowania zarówno w sferze edukacyjnej, jak i społecznej. Dzięki wsparciu psychologicznemu dzieci zwiększają swoją motywację do edukacji oraz rozwijają umiejętności radzenia sobie z trudnościami szkolnymi.

Istotnym rezultatem jest poprawa kompetencji społecznych, dzieci lepiej radzą sobie w relacjach rówieśniczych, uczą się współpracy, komunikacji i rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny. Wsparcie emocjonalne oraz zajęcia rozwijające zainteresowania i pasje wpływają na wzrost ich pewności siebie i poczucia własnej wartości.

Dzięki organizowanym warsztatom i spotkaniom z rodzinami poprawiła się także współpraca z rodzicami i opiekunami, co sprzyja wzmocnieniu więzi rodzinnych oraz lepszemu rozumieniu potrzeb i wyzwań, z jakimi mierzą się dzieci.

Zajęcia Placówki Wsparcia Dziennego przyczyniają się do wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, wzmacniając ich zdolności edukacyjne, społeczne i emocjonalne, a także wspierając ich rodziny w procesie wychowawczym.

IV. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wolbórz na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wolbórz...” stanowi opracowanie, które ma za zadanie umożliwienie kompleksowego i efektywnego zarządzania ochroną środowiska. Ma on zapewnić niezbędną koordynację działań proekologicznych w gminie, przyczynić się do rozwiązania istniejących problemów w tym zakresie, a także ukierunkować podejmowane przeciwdziałania mogącym pojawić się w przyszłości zagrożeniom.

W „Programie...” uwzględniono zagadnienia z zakresu ochrony środowiska i dziedzin bezpośrednio powiązanych, co powinno dopomóc we właściwym ukierunkowaniu działań zmierzających do zrównoważonego rozwoju gminy. Celem aktualizacji programu było przedstawienie wytycznych do racjonalnych działań programowych na dalsze lata i poprawa stanu środowiska przyrodniczego gminy Wolbórz. Zawarte w nim rozwiązania organizacyjne oraz logistyczno-techniczne przyczynią się do właściwego, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, gospodarowania zasobami przyrodniczymi.

Najistotniejsze cele i kierunki działań w zakresie rozwoju społeczno – gospodarczego i ochrony środowiska określone dla gminy Wolbórz dotyczą:

- racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych (zmniejszenia zużycia energii, surowców i materiałów, wzrostu udziału wykorzystywanych zasobów odnawialnych),
- ochrony powietrza (zapewnienia wysokiej jakości powietrza, redukcji emisji gazów i pyłów),
- ochrony przed hałasem (zminimalizowania uciążliwego hałasu),
- ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym,

- ochrony wód (zapewnienia odpowiedniej jakości użytkowej wód, racjonalizacji zużycia wody, właściwej gospodarki wodno-ściekowej),
- ochrony gleb,
- ochrony zasobów przyrodniczych (zachowania zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem ich różnorodności oraz rozwoju zasobów leśnych, racjonalnej eksploatacji lasów),
- prowadzenia skutecznej akcji edukacyjno-informacyjnej, gwarantującej powodzenie realizacji wyżej wymienionych działań.

V. Usuwania Wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wolbórz na lata 2011 – 2032.

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytorium Gminy Wolbórz (Polski) z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Gminy Wolbórz (Polski), a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko w terminie do 2032 r. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wolbórz określa zasady wspierania przedsięwzięć związanych z realizacją ogólnopolskiego programu na terenie gminy Wolbórz.

W 2024 roku Gmina Wolbórz uzyskała dofinansowanie w formie dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na zadanie „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wolbórz w roku 2024”. Zorganizowano 1 zbiórkę odpadów zawierających azbest. Zbiórka objęła 76 nieruchomości, o łącznej masie odpadów przekazanych do utylizacji 207,26Mg. Koszty odbioru i utylizacji odpadów wyniosły 85 059,50 zł, w tym dotacja w wysokości 76 553,00 zł. Koszty poniesione przez Gminę Wolbórz w 2024 r. to 8 506,50 zł.

Zgodnie z danymi zawartymi na platformie BAZA AZBESTOWA na terenie Gminy Wolbórz od początku obowiązywania Programu przekazano do utylizacji ponad 1 674,00 Mg odpadów. Do utylizacji odpadów zawierających azbest pozostało 3 257,03 Mg.

VI. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Wolbórz

Program ustala potrzeby i problemy występujące na terenie Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wyznacza kierunki działań, które mogą przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno – energetycznym dotyczących m. in. redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii

pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE) oraz redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Wdrożenie PGN zapewni korzyści ekonomiczne społeczne i środowiskowe zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Cele strategiczne gminy Wolbórz do 2030 roku koncentrują się na:

1. Redukcji emisji dwutlenku węgla z obszaru gminy Wolbórz.
2. Podniesieniu efektywności energetycznej budynków i obiektów znajdujących się na terenie gminy Wolbórz.
3. Zwiększeniu udziału odnawialnych źródeł energii w lokalnej produkcji energii na terenie gminy Wolbórz.
4. Wdrożeniu zrównoważonych energetycznie działań w zakresie planowania przestrzennego i zarządzania rozwojem gminy Wolbórz.
5. Prowadzeniu działań i kampanii edukacyjno-promocyjnych w zakresie gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Wolbórz.
6. Wdrożeniu działań zmierzających do ograniczenia emisji benzo(a)pirenu B(a)P z terenu gminy Wolbórz.

Odnosząc się do realizacji ww. celów Gmina skupiła się na zadaniach, na które ma faktyczny wpływ a mianowicie:

- Prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków mieszkalnych, stosowania bez emisyjnych systemów grzewczych tj. pomp ciepła, fotowoltaiki itp. (cel 2 i 3)
- Gmina Wolbórz posiada zawarte porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi dotyczące wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” na terenie Gminy. Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

W Urzędzie Miejskim w Wolborzu działa Punkt konsultacyjno – informacyjny Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. W ramach Punktu prowadzone są konsultacje dot. możliwości pozyskania dotacji z programu.

Za pośrednictwem Punktu konsultacyjno – informacyjnego działającego w Urzędzie Miejskim w Wolborzu od początku trwania programu złożono 439 wniosków o dofinansowanie, zawarto 392 umowy o dofinansowanie, zrealizowano 222 przedsięwzięcia, kwota wypłaconych dotacji wynosi: 4 566 277,60 zł.

VII. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wolbórz na lata 2022 – 2030.

W 2021 r. wykonano „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wolbórz 2022 -2030 r.”, która łącznie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy stanowi do dzisiaj podstawę polityki w tym zakresie.

CEL STRATEGICZNY I: AKTYWNE I WYKSZTAŁCONE SPOŁECZEŃSTWO	
Wysoki standard usług społecznych i zdrowotnych	Realizację zadania omówiono w rozdziale VIII Polityka społeczna i praca oraz X – Ochrona zdrowia.
Wysoka jakość oświaty wizytówka gminy Wolbórz	Budowa zadaszeń boisk wielofunkcyjnych w Komornikach i Proszewie. Ciągły rozwój strefy rekreacyjno- wypoczynkowej w Wolborzu. Szczegółowy opis zadania w rozdziale VII – Oświata .
Rozwój tożsamości oraz integracja społeczeństwa lokalnego	Realizację zadania omówiono w rozdziale IX – Kultura i sport.
Aktywna współpraca oraz wzmocnienie potencjału jednostek pomocniczych oraz organizacji pozarządowych	Na terenie Gminy funkcjonuje Towarzystwo Sportowe „Szczurów Wolbórz”, Stowarzyszenie Przyjaciół Wolborza, Wolborskie Towarzystwo Kultury i Turystyki, Stowarzyszenie „Wirtuoz”, 19 Kół Gospodyń Wiejskich, 14 jednostek OSP, 2 kluby Seniora: Senior Wigor i Senior Uśmiech. Sołectwa mają możliwość realizowania zadań w ramach Funduszu Sołeckiego – szczegóły rozdział XIII - Partycypacja obywatelska (Fundusz Sołecki).
CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY BAZUJĄCY NA LOKALNYCH WALORACH I ZRÓWNOWAŻONYM ROZWOJU	
Wsparcie przedsiębiorców oraz tworzenia nowych miejsc pracy	Działania promocyjne Gminy na stronach internetowych. Liczba powstałych nowych przedsiębiorców – 26.
Rozwój efektywnego rolnictwa	Dofinansowanie kursów chemizacyjnych. Liczba gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy – 14.
Atrakcyjna oferta inwestycyjna	Działania promocyjne Gminy na stronach internetowych.
Wysoka jakość oferty turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej	Bieżące doposażenie istniejących placów zabaw i miejsc rekreacji.
CEL STRATEGICZNY III: WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA ORAZ PRAWIDŁOWA POLITYKA PRZESTRZENNA PODSTAWĄ PODNOSZENIA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	
Rozbudowa infrastruktury technicznej	Zakres zadań omówiono w rozdziale XV – Infrastruktura drogowa i XVII – Wodociągi i kanalizacja.

Zwiększenie dostępności i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej	Opis realizowanych zadań rozdział XV – Infrastruktura drogowa (transport zbiorowy).
Ochrona środowiska oraz promowanie odnawialnych źródeł energii	Zadania realizowane opisano w rozdziale XVIII – Gospodarowanie odpadami i XXI – Ochrona środowiska.
Polityka przestrzenna gminy oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju	Opis podejmowanych działań – rozdział XIX Zagospodarowanie przestrzenne.

IX. Program współpracy gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2024 roku.

W ramach realizacji Programu Współpracy Gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2024 r. z budżetu Gminy Wolbórz udzielono wsparcia dla następujących zadań publicznych:

- z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu (otwarty konkurs ofert)
 - „*Droga do mistrzostwa*”, Towarzystwo Sportowe „Szczerbiec” Wolbórz, dotacja w wysokości 200 000,00 zł, z czego wykorzystana została kwota 199 932,67 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu cyklicznych zajęć sportowych oraz szkoleń sportowych w piłce nożnej w różnych kategoriach wiekowych wśród dzieci i młodzieży szkolnej, mających na celu rozwój i doskonalenie sprawności psychofizycznej;
 - „*Sportowy sukces*” Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wolbórz”, dotacja w wysokości 30 000,00 zł, z czego wykorzystana została kwota 29 799,24 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu szkoleń z zakresu piłki siatkowej i piłki ręcznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej w celu osiągnięcia optymalnego wyniku sportowego na poziomie lokalnym;
 - „*Sportowa Gmina*” Klub Sportowy Golesze, dotacja w wysokości 30 000,00 zł została wykorzystana w całości. Zadanie polegało promowaniu prozdrowotnych, społecznych, wychowawczych i edukacyjnych wartości aktywności fizycznej sprzyjających przeciwdziałaniu chorobom cywilizacyjnym, nadwadze i otyłości oraz popularyzacji aktywności fizycznej wśród mieszkańców gminy poprzez uczestnictwo w zajęciach z badmintona, gimnastyki rekreacyjnej, rehabilitacji ruchowej;

z zakresu ratownictwa wodnego (tryb pozakonkursowy)

- Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Piotrkowie Trybunalskim; dotacja w wysokości 5 000,00 zł została wykorzystana w całości. Zadanie polegało na: utrzymaniu gotowości ratowniczej, prowadzeniu działań ratowniczych, organizowaniu i prowadzeniu szkoleń ratowników wodnych oraz psów ratowniczych i ich przewodników, utrzymaniu gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego, prowadzeniu dokumentacji wypadków.

XXIII. PODSUMOWANIE

Rok 2024 będzie w Gminie Wolbórz kojarzył się z dwoma nowoczesnymi halami sportowymi, które oddaliśmy do użytku przy Szkołach Podstawowych w Komornikach i Proszeniu. Dotychczas nie było w historii powiatu piotrkowskiego takiej sytuacji, aby w jednej gminie pojawiły się, w jednym roku, dwa takie obiekty sportowo-rekreacyjne. Był to ogromny wysiłek inwestycyjny, który podjęliśmy, mimo, że większość samorządów nie ryzykowała wejścia w „Program Olimpia – Program budowy przyszłolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich.” My zaryzykowaliśmy i wygraliśmy. Powinniśmy być z tego dumni, tym bardziej, że inwestycje te zrealizowane zostały w znacznym stopniu z przyznanych przez Budżet Państwa dotacji.

W roku 2024 doprowadziliśmy także do końca przebudowę kluczowych inwestycji drogowych w Komornikach i Janowie. Inwestycje te poprzedzone zostały budową kanalizacji sanitarnej, co jest dowodem na to, że długofalowe planowanie pozwala na kompleksową realizację potrzeb mieszkańców gminy.

W gminie Wolbórz na koniec 2024 roku mieszkało 7 688 osób, co nie napawa optymizmem notujemy lekki spadek liczby mieszkańców. W roku 2024 r. nastąpił wzrost dochodów gminy w stosunku do roku 2023 o 2,40 %, co jest czynnikiem prorozwojowym.



SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	INFORMACJE OGÓLNE.....	4
III.	WŁADZE GMINY	5
IV.	SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W WOLBORZU W 2020 ROKU.....	7
V.	SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY.....	17
VI.	BUDŻET GMINY	21
VII.	OŚWIATA	31
VIII.	POLITYKA SPOŁECZNA I PRACA.....	39
IX.	KULTURA I SPORT	49
X.	OCHRONA ZDROWIA.....	52
XI.	BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	54
XII.	SPRAWY ADMINISTRACYJNE	56
XIII.	PARTYCYPACJA OBYWATELSKA (FUNDUSZ SOŁECKI).....	56
XIV.	OŚWIECENIE ULIC/DRÓG	57
XV.	INFRASTRUKTURA DROGOWA	57
XVI.	MIESZKALNICTWO	59
XVII.	WODOCIĄGI I KANALIZACJA.....	59
XVIII.	GOSPODAROWANIE ODPADAMI.....	61
XIX.	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	63
XX.	GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI.....	71
XXI.	OCHRONA ŚRODOWISKA.....	74
XXII.	SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII	76
XXIII.	PODSUMOWANIE.....	102